

ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่ง

จังหวัดสงขลา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๕ ได้ดำเนินการจัดทำรายงาน (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยดำเนินการภายใต้แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ซึ่งได้มีการเชื่อมโยง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาภาค (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยการระดมความคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ได้แก่ เจ้าท่า โยธา ท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งสามารถกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมหลัก และเป้าประสงค์ ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“สงขลา ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ เชื่อมโยงอาเซียน พัฒนาอย่างยั่งยืน”

(ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐))

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอุดมสมบูรณ์ มีกลไกการบริหารจัดการ เครื่องมือ และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นธรรม ในระดับจังหวัด

(ที่มา : (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐))

พันธกิจ

๑. อนุรักษ์ สงวน คุ้มครองฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งครอบคลุมทุกมิติทุกพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งของจังหวัดสงขลา

๒. เสริมสร้างกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๓. บริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เกิดการกระจายอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

๔. เสริมสร้างบทบาทการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในระดับจังหวัดสงขลา

(ที่มา : (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ค่านิยมหลัก

๑. อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และเป็นธรรม
๓. เสริมสร้างประสิทธิภาพเครื่องมือ และกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแบบบูรณาการ
๔. พัฒนาการบริหารจัดการการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ
๕. เสริมสร้างความร่วมมือระดับจังหวัด ในการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน

(ที่มา : (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าประสงค์

๑. อนุรักษ์ พื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์
๒. สร้างสมดุลในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความยั่งยืน
๓. มีแนวทางการบริหารจัดการ และกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของจังหวัดสงขลา
๔. บริหารจัดการการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพ

(ที่มา : (ร่าง) นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

แผนระดับที่ ๑

- ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

แผนระดับที่ ๒

- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
- แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๑)
- แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓
- (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนระดับที่ ๓

- (ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
- แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.

๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

- นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
- แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓
- แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
- นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕
- แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๔

- (ร่าง) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
- นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ.

๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

แนวทางการพัฒนา และพันธสัญญาที่เกี่ยวข้อง

- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- อนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention)
- ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

๒.๑ แผนระดับที่ ๑

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาวและกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่สอดคล้องกับการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม และยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๑ ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข

ประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ และปัญหาการทุจริตในระบอบราชการ

(๑) เป้าหมาย ๒๐ ปี

(๑.๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

(๑.๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

(๑.๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาคเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ให้สามารถพัฒนาสมุททานุภาพของประเทศ ควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการ ปกป้อง และดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบก ทะเลอาณาเขต และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาคเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสม มีการดำเนินการต่าง ๆ และสอดคล้องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้องและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดจนแนวพระราชดำรินในการอนุรักษ์ พัฒนา ปันฟู ป้องกัน และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๒) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคตที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริการแห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก และรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

(๑) เป้าหมาย ๒๐ ปี

(๑.๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

(๑.๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย ตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ช ตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือมารีน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะดวก และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๓) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทก์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรม และการ

กระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

(๑) เป้าหมาย ๒๐ ปี

(๑.๑) สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

(๑.๒) กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

(๑.๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร โดยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดมาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นธรรม และกระจายการถือครองที่ดินในขนาดที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่าง ๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ไม่มิตินเป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง

ประเด็นที่ ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลก การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิถีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

๔) ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้

ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

(๑) เป้าหมาย ๒๐ ปี

(๑.๑) อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(๑.๒) พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบ จากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

(๑.๓) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

(๑.๔) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นที่ ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำลง ผ่านแนวทางและมาตรการต่าง ๆ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามและการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวก ปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่า โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่าส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำบนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการผลิต วิธีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์ จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน

ประเด็นที่ ๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบพัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนาศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจก พร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบโดยผู้ใช้ประโยชน์ หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีผังชายฝั่งและผังทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึงมีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างตระหนักรู้ทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฐานข้อมูลเป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๓ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่ง

ประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการ ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการ ชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหา การกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการ ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความเหลื่อมล้ำ และดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การ พัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้ เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวด้านน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณ นักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยนาวีของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้า ตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมง เพื่อใช้ ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพ การทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้าง และป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและ ภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเล ที่ สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ มา พัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลด การปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการ สร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติ และผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้าง พื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัด การเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มี ผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อ เป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและ ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูล การคาดการณ์สภาพ ภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าอย่างรวดเร็ว แม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการ ป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหาร จัดการภัยพิบัติทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้าง ขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากภัยพิบัติที่เกิดจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถใน การแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุน

การลงทุนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนารูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ ๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่มและรักษาพื้นที่สีเขียวเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิต และกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษาอนุรักษ์ และฟื้นฟู แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและแรงจูงใจในการดำเนินการ

ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกันในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย

ตารางที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี		
ยุทธศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นย่อย
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง	ประเด็นที่ ๔.๒ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง	ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน	ประเด็นที่ ๔.๓ สร้างความหลากหลาย ด้านการท่องเที่ยว	ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้าง โอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม	ประเด็นที่ ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ	ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดิน และการเข้าถึงทรัพยากร
	ประเด็นที่ ๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถ ของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง	ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญา ให้กับชุมชน

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี		
ยุทธศาสตร์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	ประเด็นย่อย
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ประเด็นที่ ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว	ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
	ประเด็นที่ ๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล	ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๓ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
	ประเด็นที่ ๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน
	ประเด็นที่ ๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง	ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน
		ประเด็นย่อยที่ ๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น

๒.๒ แผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วย ๔ แผน ดังนี้ ๑) “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อบรรจุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓) ๒) “แผนการปฏิรูปประเทศ” หมายถึง แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๓) “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” หมายความว่า แผนสำหรับถ่ายทอด ยุทธศาสตร์ชาติสู่กรอบและแนวทางในการพัฒนาประเทศในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี ๔) “แผนความมั่นคง” หมายถึง “นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ” ตามกฎหมายว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นนโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับ ยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ (ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑)

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรจุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งสิ้น ๒๓ แผนแม่บท จะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น โดยแผนแม่บทจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ได้แก่

- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็น (๑) ด้านความมั่นคง
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ประเด็นการท่องเที่ยว
- แผนแม่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน
- แผนแม่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ ประเด็น (๑) ด้านความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ประกอบไปด้วย แผนย่อยจำนวน ๕ แผนดังนี้

- แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ
- แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง
- แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
- แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้ง

องค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

- แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

โดยแผนย่อยที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง

(๑.๑) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ตามแนวทางการพัฒนาส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศในข้อที่ ๑๒ รักษาความ

มั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มุ่งเน้นการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งรักษาไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตย สิทธิ อธิปไตย รวมถึงสิทธิหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนด

- แนวทางการพัฒนา

(๑) การจัดการกับภัยคุกคามผลประโยชน์ต่าง ๆ ของชาติทางทะเล ด้วยแนวคิดเชิงป้องกันและป้องปราม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาล

(๒) ทำการเฝ้าระวังและตรวจการณ์ทุกมิติที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศในการรักษาผลประโยชน์ ของชาติทางทะเลอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) การสร้างและใช้ประโยชน์จากความร่วมมือระหว่างประเทศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.๑๙๘๒

(๕) การรณรงค์ให้ความรู้ การศึกษา และการ ประชาสัมพันธ์กับประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียรวมทั้งเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องและรักษา ผลประโยชน์ของชาติทะเล

(๖) การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการพาณิชย์นาวี เพื่อเป็นการสร้างผลประโยชน์ ของชาติทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในภาวะไม่ปกติ

(๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๕) ประเด็นการท่องเที่ยว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลกจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย โดยแผนแม่บทด้านการท่องเที่ยวประกอบด้วย ๖ แผนย่อย

- แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
- แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ
- แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- แผนย่อยการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ
- แผนย่อยการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
- แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

โดยแผนย่อยที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

(๒.๑) แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

- แนวทางการพัฒนา

(๑) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ รวมถึงคุณภาพมาตรฐานของสินค้า บริการและสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยวทั่วประเทศ

(๒) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งชายหาด ชายฝั่งทะเล เกาะและหมู่เกาะ แหล่งวัฒนธรรม และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบและการ

ท่องเที่ยว เพื่อคนทั้งมวล โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

(๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เช่น พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตก พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำโขง และพื้นที่แอ่งประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำภาคกลาง เป็นต้น

(๔) พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

(๕) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของไทย ทั้งแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และยานการค่าที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งในและต่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่

(๖) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการ การท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวางแผน การกำหนดนโยบาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

(๓) แผนแม่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและยกระดับรายได้ของประชากรในประเทศ โดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจ การค้า ในพื้นที่มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

โดยแผนย่อยที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ แผนย่อยการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้

(๓.๑) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สมบูรณ์แบบ ช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยการปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศและกระจายความเจริญออกสู่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขั้นสูง เป็นฐานการสะสมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกกระดับอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง และมีศักยภาพในการแข่งขันสูง ให้สอดคล้องกับบริบทโลกบนฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่และมีความทันสมัยระดับนานาชาติ และสามารถประกอบกิจการอย่างมีคุณภาพ

(๓.๒) แผนย่อยการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และทางออกทางทะเลของภาคใต้ตอนบน โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม และความได้เปรียบทางกายภาพและที่ตั้งของพื้นที่ รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (จังหวัดชุมพร-ระนอง และพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี-นครศรีธรรมราช)

• แนวทางการพัฒนา

(๑) การพัฒนาประตูการค้าฝั่งตะวันตก

- (๒) การพัฒนาประตูสู่การท่องเที่ยวอ่าวไทยและอันดามัน
- (๓) การพัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตร
- (๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวและการเรียนรู้

(๔) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน

การเติบโตอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการอนุรักษ์ คุ้มครอง ความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิดเพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งการลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและชุมชน โดยเป้าหมาย คือ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน และตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน คือ อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกอยู่ในระดับต่ำกว่า ๔๐ ประเทศแรกของโลก โดยประกอบด้วย ๕ แผนย่อย

- แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
- แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
- แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
- แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ

ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

- แผนย่อยการยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

โดยมีแผนย่อยที่มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ และ แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๔.๑) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

- แนวทางการพัฒนา

(๑) อนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง

(๒) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

(๓) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

- เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายที่สำคัญในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด คือ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ ๓๒ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐ และ พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๒

(๔.๒) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

- แนวทางการพัฒนา

(๑) ปรับปรุงฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ

(๒) พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น ๗๒ คะแนน

(๔.๓) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

- แนวทางการพัฒนา

(๑) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(๒) ปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๓) มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

- เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงอย่างน้อย ร้อยละ ๑๕ จากกรณีปกติ

(๔.๔) แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

- แนวทางการพัฒนา

(๑) จัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

- เป้าหมายของแผนย่อย

เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่เป้าหมาย

(๕) แผนแม่ข่ายใดยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของประเทศไทยสามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศ ยกระดับภาคการผลิตและบริการ แก้ไขปัญหาของสังคม พัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้ง รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศ ตลอดจนมุ่งเน้นการบูรณาการหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการงานวิจัย และการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยแผนแม่บทด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม

(๕.๑) แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นประเด็นสำคัญทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศ ที่ต้องใช้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และความ

หลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล รวมทั้ง การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการจัดการก๊าซเรือนกระจก และด้านพลังงานหมุนเวียน

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๑)

แผนการปฏิรูปประเทศเป็นแผนระดับที่ ๒ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติของแต่ละช่วงเวลา ๕ ปี ทั้งนี้แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุงจะดำเนินการคู่ขนานไปกับเล่มแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่ประกาศใช้เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่เป็นกิจกรรมในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน

โดยด้านที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ได้แก่เรื่องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางบก โดยสามารถแยกประเด็นการปฏิรูปตามเรื่องได้ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

มีเป้าหมายรวมที่สำคัญ คือ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รับการรักษาฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืนเป็นฐานการพัฒนาจังหวัดทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและระบบนิเวศ เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ มีประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญจำนวน ๑๑ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑ การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการปฏิรูประบบฐานข้อมูลในระยะเร่งด่วน (๑ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การจัดทำ One Marine Chart และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่

- การกำหนดเส้นเขตจังหวัดทางทะเลและรายการค่าพิกัดรายจังหวัด ทั้ง ๒๓ จังหวัด
- การกำหนดแผนที่เขตทางทะเลรายจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาพรวมของพื้นที่ทางทะเล
- การจัดทำแผนที่ การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งในลักษณะ One Marine Chart
- กำกับกรรการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๓ การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการจัดการขยะในทะเลและชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง ได้แก่

- การจัดตั้งแนวทางขจัดขยะทะเลทางเศรษฐศาสตร์และออกระเบียบเกี่ยวกับการขายถุงพลาสติกตามร้าน Major Trade ตามแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล โดยปรับปรุงระเบียบของกระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- การจัดทำกฎหมายและกฎระเบียบที่สนับสนุนผลิตภัณฑ์ Green ที่มีส่วนช่วยในการจัดการขยะทะเล อาทิ การรีไซเคิลนำกลับมาใช้ใหม่ มาตราทางภาษีเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์ไบโอพลาสติก

- การจัดทำแผนประชารัฐขจัดขยะทะเลและตั้งศูนย์บริหารจัดการขยะทะเล เพื่อดำเนินการลดขยะทะเลในส่วนกลางน้ำและปลายน้ำ

- การจัดทำแผนประชารัฐพิทักษ์สัตว์ทะเลหายากและจัดตั้งศูนย์พิทักษ์สัตว์ทะเลหายาก เพื่อให้มีการยกระดับการช่วยเหลือสัตว์ทะเลหายากและสนับสนุนการดำเนินการพิทักษ์สัตว์ทะเลหายากในพื้นที่

- การจัดทำมาตรฐาน Clean Sea Thailand และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

- กำกับกับการร่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๔ การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรและกฎหมายระยะเร่งด่วน (๑ ปี) มุ่งเน้นกำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล ได้แก่

- การกำหนดรูปแบบองค์กรและจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลเพื่อรับผิดชอบในการจัดการองค์ความรู้ทางทะเลของประเทศ

- กำกับกับการร่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๕ การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการป้องกันดูแลและรักษาเชิงพื้นที่ระยะกลาง (ไม่เกิน ๓ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง ได้แก่

- การนำระบบ Environmental Checklist มาใช้เพื่อควบคุมกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทะเลแต่ไม่เข้าข่ายกิจกรรมขนาดใหญ่ที่ต้องผ่าน EIA
- การปรับปรุงระเบียบให้หน่วยงานส่วนกลางสนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดตั้งโรงบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ ให้องค์กรท้องถิ่นที่มีการควบคุมคุณภาพน้ำในพื้นที่ให้อยู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดเท่านั้น
- การสนับสนุนผู้ประกอบการรายใหญ่ให้มีส่วนช่วยในการบำบัดน้ำเสียของชุมชนในพื้นที่ โดยเพิ่มมาตรการ ด้านภาษีและการคลัง
- การปรับปรุงระเบียบให้หน่วยงานที่อนุญาตเป็นผู้รับผิดชอบหากเกิดปัญหาต่าง ๆ ใช้ระบบเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมเข้ามาประเมินมูลค่าความเสียหาย
- การจัดทำแผนที่ ให้ลำดับความสำคัญ และจัดทำ Road Map ของการกำจัดพื้นที่น้ำเสียชายฝั่งทะเล
- การจัดทำระบบการตรวจสอบและติดตามคราบน้ำมันครบวงจรและทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่ EEC พื้นที่อ่าวไทยตอนในและในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลทุกแห่ง
- การจัดทำระบบตรวจสอบ/ติดตาม/แจ้งเตือนมลพิษทางทะเลและสัตว์ทะเลมีพิษ เช่น น้ำเปลี่ยนสี (ซีปลาวาฬ) ฯลฯ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการการประมงทะเล

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๒ การบริหารจัดการการประมงทะเล

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการป้องกันดูแลและรักษาเชิงพื้นที่ระยะกลาง (ไม่เกิน ๓ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการประมงทะเลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการการประมงทะเล ได้แก่

- การจัดทำระบบส่งเสริมด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพสำหรับอาชีพประมงพื้นบ้านโดยเฉพาะ
- การจัดทำแผนบริหารจัดการการประมงทะเลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งในมิติของพื้นที่และฤดูกาล
- การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการประมงทะเลให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทั้งการแสวงหา การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูสัตว์ทะเล
- การปรับปรุงองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประมงทะเลทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ
- กำกับการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๗ การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการป้องกันดูแลและรักษาเชิงพื้นที่ระยะกลาง (ไม่เกิน ๓ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล ได้แก่

- การจัดตั้งระบบตรวจสอบ/ติดตามการรื้อถอนแท่นผลิตปิโตรเลียมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทะเล เช่น แหล่งท่องเที่ยวดำน้ำ/แหล่งอนุรักษ์ทะเล ฯลฯ

- การจัดทำแผนบริหารจัดการ การแสวงหาสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล

- การจัดทำแผนบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์จากสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล

- การปรับปรุงองค์กร/หน่วยงาน หรือจัดตั้งองค์กร ควบคุมและกำกับกิจการในทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเลทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ

- กำกับกิจการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาและการใช้ประโยชน์จากสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเลที่ทันสมัยและสอดคล้องกับลักษณะของทะเลไทย

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning)

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๘ การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning)

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการปฏิรูประบบฐานข้อมูล (ระยะยาวไม่เกิน ๕ ปี) มุ่งเน้นการแบ่งเขต (zoning) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การกำหนดแนวทางตามแนวคิด MSP และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้แก่

- การสำรวจข้อมูลทรัพยากรรายพื้นที่และรายประเภทของทรัพยากร รวมถึงการใช้ประโยชน์

- การกำหนดเขต (zoning) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- การจัดทำ แก้ไขปรับปรุง และกำกับการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แผน MSP สามารถใช้บังคับได้

- การกำหนดให้จังหวัดเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ของตน

- การขับเคลื่อนให้ท้องถิ่น/จังหวัด สามารถบูรณาการทรัพยากรในพื้นที่ของตน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑๐ การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการป้องกันดูแลและรักษาเชิงพื้นที่ (ระยะยาวไม่เกิน ๕ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่

- การนำระบบ Environmental Check List มาใช้สำหรับสิ่งก่อสร้างริมทะเลที่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้น

- การศึกษารวบรวมข้อมูลและทำกระบวนการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมทุกประการทั้งในเรื่องผลกระทบต่อห่วงโซ่อาหารและระบบนิเวศ รวมทั้ง จัดทำระบบที่สามารถดูแลควบคุมให้เกิดผลสัมฤทธิ์

- กำกับการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้กฎหมายมีการบูรณาการของทุกหน่วยงาน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๑ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑๑ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการป้องกันดูแลและรักษาเชิงพื้นที่ (ระยะยาวไม่เกิน ๕ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้แก่

- การกำหนดแนวทางและ Road Map ในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

- การยกร่างยุทธศาสตร์การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

- การจัดทำแผนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

- ปฏิบัติตามแผนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

- กำกับการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๒ การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑๒ การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการปฏิรูประบบฐานข้อมูล (ระยะยาวไม่เกิน ๕ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล ได้แก่

- กำหนดให้แผนพัฒนาประเทศ/ยุทธศาสตร์กระทรวง/กรมที่เกี่ยวข้อง ต้องกล่าวถึงพื้นที่คุ้มครองทางทะเล

- กำหนดให้หน่วยงานที่ประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลทุกรูปแบบ มีแผนแม่บทในการดำเนินการในพื้นที่ กำหนดดัชนีชี้วัดและหน้าที่รับผิดชอบชัดเจน โดยมีระบบที่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- กำหนดให้มีหน่วยงาน/องค์กรรับผิดชอบด้านการติดตามประเมินผลพื้นที่คุ้มครองทางทะเลให้เป็นไปตามดัชนีชี้วัด และจัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี เพื่อนำเสนอและต้องสามารถเข้าถึงและให้ความคิดเห็นได้จากผู้สนใจทั่วไป

- การปรับปรุงองค์กร/กฎหมายให้พื้นที่คุ้มครองทางทะเลมีหน่วยงานรับผิดชอบตรวจตรา/ดูแลอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของจังหวัดที่มีพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานกลาง

- กำหนดให้มีการประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างน้อยปีละ ๑,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร

- กำกับการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๓ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑๓ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

เป็นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรและกฎหมาย (ระยะยาวไม่เกิน ๕ ปี) มุ่งเน้นการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเล ได้แก่

- การกำหนดแนวทางและ Road Map ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเล

- กำกับการแก้ไข/ปรับปรุง/ยกร่างกฎหมายให้มีความสอดคล้องและทันสมัย รวมทั้งให้ความสำคัญแก่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามความเหมาะสม

๒. แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

มีจุดประสงค์เพื่อปฏิรูประบบบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในทุกมิติ ให้ครอบคลุมการพัฒนากฎหมาย องค์กร และกลไกการบูรณาการการทำงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และได้รับผลประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนโดยมีประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการตั้งคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด และจัดทำพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมประเด็นหลักที่สำคัญในการอนุรักษ์ ค้ำครอง พื้นฟูและใช้ประโยชน์ อาทิ การจัดการชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ส่งเสริมงานวิจัยพัฒนา การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคส่วนต่าง ๆ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เพื่อพัฒนาระบบวิจัยและพัฒนาที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิจัยขั้นพื้นฐานและอนุกรมวิธาน นวัตกรรม และการประยุกต์ใช้เชิงเศรษฐกิจ และเศรษฐศาสตร์ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ (The Economics of Ecosystems and Biodiversity: TEEB) ระบบงบประมาณและเงินทุนสนับสนุนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึงการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อดูแลและกำหนดนโยบายการวิจัยและพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ ค้ำครอง ใช้ประโยชน์และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม

เพื่อให้หน่วยงานและชุมชนสามารถเข้าถึงการใช้แหล่งข้อมูลและตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพ และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับต่อยอดสร้างองค์ความรู้ การบริหารจัดการ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการตรวจสอบกลไกการใช้ประโยชน์ โดยการจัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ โดยเฉพาะความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูงและที่มีความสำคัญต่อประเทศ ได้แก่ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทยซึ่งอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ชนิดพันธุ์ที่มีศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญควรปกป้องรักษาไว้จากการเข้าถึงและลักลอบใช้ประโยชน์จากภายนอกโดยเฉพาะต่างชาติ พร้อมจัดทำรายละเอียดในแต่ละชนิดที่ครอบคลุมในทุกมิติ ตลอดจนการจัดตั้งดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาพืชและสัตว์ทะเล

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึงเครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน

โดยการบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นและพัฒนาเครือข่ายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เกิดการทำนงานตามศาสตร์พระราชาและแนวทางประชารัฐ รวมทั้งขยายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นตำบล ให้ครบทุกตำบลทั่วประเทศ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และรองรับความร่วมมือในระดับภูมิภาค รวมทั้งสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตตั้งแต่การศึกษา การวิจัยพื้นฐานและเชิงลึก รวมถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง และการพัฒนาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเชิงสหสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและการให้บุคลากรเข้ามาอยู่ในระบบ โดยมีการสร้างแรงจูงใจในการศึกษาและเรียนรู้ กำหนดอัตราค่าตอบแทนพิเศษ และเส้นทางอาชีพที่มั่นคงชัดเจน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เพื่อเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรชีวภาพ ก้าวไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ภายใต้ Thailand ๔.๐ เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ ประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วน และเร่งผลักดันให้เศรษฐกิจชีวภาพเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศโดยจัดทำแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศ

๓. แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง สิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายรวมที่สำคัญ คือ ระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชน การผลิตและการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การเจริญเติบโตบนฐานทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการจัดการมลพิษทำให้เกิดความไว้วางใจและความสำเร็จในการลดมลพิษ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ

๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป

ประเด็นที่ ๑ เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ

๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน

มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจในการลดขยะที่ต้นทาง ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการขยายบทบาทของภาคเอกชน (extended producer responsibility) ในการจัดการมลพิษ

๓) กิจกรรม

มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล ได้แก่

- ผลักดันการลดขยะมูลฝอยที่ต้นทางโดยสร้างแรงจูงใจในการคัดแยก และนำกลับมาใช้

ประโยชน์ใหม่

- การส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ครัวเรือนถึงปลายทาง

- ลดการผลิตและการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากวัสดุย่อยสลายยาก

- ขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคเอกชนในการจัดการขยะอันตราย

ชุมชนตั้งแต่ต้นทาง

- การบังคับใช้มาตรฐานจัดการน้ำเสียอย่างเคร่งครัดตั้งแต่การขออนุมัติก่อสร้าง

- การพัฒนากลไกด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการน้ำเสียที่แหล่งกำเนิด
- การกระตุ้นการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้โรงงานลดมลพิษที่ต้นทาง
- การปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยเพิ่มเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม
- การลด/เลิกการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน
- ขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคเอกชนในการจัดการการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม ติดตาม และตรวจสอบมลพิษ

- ๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป
 - ประเด็นที่ ๒ ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม ติดตาม และตรวจสอบมลพิษ
- ๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน
 - มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใส
- ๓) กิจกรรม
 - มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล ได้แก่
 - กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำมาตรฐาน ให้คำแนะนำ ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะทุกประเภทตามหลักวิชาการ
 - กำหนดหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการน้ำเสียตามหลักวิชาการในภาพรวม
 - จัดทำทำเนียบการปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษและเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส
 - ปรับปรุงระบบการติดตามและตรวจสอบมลพิษที่เกิดจากสถานประกอบการ
 - กำกับควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้บทลงโทษและปรับบทลงโทษให้รุนแรงมากขึ้น
 - การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ควบคุมติดตาม และตรวจสอบการปล่อยมลพิษ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- ๑) เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป
 - ประเด็นที่ ๓ ผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๒) ขั้นตอนการดำเนินงาน
 - มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการจัดการกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๓) กิจกรรม
 - มีกิจกรรมหลักในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล ได้แก่

- กำหนดให้โครงการลงทุนของภาครัฐต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อและ/หรือความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งจัดทำมาตรการรองรับ
- เร่งรัดจัดทำฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลและเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ
- กำหนดกลไกที่เหมาะสมในการสร้างแรงจูงใจเชิงเศรษฐศาสตร์ให้ภาคเอกชนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ส่งเสริมให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินกิจกรรม

๔. แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางบก

มีความมุ่งหวังที่จะรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรทางบกให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาจังหวัดอย่างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางบกที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ โดยมีประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๓ หักยัดและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ โดยการพัฒนาและขยายผลระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (Smart patrol) มาใช้ป้องกันรักษาพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อการพัฒนาและขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๔ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย โดยการจัดกิจกรรมฟื้นฟูป่าชายเลนในพื้นที่ทวงคืน และกิจกรรมเตรียมกล้าไม้ชุมชนเพื่อการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมาย

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๕ ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก ตามข้อ ๑.๕.๑ เสนอพื้นที่แหล่งอนุรักษ์ทะเลอันดามันเป็นมรดกโลก

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๖ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ตามข้อ ๑.๖.๑ ออกมาตรการทางนโยบายหรือกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทั้งระบบ ๑.๖.๒ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ ๑.๖.๓ เร่งรัดขยายผลการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๗ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ตามข้อ ๑.๗.๑ พัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วม ในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามแนวทางพระราชรัฐ ๑.๗.๒ พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๘ สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ตามข้อ ๑.๘.๑ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ที่เหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม ๑.๘.๒ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อประเมินสถานภาพและศักยภาพของพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารในการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและการป้องกันภัยธรรมชาติ ๑.๘.๓ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อประเมินมูลค่าทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในทุกมิติ เพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในกิจ

กรรมการบริหารจัดการและการบังคับใช้กฎหมาย ๑.๙.๔ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าไม้ และการตลาดของผลิตภัณฑ์ครบวงจร ๑.๙.๕ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาระบบและเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบสภาพพื้นที่ป่าไม้และสัตว์ป่า ๑.๙.๖ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ๑.๙.๗ สนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เหมาะสม

๒.๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

การปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมของการพัฒนาทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศในช่วงการพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมากรายการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่า ๑๐ เท่า ในขณะเดียวกันจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น ๖๗ ล้านคน ได้ส่งผลและกดดันต่อการใช้ทรัพยากรทำให้เสื่อมโทรมและก่อเกิดมลภาวะมากขึ้น มีการลดลงของพื้นที่ป่าและสัตว์ป่าอย่างต่อเนื่องปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในแต่ละปีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมากทางเศรษฐกิจและส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน การลดลงของป่าชายเลน ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ ปะการัง น้ำทะเล และการกัดเซาะชายฝั่ง

ตารางที่ ๒ ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	
		ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑) สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ	อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก (SDGs)	ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า ๕๐ ประเทศแรกของโลก	ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า ๕๐ ประเทศแรกของโลก
๒) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติกฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ			
๓) ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืนเป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม		ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า ๑๑๔ ประเทศแรกของโลก	ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า ๑๑๔ ประเทศแรกของโลก
๔) เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ	อันดับความหลากหลายทางพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และถิ่นที่อยู่ในระดับโลก (BHI)		

โดยกิจกรรมปฏิรูปในแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษกรณีเขตควบคุมมลพิษ

มาบตาพุด

โดยกิจกรรมปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีทั้งหมด ๒ กิจกรรม คือ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดให้มีพื้นที่สีเขียวภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ จำนวน ร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ประเทศ และนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ และป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชน ให้ได้ตามเป้าหมายภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติรวมทั้งการสนองตอบตามบทบัญญัติและช่วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตัวชี้วัด

(๑) ข้อมูลอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้

(๒) การติดตามและตรวจสอบการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ บันทึกข้อมูลทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near real time) และดำเนินการแสดงผลการเปลี่ยนแปลงอย่างทันที่

(๓) ข้อมูลเชิงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในเขตเมือง และชุมชน

(๔) องค์กรหรือกลไกที่มีการกิจรับผิดชอบการประเมินและการรายงานพื้นที่ป่าไม้ของชาติทั้งระบบในแต่ละช่วงเวลา

(๕) กลไกทางเศรษฐศาสตร์และการตลาดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ทรัพยากรป่าไม้ครบวงจร

(๖) มาตรการหรือกลไกทางนโยบายหรือกฎหมายเพื่อจัดระเบียบและแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ทั้งระบบ

(๗) แนวเขตที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภทมีความชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับแนว เขตในพื้นที่จริง และมีเอกภาพ

(๘) ปริมาณพื้นที่ป่าไม้ที่มีราษฎรครอบครองหรือใช้ประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายที่ได้รับการจัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างเหมาะสม เป็นธรรม และเป็นไปตามกฎหมาย

(๙) ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมหรืออัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตผลจาก ป่าไม้ และสมุนไพรและการบริการของระบบนิเวศป่าไม้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

ประเทศไทยมีจังหวัดที่มีเขตจังหวัดติดกับทะเลและชายฝั่งทั้งด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามันรวม ๒๓ จังหวัด ซึ่งมีเพียง ๗ จังหวัดในอ่าวไทยตอนใน คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัด

สมุทรสาคร จังหวัดธนบุรี (กรุงเทพมหานคร) จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี ที่มี การกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในอาวไทยตอนใน พ.ศ.๒๕๐๒ ในเวลาต่อมาประเทศไทยได้ เข้าเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๒๕๘๒ (United Nations Convention on the Law Of the Sea : UNCLOS ๑๙๘๒) และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ เป็นต้นมาเรื่อง ดังกล่าวได้ส่งผลให้พื้นที่ทางทะเลของไทยนั้นได้รับการรับรองตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศทั้งในเรื่องเขต อำนาจอธิปไตยและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดเขตจังหวัดทาง ทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดให้ครบถ้วนทั้ง ๒๓ จังหวัด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถใช้ประโยชน์ในการ กำหนดเขตการปกครอง การวางแผน การดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่ การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องและ เขตอำนาจศาล รวมทั้งยังเกิดความสะดวกในการดำเนินชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องสร้าง การรับรู้ของประชาชนทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความรักและสร้างควมมีส่วน ร่วมในรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้เกิดความยั่งยืน

ตัวชี้วัด

- (๑) ต้นฉบับแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด
- (๒) ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการกำหนดเขตจังหวัดในทะเล
- (๓) หลักสูตรการศึกษาที่บรรจุเรื่องเขตทางทะเลและชายฝั่ง
- (๔) จำนวนเครือข่ายของการมีส่วนร่วมและจำนวนกิจกรรมร่วมของภาคประชาสังคม

๒.๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีฐานะเป็นแผน ระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำ แผนระดับที่ ๓ ในช่วง ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ จึงได้กำหนดจุดหมายการพัฒนาจำนวน ๑๓ หมุดหมาย ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ หรือมุ่งหวังจะ ‘มี’ เพื่อสะท้อนประเด็นการ พัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่าง ยั่งยืน” โดยจุดหมายทั้ง ๑๓ ประการ แบ่งออกได้เป็น ๔ มิติ คือ

๑. มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

จุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

จุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

จุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

จุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

จุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของ

ภูมิภาค

จุดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรม

ดิจิทัลของอาเซียน

๒. มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

จุดหมายที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และ สามารถแข่งขันได้

จุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

๓. มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

โดยมิติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ

มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง และหมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และหมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

● หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

ประกอบด้วยเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ ๓ เป้าหมาย ๑๔ ตัวชี้วัด และภายใต้เป้าหมายของการพัฒนาประกอบด้วยกลยุทธ์การพัฒนา ๑๒ กลยุทธ์ย่อย โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๕ เป้าหมาย และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๓ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

๒) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมในเป้าหมายการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๓) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๕ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายหลักที่ ๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เป้าหมายหลักที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม เป้าหมายหลักที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และเป้าหมายหลักที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ที่ ๑ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น เป้าหมายที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร เป้าหมายที่ ๓ เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

โดยเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ที่ ๑ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ

เป้าหมายที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร

กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๑ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบผ่านกลไกที่มีอยู่ อาทิ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการจัดสรรที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

● **หมายเหตุที่ ๒** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

ประกอบด้วยเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุ ๓ เป้าหมาย ๔ ตัวชี้วัด และภายใต้เป้าหมายของการพัฒนาประกอบด้วยกลยุทธ์การพัฒนา ๖ กลยุทธ์ย่อย โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๔ เป้าหมาย และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๑ ด้านได้แก่

๑) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว รักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๔ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายหลักที่ ๒ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ เป้าหมายหลักที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม และเป้าหมายหลักที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุที่ ๒ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น เป้าหมายที่ ๒ การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น เป้าหมายที่ ๓ การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

โดยเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุที่ ๒ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ

เป้าหมายที่ ๑ การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น

ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ อันดับดัชนีขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวดีขึ้น โดยมีอันดับรวมไม่เกินอันดับที่ ๒๕ ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านสุขภาพและสุขอนามัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ และ ด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ ๒๕

● **หมายเหตุที่ ๑๐** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

ประกอบด้วยเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมายเหตุ ๓ เป้าหมาย ๘ ตัวชี้วัด และภายใต้เป้าหมายของการพัฒนาประกอบด้วยกลยุทธ์การพัฒนา ๔ กลยุทธ์ย่อย โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๔ เป้าหมาย และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๓ ด้านได้แก่

๑) ด้านความมั่นคง ในด้านการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเลเพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ และให้ผลประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๒) ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๓) ด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนา และใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๔ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เป้าหมายหลักที่ ๓ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม เป้าหมายหลักที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน เป้าหมายหลักที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุ้มาหยาที่ ๑๐ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พันธ์พุดและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ ๓ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

โดยเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุ้มาหยาที่ ๑๐ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ

เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พันธ์พุดและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดที่สำคัญคือ พันธ์ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติร้อยละ ๓๓ และพันธ์ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๒ ของพันธ์ที่ประเทศ ภายในปี ๒๕๗๐

● **มหุ้มาหยาที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย ๑๑ ตัวชี้วัด โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๒ เป้าหมาย และมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๓ ด้าน ได้แก่

๑) **ด้านความมั่นคง** ในเป้าหมายที่ ๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ และเป้าหมายที่ ๓ กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคงภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงเพื่อให้ความร่วมมือสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง

๒) **ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน** ในเป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน ในประเด็นอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีเนื้อหาด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ และการให้ความช่วยเหลือทั้งในระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ

๓) **ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** ในเป้าหมายที่ ๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ โดยสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ทั้งหมด ๒ เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ ๔) การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

เป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุทธมาหะที่ ๑๑ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โดยเป้าหมายของการพัฒนาระดับมหุทธมาหะที่ ๑๑ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ

เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ

เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ

เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

ตารางที่ ๓ สรุปมหุทธมาหะที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ

มหุทธมาหะ	ขอบเขต
มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย	
มหุทธมาหะที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้าน สินค้าเกษตรและเกษตร แปรรูปมูลค่าสูง	เป้าหมายที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหารและความยั่งยืนของภาคเกษตร กลยุทธ์ที่ ๘ การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร กลยุทธ์ย่อยที่ ๘.๑ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบผ่านกลไกที่มีอยู่ อาทิ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการจัดสรรที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
มหุทธมาหะที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการ ท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและ ความยั่งยืน	เป้าหมายที่ ๑ การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ อันดับดัชนีชี้วัดความสามารถด้านการท่องเที่ยวดีขึ้น โดยมีอันดับรวมไม่เกินอันดับที่ ๒๕ ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านสุขภาพและสุขอนามัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ และ ด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ ๒๕

หมวดหมู่	ขอบเขต
มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ	เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คะแนนดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ดิฉันดับ ๑ ใน ๓ ของประเทศใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีคะแนนไม่น้อยกว่า ๕๕ คะแนน ในปี ๒๕๗๐ ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติ ร้อยละ ๓๓ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อ การใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๒ ของพื้นที่ประเทศภายในปี ๒๕๗๐
หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความ เสี่ยง และผลกระทบ จากภัย ธรรมชาติและ การ เปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ	เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ลดลง ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติ ลดลง เมื่อเทียบกับ ค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในแต่ละภัย ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน ระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม เชื่อมโยงกับฐานข้อมูล ของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัย ธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๘๐ ภายใน ปี ๒๕๗๐ และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๕

๒.๒.๕ (ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

วิสัยทัศน์ ประเทศชาติมีเสถียรภาพ ประชาชนอยู่ดีมีสุข ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ มีศักยภาพบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

นโยบายและแผนความมั่นคง ประกอบด้วย ๒ หมวด คือ หมวดประเด็นความมั่นคง และหมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง ดังต่อไปนี้

หมวดประเด็นความมั่นคง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าแรงงาน
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงโรคติดต่ออุบัติใหม่

หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง
 นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

โดยนโยบายและแผนความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ คือ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

จุดมุ่งเน้น การป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ความมั่นคงทางทะเลที่สำคัญ โดยคำนึงถึงการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้มีความสมดุลและยั่งยืน และการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ โดยกลยุทธ์หลักที่เกี่ยวข้องคือ

กลยุทธ์หลักที่ ๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างเป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการท่องเที่ยว การพาณิชย์นาวี และการขุดเจาะหรือสำรวจแหล่งพลังงานใต้ทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมการทำการประมงและการเพาะเลี้ยงทางทะเลอย่างถูกกฎหมาย และยั่งยืน เพื่อรักษาสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำรวมทั้งอนุรักษ์ พืชน้ำและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเลและชายฝั่งทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ ส่งเสริมแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ทางทะเล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมให้ชุมชนบริเวณชายฝั่งและเกาะแก่งสามารถใช้ประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ จากทะเลได้อย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๔ สรุปแผนระดับ ๒ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	แผนระดับที่ ๒	ขอบเขต
๑	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นที่ ๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ประเด็นที่ ๕ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการท่องเที่ยว ประเด็นที่ ๙ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็นที่ ๑๘ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน

ลำดับที่	แผนระดับที่ ๒	ขอบเขต
		ประเด็นที่ ๒๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
๒	แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑	แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑</u> การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓</u> การบริหารจัดการชายฝั่งในทะเลและชายฝั่ง <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔</u> การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕</u> การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖</u> การบริหารจัดการการประมงทะเล <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗</u> การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘</u> การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning) <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐</u> การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๑</u> การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๒</u> การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๓</u> การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑</u> ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่ <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒</u> ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓</u> ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔</u> ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึงเครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕</u> ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ <u>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖</u> ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง สิ่งแวดล้อม <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑</u> เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๒</u> ปรับปรุงระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ควบคุม ติดตาม และตรวจสอบมลพิษ <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๓</u> ผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางบก <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๓</u> หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๔</u> เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๕</u> ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๖</u> จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ <u>ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๗</u> พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้

ลำดับที่	แผนระดับที่ ๒	ขอบเขต
		ประเด็นปฏิรูปที่ ๑.๕ สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
๓	แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)	กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด
๔	(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบ จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๕	(ร่าง) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล กลยุทธ์หลักที่ ๒ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลอย่างสมดุลและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

แผนระดับที่ ๓ หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ สู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือจัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด หรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ รวมถึงแผนปฏิบัติการทุกระดับโดยนับตั้งแต่วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีกำหนดการตั้งชื่อแผนในระดับ ที่ ๓ ให้ใช้ชื่อว่า “แผนปฏิบัติการด้าน ... ระยะที่ ... (พ.ศ. -)” เว้นแต่ได้มี การระบุชื่อแผนไว้ในกฎหมายก่อนที่จะมีมติกรม. วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เช่น พระราชบัญญัติพระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง มติ กรม. เป็นต้น ว่าให้ใช้ชื่อแผนว่า แผนแม่บทด้าน... แผนพัฒนา.. หรือ แผนอื่น ๆ ... จึงจะสามารถใช้ชื่อแผนตามที่บัญญัติไว้ ในกฎหมายนั้น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑)

๒.๓.๑ (ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ กรมประมงเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการประมงระดับชาติ รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรการประมงทะเลของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน ภายใต้พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเฉพาะการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated fishing : IUU - Fishing) โดย (ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย

นโยบายที่ ๑ การพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย

นโยบายที่ ๒ การส่งเสริมการ พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกล่านน้ำไทย

นโยบายที่ ๓ การพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ

นโยบายที่ ๔ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านการประมงของประเทศ

(ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ นโยบายที่ ๑ การพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย และนโยบายที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย

นโยบายที่ ๑ การพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการทำประมงจัดการประมงอย่างมีส่วนร่วมและบริหารจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาทรัพยากรสัตว์น้ำให้มีความสมบูรณ์ ความหลากหลาย และให้อยู่ในระดับที่สามารถทำประมงได้ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างมาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายและกระจายอำนาจ

นโยบายที่ ๒ การส่งเสริมการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ทบทวนข้อกฎหมายให้สอดคล้องต่อการปฏิบัติตามและการบังคับใช้เพื่อป้องกันการทำประมง IUU

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มโอกาสและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการทำประมงนอกน่านน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บ่มเพาะชาวประมงและผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการทำประมงสูงขึ้น

๒.๓.๒ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ ให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นไป และให้คณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงานไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น

วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม”

วัตถุประสงค์

๑. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม
๒. การสร้างคุณค่า (Value creation) จากทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม
๓. การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเอง

มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ เป้าหมายที่ ๓ สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัด คือ ๑) ลดการใช้ทรัพยากรลง ๑ ใน ๔ จากปัจจุบัน ๒) ลดการปล่อย

ก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ - ๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ๓) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า ๓.๒ ล้านไร่ โดยมีทั้งหมด ๔ ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์

ตารางที่ ๕ เป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ที่ ๑

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
แนวทางที่ ๑ การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	
ข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพตั้งแต่ระดับดีเอ็นเอ ไปจนถึงระบบนิเวศ และวัฒนธรรมได้รับการรวบรวม จัดเก็บอย่างเป็นระบบ และประมวลผลให้เป็นเครือข่ายคลังข้อมูลดิจิทัลขนาดใหญ่ เพื่อนำไปบริหารจัดการให้เกิดความคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ และฟื้นฟู และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวทาง เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เกิดการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	คลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิต -คลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตในระดับพันธุกรรม ๑,๕๐๐ แหล่งพันธุ์ (คำจำกัดความระดับพันธุกรรมคือ แหล่งพันธุ์ DNA ในพื้นที่แต่ละแหล่ง) -ข้อมูลความหลากหลายระดับชุมชนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ชุมชน -ข้อมูลความหลากหลายระดับพื้นที่ ๕๐ พื้นที่ (คำจำกัดความของพื้นที่ คือ พื้นที่สำคัญ ๆ ของประเทศไทย เช่น พื้นที่มรดกโลก พื้นที่มรดกอาเซียน พื้นที่สงวนและชีวนิเวศ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) พื้นที่อุทยานธรณี พื้นที่สวนพฤกษศาสตร์ และสวนรุกขชาติ)
แนวทางที่ ๒ การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม	
ทรัพยากรได้รับการฟื้นฟู ชะลอการเกิดปัญหา เพิ่มจำนวนเพื่อเป็นทุนการพัฒนาเศรษฐกิจและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	(๑) เพิ่ม พื้นที่ และปลูกซ่อมแซมพื้นที่ป่าไม้ทั้งทางบกและชายฝั่งทะเลเพื่อการอนุรักษ์และเศรษฐกิจ จำนวน ๓.๒ ล้านไร่ เพื่อสร้างแหล่งสะสมและเก็บกักคาร์บอนเพิ่มขึ้น (๒) เพิ่มศักยภาพชุมชนในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม และเกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๕,๐๐๐ ชุมชน (๓) เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการป้องกันและลดการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่วิกฤตและการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศอย่างน้อย ๕ เทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน สาขาพลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ

ตารางที่ ๖ เป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ที่ ๓

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
แนวทางที่ ๑ การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาระบบ การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด	
(๑) หลักเกณฑ์การกำหนดราคาระบบ การจัดสรรแบ่งปันคาร์บอนเครดิต และค่าใช้จ่ายในการปลูกป่าและการดูแลรักษาป่าตามโครงการที่รัฐส่งเสริมเพื่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สามารถนำไปหักค่าใช้จ่ายตามประมวลรัษฎากรได้	(๑) เพิ่มพื้นที่ปลูกป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนในที่ดินของรัฐ โดยเอกชนเป็นผู้ลงทุน จำนวน ๓.๒ ล้านไร่ (พื้นที่ป่าเสื่อมโทรม พื้นที่ป่าถูกบุกรุก และพื้นที่ป่าชุมชน ป่าแนวชายฝั่ง และป่าชายเลน)
(๒) เกิดการลงทุนปลูกป่าในพื้นที่ของรัฐโดยภาคเอกชน เพื่อสร้างแหล่งกักเก็บคาร์บอน	(๒) เกิดคาร์บอนเครดิตจากการปลูกป่าดูแลรักษาป่า จำนวน ๙.๖๔ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า
	(๓) รายได้ครัวเรือนจากการมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๑,๕๓๕ ล้านบาท

๒.๓.๓ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

นโยบายป่าไม้แห่งชาติได้รับความเห็นชอบโดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบายป่าไม้แห่งชาติจำนวน ๔ ประการ บทบัญญัตินโยบายป่าไม้แห่งชาติจำนวน ๒๔ ข้อ ครอบคลุม ๓ ด้าน ได้แก่

๑. นโยบายด้านการจัดการป่าไม้
๒. นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ผลผลิตและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้
๓. นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้

จากนโยบายทั้ง ๓ ด้าน ได้รวบรวมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ดังต่อไปนี้

นโยบายด้านการจัดการป่าไม้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๗ ข้อที่ ๘ และข้อที่ ๑๒

๑) เชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในการบริหารจัดการป่าไม้ทุกระดับให้มีเอกภาพและประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนา ระหว่างการบริหารราชการทุกระดับ รวมทั้งมีการประสานความร่วมมือและพัฒนา กลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาป่าไม้ของชาติในภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและต่อเนื่อง

๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย

๒.๑) ป่าอนุรักษ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ

๒.๒) ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยกำหนดให้เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ทั้งป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชน ให้ได้ ตามเป้าหมายภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดในแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

๓) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน

๔) บริหารจัดการป่าอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งป้องกันภัยธรรมชาติต่างๆและรักษาสภาพธรรมชาติที่สวยงามหรือมีจุดเด่นเฉพาะตัวโดยให้คงไว้ ซึ่งสภาพธรรมชาติรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้มากที่สุดซึ่งการใช้ประโยชน์ต้อง

กระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพ หรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาการวิจัย และนันทนาการ

๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยการประโยชน์ต่อชุมชน สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน เป็นส่วนส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง และ เป็นการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

นโยบายด้านการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้
รายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในข้อที่ ๑ และ ข้อที่ ๔

๑) ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งในที่ดินของรัฐที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์และในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่มีใช้ของรัฐให้เพียงพอกับความต้องการใช้ไม้และตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ ในทุกภาคส่วน

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์การบริการจากป่าไม้อย่างสมดุลยั่งยืน และเกื้อกูลระบบนิเวศ

นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารและองค์กรเกี่ยวกับการป่าไม้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในข้อที่ ๒

๒) พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตให้กับประชาชนและการบริการอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม

๒.๓.๔ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๙๓

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน”

พันธกิจ

(๑) พัฒนาศักยภาพข้อมูล องค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการรองรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการพัฒนาแบบปล่อยคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

(๒) สร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาประเทศ โดยผลักดันให้เกิด การบูรณาการแนวทางและมาตรการในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในทุกภาคส่วน และทุกระดับ

(๓) ลดอัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศ และสร้างกลไกให้เกิดการเติบโตแบบปล่อย คาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน

(๔) เสริมสร้างศักยภาพและความตระหนักรู้ของภาคีการพัฒนาในทุกระดับ เพื่อสร้างความพร้อมใน การดำเนินมาตรการตามนโยบายและแผนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มุ่งเน้นการสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มีแนวทางและมาตรการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์

ประเมินและคาดการณ์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การกระจายตัวของป่า ความอุดมสมบูรณ์ ความเปราะบาง และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ การกระจายของสายพันธุ์และรูปแบบของความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะสายพันธุ์ที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเสื่อมโทรมหรือการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ

(๑.๑) เร่งฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบรุนแรง ให้สามารถปรับตัวและคืนกลับสู่สมดุลตามธรรมชาติ

(๑.๒) สนับสนุนการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่ป่า โดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และบริหารจัดการกลุ่มป่า การปลูกป่าเป็นแนวเชื่อมต่อระหว่างป่า (Corridor) การปลูกเป็นแนวกันชน (Buffer) เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการอนุรักษ์ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

(๑.๓) สนับสนุนบทบาทความร่วมมือจากภาคเอกชนในการสงวนรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ผ่านแนวทางต่าง ๆ เช่น การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) เป็นต้น

(๑.๔) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสำรวจประเมินสถานภาพและติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่า และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการอนุรักษ์พื้นที่ที่สำคัญและมีความเปราะบางเชิงนิเวศ รวมถึงการลดผลกระทบจากภัยคุกคามที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

(๑.๕) พัฒนางานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นมิตรต่อระบบนิเวศและส่งเสริมกระบวนการดูแลรักษาความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทางสมุทรศาสตร์อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงส่งเสริมให้มีการต่อยอดและขยายผลในทางปฏิบัติ

(๑.๖) เร่งรัดผลักดันการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่สำคัญ พื้นที่ปากแม่น้ำสำคัญ รวมทั้งปรับปรุงการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเล อุทยานแห่งชาติทางทะเล โดยการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเร่งฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศ โดยเพิ่มพื้นที่จัดสร้างปะการังเทียมและฟื้นฟูระบบนิเวศหญ้าทะเล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน แก้มไข่ พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเลที่ถูกกัดเซาะ และฟื้นฟูระบบนิเวศให้กลับคืนสู่สมดุลธรรมชาติ

(๒) การกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

(๒.๑) เร่งรัดให้มีการแก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันและตรากฎหมายขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืน เช่น การปรับปรุงพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การปรับปรุงพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การปรับปรุงพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ การเร่งผลักดันพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. เป็นต้น

(๒.๒) จัดทำแผนบูรณาการการจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั่วประเทศที่ครอบคลุมการจัดการพื้นที่วิกฤติและพื้นที่เร่งด่วนที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ตามระดับความรุนแรงและความเร่งด่วนของปัญหาหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ไขหรือฟื้นฟูพื้นที่แต่ละประเภท และแต่ละแห่งให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

(๒.๓) ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ให้เครือข่ายประชาชน องค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณชายฝั่งทะเล ในการเสริมสร้างฟื้นฟูแนวชายฝั่งทะเลด้วยระบบธรรมชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกิจกรรมหรือการก่อสร้างที่ก่อให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง รวมถึงกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณชายฝั่งให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และควบคุมไม่ให้มีการดำเนินกิจกรรมการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนที่ผิดกฎหมาย

(๒.๔) กำหนดให้มีการประเมินผลกระทบต่อขีดความสามารถในการรองรับของทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในกระบวนการวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยผ่านกลไกการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA)

การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

ภาคป่าไม้ มุ่งเน้นการอนุรักษ์ การเพิ่มพื้นที่ป่า และการเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอน ทั้งนี้ การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าควรจัดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม รวมถึงมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่มีการสื่อสารข้อมูลอย่างครบถ้วนและโปร่งใสในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการตัดสินใจโดยอิสระ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม และมีกลไกในการนำผลจากการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยมีแนวทางและมาตรการที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) สนับสนุนบทบาทความร่วมมือจากภาคเอกชนในการสงวนรักษา อนุรักษ์ และเพิ่มพื้นที่ป่า ผ่านโครงการ CSR โดยสร้างเครือข่ายให้เกิดการบูรณาการ และต่อยอดการดำเนินการซึ่งกันและกัน

(๒) เร่งอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและป่าชายเลนเพื่อเพิ่มแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก และเป็นแนวป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

๒.๓.๕ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ จะมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องไปกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่มุ่งพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” โดยให้ความสำคัญกับ ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่

- ๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการปรับสมดุลการท่องเที่ยวไทย
- ๒) การยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน มาตรฐาน และความเชื่อมโยง
- ๓) การมอบประสบการณ์โดยมีนักท่องเที่ยวเป็นศูนย์กลาง
- ๔) การเติบโตบนความยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับความเสี่ยง

ตัวชี้วัดหลัก ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๑) สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕

๒) จำนวนธุรกิจบริการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวได้รับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Standard) และอาเซียน (Asean Standard) เพิ่มขึ้นปีละไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ ราย

๓) จำนวนวันพักและค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ

- ระยะเวลาพำนักระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ต่ำกว่า ๑๐ วัน
- ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
- ระยะเวลาพำนักระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่ต่ำกว่า ๓ วัน
- ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ ต่อปี

๔) สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเดินทางครั้งแรก (First Visit) และกลุ่มเดินทางซ้ำ (Revisit) เป็น ๔๐:๖๐

๕) อันดับผลการดำเนินงานภาพรวมตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) อยู่ใน ๓๕ อันดับแรก

๖) อันดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย TTCI อยู่ ๑ ใน ๘๐

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจ ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาออกเป็น ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย (Resilient Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Experience)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

โดยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

การท่องเที่ยวของประเทศจะเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว จะต้องมีการพัฒนาบนพื้นฐานของความยั่งยืนของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภาคการผลิตและธุรกิจในการท่องเที่ยวมีการเติบโต อย่างยั่งยืน มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว พร้อมการบริหารจัดการจำนวนนักท่องเที่ยว และการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว เช่น การปล่อยมลพิษ ของเสีย และภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยสามารถต่อยอดและสร้างคุณค่าจากทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม เอกลักษณ์ความเป็นไทย และแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๔.๑) การท่องเที่ยวของไทยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดการกระจุกตัวในแหล่งท่องเที่ยว

๔.๒) วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และเอกลักษณ์ความเป็นไทยคงอยู่ในสังคมสืบต่อไป พร้อมทั้ง มีการต่อยอดเพิ่มมูลค่าด้วยกระบวนการคิดเชิงออกแบบอย่างสร้างสรรค์

๔.๓) การท่องเที่ยวไทยมีการบริหารจัดการเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ รวมถึงการกำจัดของเสียและลดมลพิษ เพื่อคงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

๔.๔) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ วัฒนธรรม และชุมชนของประเทศไทยมีมาตรฐานความยั่งยืนระดับสากล

ตารางที่ ๗ ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ที่ ๔

ลำดับที่	ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ที่ ๔	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐
๑	ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการสร้างขยะ ในภาคการผลิตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ลดลง ร้อยละ ๒ จากปีที่ผ่าน มา	ลดลง ร้อยละ ๒ จากปีที่ผ่าน มา	ลดลง ร้อยละ ๒ จากปีที่ผ่าน มา	ลดลง ร้อยละ ๒ จากปีที่ผ่าน มา	ลดลง ร้อยละ ๒ จากปีที่ผ่าน มา
๒	จำนวนแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานความยั่งยืน ในระดับสากล (GSTC)	ปีฐาน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ต่อปี	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ต่อปี
๓	อันดับ Sustainable Travel Index โดย Euromonitor International	๑ ใน ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๐				
๔	มูลค่าการลงทุนและสัดส่วนมูลค่าการสะสมทุนถาวร เพื่อการท่องเที่ยวในมิติวัฒนธรรม ต่อมูลค่าการสะสมทุนด้านการท่องเที่ยว	เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๑.๗ ต่อปี	เพิ่มขึ้น เป็น ร้อยละ ๑.๙ ต่อปี	เพิ่มขึ้น เป็น ร้อยละ ๒.๑ ต่อปี	เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๒.๓ ต่อปี	เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

๒.๓.๖ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ (๑) ประกอบด้วย ๔ นโยบาย ได้แก่

นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน

นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน

นโยบายที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายที่ ๔ สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยนโยบายและแผนฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ เป็นกรอบนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศระยะ ๒๐ ปี ซึ่งภายใต้นโยบายและแผนฯ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ สามารถนำไปวางแผนหรือกำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้

นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

นโยบายย่อย ๑.๑ อนุรักษ์ พื้นฟู และ ใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืนและเป็นธรรม

ประเด็น ๑.๑.๖ การจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ

๑.๑.๖.๑ พัฒนาพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งให้เกิดความยั่งยืน โดยผลักดันให้มีการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning: MSP) และการจัดทำผังทะเลหรือการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ทางทะเล เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งให้สามารถสร้างความมั่นคงทางแหล่งพลังงาน ความมั่นคงทางการประมง การท่องเที่ยว การอุตสาหกรรม และการคมนาคมขนส่ง และความยั่งยืนของระบบนิเวศทางทะเล รวมทั้งจัดการกับพื้นที่ที่มีความเสื่อมโทรมจากการใช้ประโยชน์อย่างเข้มข้นและพื้นที่ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

๑.๑.๖.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และบทเรียนที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะการอนุรักษ์พันธุ์กรรมของสิ่งมีชีวิตทางทะเล เช่น ปะการัง หญ้าทะเล และสิ่งมีชีวิตบริเวณชายฝั่งทะเล เป็นต้น ให้เหมาะสมกับพื้นที่ และความสำคัญของระบบนิเวศ รวมทั้งเร่งรัดการกำหนดและประกาศพื้นที่คุ้มครองระบบนิเวศสำคัญทางทะเลและชายฝั่ง และเร่งฟื้นฟูระบบนิเวศทางทะเลที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ พร้อมทั้งปกป้องและอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายากและชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ และเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน

๑.๑.๖.๓ เพิ่มประสิทธิภาพระบบการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบทางทะเลเพื่อปกป้องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจากการถูกคุกคาม หรือใช้ประโยชน์เกินขีดจำกัด และใช้ประโยชน์พื้นที่ไม่เป็นไปตามผังทะเล โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการจัดทำฐานข้อมูลและการรายงานอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โปร่งใส และเป็นธรรม รวมทั้งสร้างกลไกการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนชายฝั่งทะเลอย่างเข้มแข็งเพื่อลดข้อขัดแย้งในการจัดการเชิงพื้นที่ มีการจัดสรรและกำหนดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยชุมชนสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทั่วถึง

๑.๑.๖.๔ ส่งเสริมการทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรสัตว์น้ำและระบบนิเวศ โดยให้มีการประเมินทรัพยากรประมง (Fisheries Stock Assessment) เพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพและสนับสนุนการใช้เครื่องมือประมงที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล พร้อมกับจำกัดและยกเลิกการใช้เครื่องมือประมงทำลายล้างทุกชนิด รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการทำประมงที่ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเล และสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงพื้นบ้านและเครือข่ายประมงชายฝั่งตลอดจนสร้างกลไกการเฝ้าระวังการทำประมงที่ผิดกฎหมาย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้มาตรการทางกฎหมาย โดยกำกับ และควบคุมไม่ให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนเพื่อกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย และให้มีการคุ้มครองระบบนิเวศปากแม่น้ำที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และบังคับใช้มาตรการตามประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ ตลอดจนควบคุมดูแลกิจกรรมที่มีผลกระทบรุนแรงต่อระบบนิเวศและแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยบริเวณชายฝั่ง และที่ส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง

๑.๑.๖.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมาตรการทางกฎหมายโดยกำกับ และควบคุมไม่ให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนเพื่อกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย และให้มีการคุ้มครองระบบนิเวศ ปากแม่น้ำที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และบังคับใช้ มาตรการตามประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดทำพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ ตลอดจนควบคุมดูแลกิจกรรมที่มีผลกระทบรุนแรงต่อระบบ นิเวศ และแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยบริเวณชายฝั่ง และที่ส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง

๒.๓.๗ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

วิสัยทัศน์ “อนุรักษ์ พนฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมุ่งสู่การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัดและฟื้นฟู

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

ให้ความสำคัญต่อ การอนุรักษ์ พนฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายของยุทธศาสตร์ คือ ให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการ ส่งเสริมทั้งการอนุรักษ์พนฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง และมี ๒ กลยุทธ์ สำคัญคือ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ พนฟู และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๖ แผนงาน ได้แก่ แผนงานทรัพยากรป่าไม้ แผนงานทรัพยากรน้ำ/น้ำบาดาล แผนงานทรัพยากร ดินและที่ดิน แผนงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แผนงานทรัพยากรธรณีและแผนงาน ความหลากหลาย ทางชีวภาพ

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการมีส่วนร่วมในการจัดการแผนงานการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการและแผนงาน การเสริมสร้างความรู้และความตระหนักโดยมี ๑๑ ตัวชี้วัดที่สำคัญคือ

(๑) มีการประกาศใช้แผนที่แนวเขตพื้นที่ป่า ที่มีแนวเขตเดียวกัน (One Map) และจำนวนพื้นที่จัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

(๒) ร้อยละของพื้นที่การถือครองที่ดิน แต่ละประเภทเทียบกับพื้นที่ทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

(๓) พื้นที่ที่มีสภาพป่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็น พื้นที่ป่าอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๑๕

(๔) ระดับการดำเนินงานการจัดการทรัพยากร น้ำแบบบูรณาการ IWRM (ดัชนี ๐ - ๑๐๐) เพิ่มขึ้น

- (๕) ร้อยละของพื้นที่ดินที่ถูกทำให้เสื่อมโทรมเทียบกับ พื้นที่ดินทั้งหมดลดลง
- (๖) ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะได้รับการจัดการตามแนวทางและมาตรการ หรือมีโครงสร้างที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น
- (๗) ปะการังที่มีชีวิตมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ - ๙
- (๘) อัตราการจับสัตว์น้ำต่อการลง แรงประมงทะเล (Catch Per Unit Effort: CPUE) ใน ๑ ชั่วโมง ในน่านน้ำไทยเพิ่มขึ้น
- (๙) ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนการบริหารจัดการทรัพยากรแร่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
- (๑๐) อัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติลดลง
- (๑๑) สัดส่วนเรื่องร้องเรียน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดำเนินการเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู

มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ณ แหล่งกำเนิดลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น ในทุกขั้นตอน สนับสนุนการนำกลับมาใช้ใหม่ และมีระบบการจัดการแบบรวมศูนย์ในการจัดการของเสีย ที่เกิดขึ้น รวมถึงเพิ่มความรับผิดชอบของผู้ผลิตให้มีบทบาทในการจัดการผลิตภัณฑ์ของตนเอง และซากผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นอย่างครบวงจร โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการ โดยมีเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์คือสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการที่ดีอย่างมีคุณภาพทั้งการป้องกัน บำบัด ฟื้นฟู และการถ่ายทอด สิ่งแวดล้อมที่ดีสู่รุ่นต่อไป และมี ๓ กลยุทธ์สำคัญคือ

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ ประกอบด้วย ๔ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการพัฒนาเครื่องมือกลไกการบริหารจัดการ แผนงานการจัดการ น้ำเสีย แผนงานการจัดการคุณภาพอากาศ และเสียง และแผนงานการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และ ของเสียอันตราย

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการพัฒนาเครื่องมือทางการเงินและกฎหมาย และแผนงานการฟื้นฟูพื้นที่วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และแผนงานการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยมี ๖ ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ ๘๐
- (๒) คุณภาพอากาศมีจำนวนวันที่ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM๑๐) อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐานร้อยละ ๙๙
- (๓) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๕ โดยมีอัตราการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศ
- (๔) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตาม หลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐
- (๕) จำนวนพื้นที่สีเขียวในเมือง ไม่น้อยกว่า ๑๐ ตารางเมตรต่อคน

(๖) มาตรฐานคุณภาพของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้รับการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และ ยั่งยืน

เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และลดการเกิดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคุ้มค่า และยั่งยืน และมี ๓ กลยุทธ์สำคัญคือ

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงาน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และแผนงานการส่งเสริมพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การส่งเสริมการผลิตและบริการที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ แผนงาน ได้แก่ แผนงาน การเกษตร แผนงานการอุตสาหกรรม และแผนงานการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ การพัฒนาเศรษฐกิจบน ฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพ และแผนงานการเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยมี ๘ ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

(๑) การบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากร (Material Footprint: MF) ของประเทศ และ การบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากรต่อคนลดลง

(๒) สัดส่วนของหน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสัดส่วนปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

(๓) สัดส่วนการใช้พลังงานต่อจีดีพีลดลง

(๔) ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช และร้อยละของพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

(๕) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าร่วมโครงการอุตสาหกรรมสีเขียวเพิ่มขึ้น และผ่านเกณฑ์ระดับ ๔ ขึ้นไป เพิ่มขึ้น

(๖) พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ จำนวน ๑๕ พื้นที่

(๗) จำนวนแหล่งท่องเที่ยว และสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยเพิ่มขึ้น

(๘) มีการประกาศใช้ กฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่ครอบคลุมทรัพยากรชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ

เป็นการสร้างศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ที่มีความเปราะบาง และมีความเสี่ยงให้สามารถเตรียมพร้อมรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ที่เกิดขึ้น โดยสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ตลอดจนให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความร่วมมือ ในการดำเนินงานตามพันธกรณีและความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค และประชาคมโลก ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายของยุทธศาสตร์ คือ ทุกภาคส่วนมีศักยภาพในการรับมือ ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และมีความพร้อมในความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมกับ ต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและโลกที่เป็นเชิงรุก และมี ๓ กลยุทธ์สำคัญ คือ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ การสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาศักยภาพของประชาชนด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการสร้างความรู้ ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพของประชาชน และแผนงานการ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ การพัฒนาแผนงานและเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการสร้างความรู้พร้อมและ ขีดความสามารถในการปรับตัวของชุมชน และแผนงานการสร้างความสามารถในการปรับตัวของภาคส่วนต่างๆ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ การพัฒนาความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ได้แก่ แผนงานการพัฒนาและกระตุ้นบทบาทความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และ แผนงานการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ โดยมี ๖ ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

(๑) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศในภาคพลังงานและคมนาคมขนส่ง ลดลงร้อยละ ๗ - ๒๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (เทียบเคียงกับกรณีพื้นฐาน (Business as Usual: BAU) โดยใช้ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นปีฐาน)

(๒) สัดส่วนพลังงานหมุนเวียนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ ๒๕

(๓) จำนวน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบูรณาการการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในแผนพัฒนา ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

(๔) องค์กรหรือเครือข่ายรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติในพื้นที่ ชุมชนเพิ่มขึ้น

(๕) จำนวนประชากรที่เสียชีวิต สูญหาย ได้รับบาดเจ็บ หรือต้องโยกย้าย/อพยพ เนื่องจาก ผลของภัยพิบัติทางธรรมชาติต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลง

(๖) จำนวนความร่วมมือกับต่างประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีกิจกรรมการดำเนินงานในแต่ละปีเพิ่มขึ้น

๒.๓.๘ แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ เป็นแผนหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยนำแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจิ มาเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ พันธุ์ ปกป้องคุ้มครอง และเพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ ควบคู่กันกับการสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในบทบาทและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพที่มีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และการบูรณาการการจัดการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ โดยคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘

วิสัยทัศน์

“ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประชาชนมีชีวิตอยู่อย่างสอดคล้องปรองดองกับธรรมชาติ โดยรัฐบาลและทุกภาคส่วนร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พันธุ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพและระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศโดยเฉพาะระบบนิเวศที่มีความสำคัญ อาทิ ป่าไม้ ป่าชายเลน ระบบนิเวศชายฝั่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำ

แผนปฏิบัติการ ๒.๑ อนุรักษ์ พื้นที่ และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย : ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐

แผนปฏิบัติการ ๒.๒ ลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษ ให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของ ระบบนิเวศและต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ร้อยละ ๘๘ ของคุณภาพน้ำแหล่งน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี

แผนปฏิบัติการ ๒.๓ จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย : ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ

เป้าหมาย : ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๓.๙ (ร่าง) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ร่าง) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จัดเป็นแผนระดับที่ ๓ เป็นแผนหลักสำหรับกำหนดกรอบแนวทาง/โครงการสำคัญในการดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) เพื่อปกป้อง รักษา และเสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์ ๗ ข้อ ซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางทะเล ๗ ด้าน ได้แก่

๑) การเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ

๒) อาชญากรรมข้ามชาติทางทะเล

๓) สิ่งแวดล้อม

๔) ความมั่นคงมนุษย์ทางทะเล

๕) เศรษฐกิจภาคทะเล

๖) ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๗) การบริหารจัดการของภาครัฐ

ภายใต้วัตถุประสงค์ในแต่ละข้อได้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๗ แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการเมืองและความมั่นคงทางทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๔ การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

แนวทางการดำเนินการที่ ๗ การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลของภาครัฐ

โดยแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง คือ แนวทางการดำเนินการที่ ๓ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล แนวทางการดำเนินการที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล และแนวทางการดำเนินการที่ ๖ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

ตารางที่ ๘ สรุปแผนระดับ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	แผนระดับที่ ๓	ขอบเขต
๑	(ร่าง) นโยบายและแผนบริหารจัดการประมง พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	<u>นโยบายที่ ๑</u> การพัฒนาการประมงในน่านน้ำไทย <u>นโยบายที่ ๒</u> การส่งเสริมการ พัฒนา และการแก้ไขปัญหาการประมงนอกน่านน้ำไทย
๒	แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐	มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญของแผน คือ เป้าหมายที่ ๓ สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๓ ตัวชี้วัด คือ ๑) ลดการใช้ทรัพยากรลง ๑ ใน ๔ จากปัจจุบัน ๒) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐-๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ๓) เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า ๓.๒ ล้านไร่ ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๑</u> การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ และ <u>ยุทธศาสตร์ที่ ๓</u> การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
๓	นโยบายป่าไม้แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	นโยบายด้านการจัดการป่าไม้ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ข้อที่ ๗ ข้อที่ ๘ และข้อที่ ๑๒ ๑) เชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในการบริหารจัดการป่าไม้ทุกระดับให้มีเอกภาพและประสานกันตามห่วงโซ่การพัฒนากระบวนการบริหารราชการทุกระดับ

ลำดับที่	แผนระดับที่ ๓	ขอบเขต
		๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยในอัตราร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ๓) หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจน ๘) บริหารจัดการป่าอนุรักษ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความหลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งป้องกันภัยธรรมชาติต่างๆและรักษาสภาพธรรมชาติที่สวยงามหรือมีจุดเด่นเฉพาะตัวโดยให้คงไว้ ซึ่งสภาพธรรมชาติดูแลรักษาคุณภาพของระบบนิเวศให้มากที่สุดซึ่งการใช้ประโยชน์ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นตามศักยภาพ หรือขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ตลอดทั้งเพื่อประโยชน์ในการศึกษาการวิจัย และนันทนาการ ๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวก ต่อชุมชน สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าไม้ของประชาชน เป็นส่วนส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง และ เป็นการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน
๔	แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๙๓	๑. การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ ๒. การกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
๕	แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	โดยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)
๖	นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	นโยบายที่ ๑ จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน
๗	แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัดและฟื้นฟู ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และการส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ
๘	แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ <u>แผนปฏิบัติการ ๒.๑</u> อนุรักษ์ พื้นฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ <u>แผนปฏิบัติการ ๒.๒</u> ลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน <u>แผนปฏิบัติการ ๒.๓</u> จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
๙	(ร่าง) แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	<u>แนวทางการดำเนินการที่ ๓</u> การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล <u>แนวทางการดำเนินการที่ ๕</u> การพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเล <u>แนวทางการดำเนินการที่ ๖</u> การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศทางทะเล

๒.๓.๑๐ นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

วิสัยทัศน์

“การบริหารจัดการ อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นฐานการพัฒนาจังหวัดสงขลาและประเทศอย่างยั่งยืน ”

มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อย่างสมดุลและเป็นธรรม
เป้าหมาย

(๑) อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ ปะการัง หญ้าทะเล สัตว์น้ำหายาก และชายหาด ให้มีประสิทธิภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด

- (๑) ประกาศพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ ๑๗,๑๗๘ ไร่
- (๒) พื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง ๑ แห่ง
- (๓) พื้นที่ปะการังสมบูรณ์ มากกว่าร้อยละ ๙๐ และมีพื้นที่ปะการังเสียหาย ไม่เกินร้อยละ ๕๐

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยการจัดการแบบบูรณาการในภาพรวม

เป้าหมาย

(๑) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างบูรณาการ ทั้งกลไกการบริหาร มาตรการกฎหมาย ข้อมูล องค์ความรู้ และความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- (๑) ภายใต้นโยบายคิดค้นฉบับแผนที่การจำแนกเขตทะเลและชายฝั่ง ในลักษณะ One marine chart ที่สามารถแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ และพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา
- (๒) มีแผนบูรณาการการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางทะเลที่มีการแบ่งโซนอย่างเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอื่น
- (๓) ร้อยละความสำเร็จในการควบคุม ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน
- (๔) ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการประมงทะเล

มาตรการที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมาย

(๑) เสริมสร้างศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทพื้นที่

ตัวชี้วัด

- (๑) คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมบทบาทอย่างต่อเนื่อง

(๒) ชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริม
บทบาทอย่างต่อเนื่อง

(๓) จำนวนเครือข่าย/อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล

(๔) ระบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอนุรักษ์ คุ่มครอง การใช้ประโยชน์ขององค์
เอกชน ชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุป ความเชื่อมโยงแผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs)				
แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐	(๑) ด้านความมั่นคง ประเด็นที่ ๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ	(๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๔.๓ สร้าง ความหลากหลาย ด้านการท่องเที่ยว	(๔) ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ประเด็นที่ ๔.๑.๓ กระจ่ายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร	(๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นที่ ๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
แผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็น ๑ ด้านความมั่นคง	ประเด็น ๕ ด้านการท่องเที่ยว	ประเด็น ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน	ประเด็น ๙ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
แผนระดับที่ ๒ แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	แผนปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ป.๑ การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด - ป.๔ การบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเล - ป.๖ การบริหารจัดการการประมงทะเล - ป.๗ การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล (ต่อ)	แผนปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ป.๗ การบริหารจัดการทรัพยากรสินแร่และแหล่งพลังงานในทะเล	แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางบก - ป.๑.๓ หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้เชิงพื้นที่ - ป.๑.๔ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย - ป.๑.๖ จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับ การครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ - ป.๓ ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม (ต่อ)	แผนปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ป.๓ การบริหารจัดการชายฝั่งในทะเลและชายฝั่ง - ป.๕ การบริหารจัดการมลพิษในทะเลและชายฝั่ง - ป.๑๐ การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง - ป.๑๒ การบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและสัตว์ทะเล แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ - ป.๓ ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม (ต่อ)

แผนระดับที่ ๒ แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (ต่อ)	แผนปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ต่อ) - ป.๑๑ การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล - ป.๑๓ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒		แผนปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - ป.๘ การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล (Marine Spatial Planning)	แผนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ทรัพยากรทางบก - ป. ๑.๕ ผลักดันพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นมรดกโลก - ป ๑.๗ พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ - ป ๑.๙ สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
แผนระดับที่ ๒ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและกา เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</u> - เป้าหมายที่ ๑ ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง - เป้าหมายที่ ๒ ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง - เป้าหมายที่ ๓ สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ <u>สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓</u> - เป้าหมายที่ ๕ การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่	หมวดหมู่ที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน <u>เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</u> <u>เป้าหมายที่ ๑</u> การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น <u>ตัวชี้วัดที่ ๑.๒</u> อันดับดัชนีขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวดีขึ้น โดยมีอันดับรวมไม่เกินอันดับที่ ๒๕ ด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อมไม่เกินอันดับที่ ๕๐ ด้านสุขภาพ และสุขอนามัยไม่เกินอันดับที่ ๕๐ และ ด้านทรัพยากรทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ ๒๕	หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง <u>เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</u> <u>เป้าหมายที่ ๒</u> พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร <u>กลยุทธ์ที่ ๔</u> การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้เป็นฐานการผลิตการเกษตร <u>กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑</u> สนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบผ่านกลไกที่มีอยู่ อาทิ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล และการจัดสรรที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ <u>เป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่</u> - เป้าหมายที่ ๒ การอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน <u>ตัวชี้วัด</u> พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยเป็นป่าไม้ธรรมชาติร้อยละ ๓๓ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๒ ของพื้นที่ประเทศภายในปี ๒๕๗๐ - เป้าหมายที่ ๓ การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน <u>ตัวชี้วัด</u> ปริมาณขยะต่อหัวในปี ๒๕๗๐ ลดลงจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑๐ <u>สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓</u> - เป้าหมายหลักที่ ๑ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม - เป้าหมายหลักที่ ๔ การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริโภคไปสู่ความยั่งยืน

รูปที่ ๒ ความสอดคล้องของแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ตารางสรุปความเชื่อมโยงแผนกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด และนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐		แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐		นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด
<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕</u> การพัฒนาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม	<u>เป้าประสงค์</u> - การบริหารจัดการขยะ มลพิษ และน้ำ เสียในพื้นที่ - การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง การ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด - ส่งเสริมการลงทุนที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และการลดการปล่อยก๊าซ เรือนกระจก - ส่งเสริมการอนุรักษ์ป่า การปลูกป่า การ ปลูกป่าชุมชน และป่าชายเลน - การพัฒนาคุณภาพดิน และน้ำ - การแก้ปัญหาน้ำท่วม และน้ำแล้ง - ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและ ชายฝั่ง - มีศูนย์การแพทย์ และการบริการทาง การแพทย์อย่างครบวงจร - การพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ และสาธารณสุข เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ - การมีองค์การ และกิจกรรมในการดูแล ผู้สูงอายุ - การสร้างระบบ กลไกในการเฝ้าระวังโรค อุบัติใหม่ และอุบัติซ้ำ และภัยพิบัติ - พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน	อนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน	<u>วัตถุประสงค์</u> ๑) เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน และเพิ่ม พื้นที่สีเขียวอย่างต่อเนื่อง ๒) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ทางพลังงานรองรับการเติบโต ทางเศรษฐกิจและการพัฒนา คุณภาพชีวิต ๓) เพื่อยกระดับมาตรฐานการ บริหารจัดการขยะ น้ำเสีย มลพิษทางอากาศให้เอื้อต่อการ พัฒนาเศรษฐกิจ และให้เอื้อต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน <u>เป้าประสงค์</u> สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี และรักษาฐานทรัพยากร ธรรมชาติให้ยั่งยืน <u>ตัวชี้วัด</u> ๑) พื้นที่ป่าไม้จังหวัดสงขลาจาก การสำรวจภาพถ่าย ดาวเทียม คงสภาพเดิม เป้าหมาย : อย่าง	<u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑</u> อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง <u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ ประโยชน์ทรัพยากรทาง ทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และเป็นธรรม <u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓</u> เสริมสร้างประสิทธิภาพ เครื่องมือ และ กลไก สนับสนุนการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งแบบบูรณาการ <u>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔</u> พัฒนาการบริหารจัดการ การป้องกันกีดเซาะ ชายฝั่งอย่างมีประสิทธิภาพ	<u>เป้าประสงค์ที่ ๑</u> อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์ <u>เป้าประสงค์ที่ ๒</u> สร้างสมดุลในการใช้ ประโยชน์ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มี ความยั่งยืน <u>เป้าประสงค์ที่ ๓</u> มีแนวทางการบริหารจัดการ และกลไก การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งของจังหวัด <u>เป้าประสงค์ที่ ๔</u> บริหารจัดการการแก้ไขปัญหาการกัด เซาะชายฝั่งที่มีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐		แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐		นโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด	ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์/ตัวชี้วัด
	- เสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพึ่งพาตนเอง และพึ่งพากันเอง และ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับชุมชน - การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน องค์กรเครือข่าย สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน - สร้างกลไกในการให้เกิดการทำงานเชื่อมโยงกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องทำงานประสานงานกัน ในลักษณะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำของประเด็นพัฒนา - พัฒนากลไกเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานภาค รัฐ กับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อสร้างการยอมรับการพัฒนา - การพัฒนา Smart Living City - ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ อนามัยของประชาชนในพื้นที่ - ความสำเร็จของการบริหารจัดการ การพัฒนากลุ่มจังหวัด <u>ตัวชี้วัด</u> - มีโครงการแก้ไขปัญหาด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด ไม่น้อยกว่า ๕ โครงการ ต่อปี		น้อย ๕๔๑,๐๒๖ ไร่ ๒) สัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๕.๓๖ ๓) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน : หน่วยตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (toe) เป้าหมาย : ร้อยละ ๕๐ (ร้อยละ ๑๐ ต่อปี = ๓๑ toe/ปี)		

๒.๔ แนวทางการพัฒนาและพันธสัญญา (ที่เกี่ยวข้อง)

๒.๔.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น ๕ กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่ม People ที่ว่าด้วยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้คน (เป้าหมายที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕)

กลุ่ม Prosperity ที่ว่าด้วยเรื่องความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม (เป้าหมายที่ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑)

กลุ่ม Planet ที่ว่าด้วยเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เป้าหมาย ๖, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕)

กลุ่ม Peace ที่ว่าด้วยเรื่อง สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม (เป้าหมาย ๑๖)

กลุ่ม Partnership ที่ว่าด้วยเรื่องการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมาย ๑๗)

เป้าหมาย SDGs กับ ยุทธศาสตร์ชาติ และเรื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเชื่อมโยงกันชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ มีเป้าหมายระยะยาว มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเป้าหมาย SDGs ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยเป้าหมายย่อยที่มีความเกี่ยวข้อง คือ

เป้าหมายย่อย ๖.๖ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. เป้าหมายที่ ๑๐ ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำของประเทศ ไทยในการถือครองทรัพย์สินยังคงอยู่ในระดับสูง เนื่องจากไทยยังไม่ได้มีการปรับปรุงระบบภาษีเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างเบ็ดเสร็จ ทั้งนี้ ไทยได้ริเริ่มดำเนินการโครงการต่าง ๆ และจัดตั้งสวัสดิการสังคมจากภาครัฐเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสความเท่าเทียมในการดำรงชีวิตและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและกลุ่มคนด้อยโอกาส อาทิ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยผู้พิการ และมาตรการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ในประเด็นที่ ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร

๓. เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน โดยเป้าหมายย่อยที่เกี่ยวข้อง คือ

เป้าหมายย่อย ๑๑.๖ ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากรรวมถึงการให้ความสำคัญกับคุณภาพอากาศและการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอื่นๆ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อย ๑๑.B ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการเพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิทัศน์ต้านภัยพิบัติและให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ โดยเป็นไป

ตามกรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๗๓ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ประเด็นที่ ๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและเข้าถึงทรัพยากร

๔. เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เร่งส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อชุมชน ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งเตรียมการจัดทำบัญชีต้นทุนด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (System of Environmental-Economic Accounting: SEEA) ร่วมกับบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายย่อยที่สำคัญ คือ

เป้าหมายย่อย ๑๒.๘ สร้างหลักประกันว่าประชาชนในทุกแห่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีความตระหนักถึงการพัฒนายั่งยืนและวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เป้าหมายที่ ๑๒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๔.๓ การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

๕. เป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น ในด้านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เท่าเทียม และทั่วถึง หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีเป้าหมายย่อยที่เกี่ยวข้องคือ

เป้าหมายย่อย ๑๓.๑ เสริมภูมิคุ้มกันด้านทุนและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

เป้าหมายย่อย ๑๓.๒ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ประเด็นที่ ๔.๒.๓ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖. เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยประเทศไทยยังต้องเร่งรัดการดำเนินการด้านการอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งเพื่อคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศทางทะเลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แม้ในระยะที่ผ่านมาได้มีการประกาศพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองที่ครอบคลุมพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง รวมเป็นพื้นที่ ๑๕,๓๓๖ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๔.๗๔ ของพื้นที่ทางทะเลทั้งหมดของประเทศ แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดให้อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๖๓ โดยมีเป้าหมายย่อยที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

เป้าหมายย่อย ๑๔.๑ ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนแผ่นดิน รวมถึงขยะในทะเลและมลพิษจากธาตุอาหาร (nutrient pollution) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

เป้าหมายย่อย ๑๔.๒ บริหารจัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบที่มีนัยสำคัญ รวมถึงโดยการเสริมภูมิคุ้มกันและปฏิบัติการเพื่อฟื้นฟู เพื่อบรรลุการมีมหาสมุทรที่มีสุขภาพดีและมีผลิตภาพ

เป้าหมายย่อย ๑๔.๓ ลดและแก้ปัญหาลผลกระทบของการเป็นกรดในมหาสมุทร โดยรวมถึงผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ

เป้าหมายย่อย ๑๔.๔ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้กำกับการทำการประมงอย่างมีประสิทธิภาพและยุติการประมงเกินขีดจำกัด การประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (IUU) และแนวปฏิบัติด้านการประมงที่เป็นไปในทางทำลาย และดำเนินการให้เป็นผลตามแผนการบริหารจัดการที่อยู่บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อจะฟื้นฟูมวลปลา (fish stock) ในเวลาที่สั้นที่สุดที่จะเป็นไปได้ อย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในระดับผลผลิตสูงสุดที่ยั่งยืน (maximum sustainable yield) ตามคุณลักษณะทางชีววิทยาของสัตว์น้ำเหล่านั้น

เป้าหมายย่อย ๑๔.๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ โดยให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศและภายในประเทศ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

เป้าหมายย่อย ๑๔.๖ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยับยั้งการลดขนาดการประมงบางรูปแบบที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และระงับการริเริ่มการอดหนุนในลักษณะดังกล่าว โดยตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการลดขนาดการประมงขององค์การการค้าโลก

เป้าหมายย่อย ๑๔.๗ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยับยั้งการลดขนาดการประมงบางรูปแบบที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงเกินขีดจำกัด ขจัดการอดหนุนที่มีส่วนทำให้เกิดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม และระงับการริเริ่มการอดหนุนในลักษณะดังกล่าว โดยตระหนักว่าการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดควรเป็นส่วนควบในการเจรจาการลดขนาดการประมงขององค์การการค้าโลก

เป้าหมายย่อย ๑๔.A เพิ่มความรู้ทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเลของคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยสมุทรศาสตร์ เพื่อจะพัฒนาคุณภาพมหาสมุทรและเพิ่มพูนให้หลากหลายทางชีวภาพทางทะเลมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

เป้าหมายย่อย ๑๔.B จัดให้ชาวประมงพื้นบ้านรายเล็กเข้าถึงทรัพยากรทางทะเลและตลาด

เป้าหมายย่อย ๑๔.C เพิ่มพูนการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินการให้เกิดผลตามกฎหมายระหว่างประเทศตามที่สะท้อนใน UNCLOS ซึ่งเป็นกรอบทางกฎหมายสำหรับการอนุรักษ์และการใช้มหาสมุทรและทรัพยากรเหล่านั้นอย่างยั่งยืน ตามที่ระบุในย่อหน้าที่ ๑๕๘ ของเอกสาร The Future We Want

โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

๗. เป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่

และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยพื้นที่ป่าไม้ของประเทศค่อนข้างคงที่อยู่ที่ประมาณร้อยละ ๓๒ ของพื้นที่ประเทศ โดยในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๓๕ ล้านไร่ และได้ส่งเสริมการจัดการป่าไม้โดยชุมชนมีส่วนร่วมผ่านการจัดตั้งป่าชุมชน โดยมีพื้นที่ป่าชุมชนสะสมทั้งสิ้นกว่า ๗.๖๓ ล้านไร่ และมีชุมชนเข้าร่วมโครงการ ๑๗,๔๔๒ หมู่บ้าน ในปี ๒๕๖๒ มีเป้าหมายย่อยที่สำคัญ คือ

เป้าหมายย่อย ๑๕.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและแหล่งน้ำจืดในแผ่นดิน รวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและพื้นที่แห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายย่อย ๑๕.๒ ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลกอย่างจริงจัง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายย่อย ๑๕.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศในการสร้างผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

เป้าหมายย่อย ๑๕.๕ ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

เป้าหมายย่อย ๑๕.๗ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการล่าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

เป้าหมายย่อย ๑๕.๙ บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าไปสู่การจัดทำแผน กระบวนการพัฒนา ยุทธศาสตร์การลดความยากจน และบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

เป้าหมายย่อย ๑๕.A ระดมและเพิ่มทรัพยากรทางการเงินจากทุกแหล่ง เพื่ออนุรักษ์และใช้ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

เป้าหมายย่อย ๑๕.B ระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งและทุกระดับเพื่อสนับสนุนเงินแก่การบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าในการบริหารจัดการ ซึ่งรวมถึงการอนุรักษ์และการปลูกป่า

เป้าหมายย่อย ๑๕.C เพิ่มพูนการสนับสนุนในระดับโลกแก่ความพยายามที่จะต่อสู้กับการล่า การเคลื่อนย้ายชนิดพันธุ์คุ้มครอง รวมถึงโดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น

โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

๒.๔.๒ อนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention)

หรืออนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ได้ถูกกำหนดและตั้งชื่อตามชื่อสถานที่จัดให้มีการประชุมเพื่อรับรองอนุสัญญาเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ ณ เมืองแรมซาร์ ประเทศอิหร่าน อนุสัญญาดังกล่าวเป็นข้อตกลงระหว่างรัฐบาล ซึ่งกำหนดกรอบการทำงานสำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอันเป็นการอนุรักษ์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำ ต่อมาขอบเขตการดำเนินการของอนุสัญญาฯ ได้ขยายครอบคลุมกว้างขึ้นโดยเน้นการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดในทุกๆ ด้าน ตลอดจนเพื่อยับยั้งการสูญหายของพื้นที่ชุ่มน้ำในโลก โดยมีพันธกิจที่สำคัญในการดำเนินงานระดับชาติโดย

ความร่วมมือระดับนานาชาติเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกภูมิภาคของโลก ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เป็นประเทศลำดับที่ ๑๑๐ ซึ่งการเข้าเป็นภาคีนั้นประเทศสมาชิกต้องเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำ ๑ แห่ง ขึ้นเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ ประเทศไทยจึงได้เสนอพรุควนชีเสียน ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ขึ้นเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแรมซาร์ไซต์แห่งแรกของประเทศไทย และเป็นลำดับที่ ๙๔๘ ของโลกในคู่มืออนุสัญญาแรมซาร์ (The Ramsar Convention Manual) ได้แบ่งประเภทของพื้นที่ชุ่มน้ำเป็น ๕ ประเภท

๑) พื้นที่ทางทะเล (Marine) ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล รวมถึงทะเลสาบน้ำเค็ม หาดหิน และแนวปะการัง

๒) พื้นที่ปากแม่น้ำ (Estuarine) ได้แก่ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ที่ราบลุ่มน้ำขึ้นถึง และพื้นที่ป่าชายเลน

๓) พื้นที่ทะเลสาบ (Lacustrine) ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณทะเลสาบ

๔) พื้นที่แหล่งน้ำไหล (Riverine) ได้แก่ พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณแม่น้ำ ลำธาร ห้วย

๕) พื้นที่หนองน้ำ หรือที่ลุ่มชื้นแฉะ (Palustrine) ได้แก่ ที่ลุ่มชื้นแฉะ ที่ลุ่มน้ำขัง และหนองน้ำขับ

๒.๔.๓ ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index : OHI)

ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index: OHI) เป็นตัวชี้วัดบ่งชี้ระดับคุณภาพของระบบนิเวศทางทะเลในมิติต่าง ๆ ทั่วโลกจำนวน ๒๒๑ ประเทศและดินแดน และ ๑๕ ส่วนของทะเลหลวง คำนวณโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ทั่วโลก ถือเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ติดตามและประเมินผลสุขภาพของระบบนิเวศ-คน-มหาสมุทร โดยมีกรอบแนวคิดที่บูรณาการระหว่างตัวชี้วัดด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คะแนนดัชนี OHI พิจารณาจากหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ๑๐ ด้าน ดังนี้

๑. การจัดหาอาหาร – Food Provision

๒. โอกาสในการตกปลาที่เน้นการใช้ฝีมือ – Artisanal fishing opportunities

๓. ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ – Natural Product

๔. การจัดเก็บคาร์บอน – Carbon storage

๕. การป้องกันชายฝั่ง – Coastal Protection

๖. การท่องเที่ยวและสันทนาการ – Tourism & Recreation

๗. วิถีชีวิตและเศรษฐกิจชายฝั่ง – Coastal livelihoods & Economies

๘. การรับรู้ถึงอัตลักษณ์ และ คุณค่าของสถานที่ – Sense of place

๙. น้ำสะอาด – Clean water

๑๐. ความหลากหลายทางชีวภาพ – Biodiversity

ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (OHI) เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) “แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล” มีเป้าหมาย คือ ทำให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

๒.๔.๔ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ถือว่าเป็นหลักกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลการใช้ทะเลและทรัพยากรทางทะเลทุกๆ ด้าน อนุสัญญามีผลบังคับใช้ เมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ และประเทศไทยได้ลงนามรับรองในอนุสัญญาฯ ดังกล่าวเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

อนุสัญญาฯ ได้มีการรับรอง ณ การประชุมสหประชาชาติด้านกฎหมายทะเล ครั้งที่ ๓ (Third United Nations Conference on the Law of the Sea) และเปิดให้รัฐต่าง ๆ เข้าเป็นภาคี อนุสัญญาฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อาทิ สิทธิหน้าที่ของรัฐในเขตทางทะเลต่าง ๆ สิทธิการเดินเรือ การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล กลไกการระงับข้อพิพาท ไทยได้ลงนามในอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ การกำหนดเขตทางทะเลต่าง ๆ สถานะทางกฎหมาย สิทธิและหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและรัฐอื่น ๆ ในแต่ละเขตทางทะเล ได้แก่

๑. น่านน้ำภายใน (internal waters) หมายถึง น่านน้ำที่อยู่ถัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตเข้ามาทางผืนแผ่นดินของรัฐชายฝั่ง ซึ่งรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยใน (หรือเหนือ) น่านน้ำภายใน

๒. ทะเลอาณาเขต (Territorial sea) มีความกว้างไม่เกิน ๑๒ ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐานออกไป รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตย (sovereignty) เหนือทะเลอาณาเขต

๓. เขตต่อเนื่อง (Contiguous zone) ได้แก่ บริเวณที่อยู่ถัดไปจากทะเลอาณาเขต มีความกว้างไม่เกิน ๒๔ ไมล์ทะเลวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ในเขตต่อเนื่อง รัฐชายฝั่งมีอำนาจในการกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือลงโทษการละเมิดกฎหมายและระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง และการสาธารณสุข

๔. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone - EEZ) ได้แก่ บริเวณที่อยู่ถัดออกไปจากทะเลอาณาเขต มีความกว้างไม่เกิน ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ในเขต EEZ รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตย (sovereign rights) ซึ่งเป็นสิทธิที่จำกัดกว่าอำนาจอธิปไตย แต่ครอบคลุมเรื่องการสำรวจ การแสวงประโยชน์ การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเหนือพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเล และในห้วงน้ำเหนือขึ้นไป รวมถึงการสร้างเกาะเทียม สิ่งก่อสร้าง และสิ่งติดตั้งในทะเล เป็นต้น

๕. ไหล่ทวีป (Continental shelf) หมายถึง พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเลซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตออกไปตามธรรมชาติของดินแดนจนถึงริมนอกของขอบทวีป หรือจนถึงระยะ ๒๐๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต และในบางกรณี ไหล่ทวีปสามารถขยายได้จนถึง ๓๕๐ ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ในบริเวณไหล่ทวีป รัฐชายฝั่งสามารถใช้สิทธิอธิปไตยในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบน ไหล่ทวีป

๖. ทะเลหลวง (High seas) หมายถึง ทะเลที่ไม่ใช่น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐใด ทั้งนี้ ในทะเลหลวง รัฐทั้งปวงมีเสรีภาพในการเดินเรือ การบินผ่าน การวางสายเคเบิล และท่อใต้ทะเล รวมทั้งเสรีภาพในการทำประมง เสรีภาพในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

การคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อม

รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล ในการนี้ รัฐใช้มาตรการทั้งปวงซึ่งจำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล ไม่ว่าจะมาจากแหล่งที่ใด รวมทั้งให้รัฐใช้มาตรการทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อประกันว่า กิจกรรมภายใต้เขตอำนาจหรือการควบคุมของตนจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายจากภาวะมลพิษแก่รัฐอื่น

การระงับข้อพิพาท

อนุสัญญาฯ กำหนดกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีเกี่ยวกับการใช้และการตีความอนุสัญญาฯ นอกจากนี้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ยังมีอนุสัญญาอื่น ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทะเล การเดินเรือ สิ่งแวดล้อมทางทะเล ฯลฯ

๒.๔.๕ สรุปผลการประชุมสหประชาชาติด้านมหาสมุทร ค.ศ. ๒๐๒๒ (๒๐๒๒ United Nations Ocean Conference)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เสนอสรุปผลการประชุมสหประชาชาติด้านมหาสมุทร ค.ศ. ๒๐๒๒ (๒๐๒๒ United Nations Ocean Conference) ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน - ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ณ กรุงลิสบอน สาธารณรัฐโปรตุเกส โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมฯ [คณะรัฐมนตรีมีมติ(๒๑ มิถุนายน๒๕๖๕) เห็นชอบทำที่ไทยสำหรับการประชุมฯ ซึ่งประกอบด้วย ร่างปฏิญญาทางการเมือง (Our Ocean, Our Future, Our Responsibility) และร่างเนื้อหาความมุ่งมั่นโดยสมัครใจที่ประเทศไทยจะประกาศในประเด็นการสนับสนุนข้อมูลด้านการติดตามและวิจัยภาวะการเป็นกรดในมหาสมุทร *] สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. รัฐภาคีสมาชิก ได้มีมติให้ความเห็นชอบปฏิญญาทางการเมืองเพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับประชาคมโลก โดยเรียกร้องให้รัฐสมาชิกร่วมเร่งรัดดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔** โดยการให้ความรู้ในการจัดการมหาสมุทรแบบบูรณาการฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรสัตว์น้ำให้อยู่ในระดับที่ผลิตได้ ขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างยั่งยืน ป้องกันและควบคุมมลภาวะทางทะเลทุกประเภท รวมถึงการแก้ไขปัญหาขยะทะเล การวางแผนการใช้เครื่องมือในการจัดการเชิงพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ การบรรเทาและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้จะร่วมกันดำเนินการโดยตระหนักถึงกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็กและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดซึ่งเผชิญกับความท้าทายด้านขีดความสามารถที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ การแสดงบทบาทของชนพื้นเมือง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างพันธมิตรที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมมาตรการทางการเงินเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานไปสู่เศรษฐกิจภาคมหาสมุทรที่ยั่งยืน การสนับสนุนให้ผู้หญิงรวมถึงเด็กและเยาวชนมีความเท่าเทียมและมีความรู้ทักษะที่เกี่ยวข้องสร้างความเชื่อมโยงด้านวิทยาศาสตร์และนโยบายสำหรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกล่าวถ้อยแถลงในการประชุมเต็มคณะ โดยเน้นย้ำความสำคัญในการเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ แสดงความมุ่งมั่นของไทยในการใช้แนวทางของโมเดลเศรษฐกิจ Bio-Circular-Green Economy (BCG) เพื่อเร่งขับเคลื่อนการจัดการปัญหาหลักด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและมลภาวะรวมถึงเรียกร้องให้สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยี รวมทั้ง

การสนับสนุนทางการเงินและความร่วมมือในทุกระดับและแสดงความพร้อมของไทยในการเป็นที่ตั้งสำนักงานประสานงานทศวรรษแห่งมหาสมุทรเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในภูมิภาคภายใต้ทศวรรษแห่งสหประชาชาติด้านมหาสมุทรเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ถ้อยแถลงดังกล่าวครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นโดยสมัครใจของไทยที่จะสนับสนุนข้อมูลด้านการติดตามและวิจัยภาวะความเป็นกรดในมหาสมุทรเพื่อยืนยันเจตจำนงในการอนุรักษ์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ ๑๔ เป้าหมายย่อยที่ ๑๔.๓ และ ๑๔.๔***

๓. ไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุม Interactive Dialogue และกิจกรรมคู่ขนาน เพื่อเสนอแนวคิดและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่จะได้นำมาพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของประเทศ รวมถึงการยกระดับการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ ต่อไป

๔. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมฯ สรุปได้ ดังนี้

๑) การแสดงท่าทีและจุดยืนของไทยที่ชัดเจนต่อที่ประชุม ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ และการแสดงถึงความร่วมมือ ช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้ระหว่างประเทศ

๒) การเจรจาเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีหลายประเทศที่แสดงเจตจำนงในความร่วมมือกับไทย เช่น ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งเป็นผลดีต่อไทยในการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งในเชิงวิชาการ เชิงปฏิบัติการ และการสร้างเครือข่าย การดำเนินงานภายใต้การเข้าร่วมประชุม Interactive Dialogue และการประชุมคู่ขนาน ซึ่งไทยจะได้นำมาพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ รวมถึงแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของไทยสำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพยิ่งขึ้น

๔. ทส. โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในฐานะหน่วยประสานงานกลาง การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ จะนำผลการประชุมไปปฏิบัติและติดตามความคืบหน้าผ่านกลไกคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

หมายเหตุ

* ภาวะความเป็นกรดในมหาสมุทร เกิดจากการที่มหาสมุทรดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์จากอากาศทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีจนน้ำทะเลมีค่า pH ต่ำลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในทะเล รวมทั้งสมดุลของธรรมชาติและห่วงโซ่อาหาร

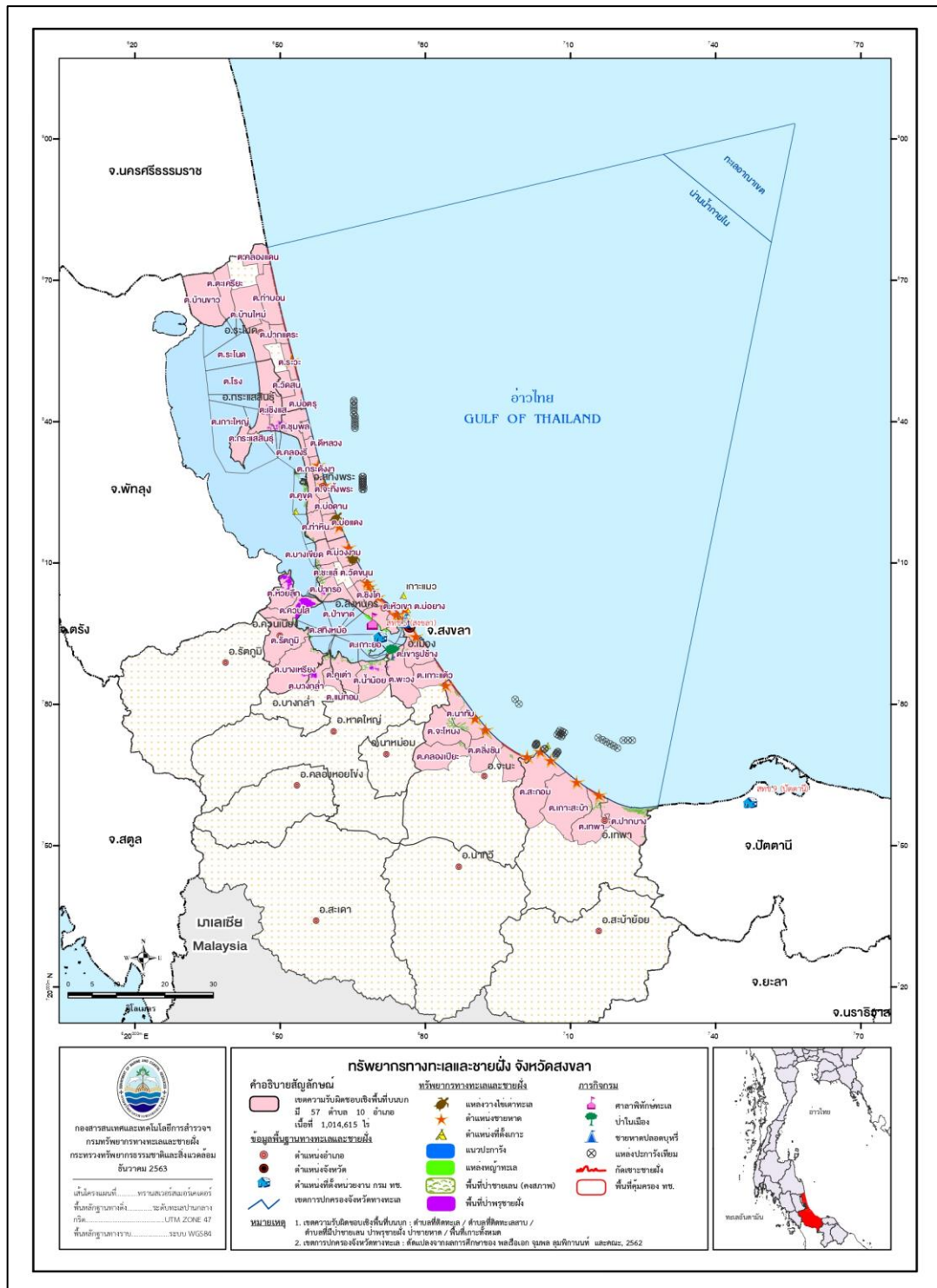
** เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ (SDG ๑๔) : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีเป้าประสงค์ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทะเลและมหาสมุทร ทั้งด้านมลพิษ การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรประมงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

*** เป้าหมายย่อยที่ ๑๔.๓ : ลดและแก้ปัญหาลดผลกระทบของการเป็นกรดในมหาสมุทร ผ่านทางการเพิ่มพูนความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ในทุกระดับ และเป้าหมายย่อยที่ ๑๔.๔ : เพิ่มพูน พัฒนาขีดความสามารถและถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ด้านการวิจัยทางทะเล

ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญของนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
จังหวัดสงขลา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓. การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของนโยบายและแผนฯ

๓.๑ ข้อมูลสถานการณ์และสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกัดเซาะชายฝั่ง

ภาพที่ ๑ แสดงแผนที่ทรัพยากรในจังหวัดสงขลา

๓.๑.๑ ปะการัง

จังหวัดสงขลา มีแนวปะการังทั้งสิ้น ๑๖๗ ไร่ ได้แก่ แนวปะการังเกาะหนู ๗๑ ไร่ เกาะแมว ๖๑ ไร่ เกาะขาม ๓๕ ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชายฝั่ง ปะการังเด่นจึงเป็นชนิดที่ปรับตัวให้เข้ากับสภาพน้ำที่มีอัตราการตกตะกอนสูง ชนิดที่ทนต่อการตกทับถมของตะกอน หรือมีความสามารถในการกำจัดตะกอนได้ดี แต่การเพิ่มปริมาณการตกตะกอนมากกว่าปกติที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะสถานี tide ได้ของเกาะแมวได้รับความเสียหายมาก ก็ส่งผลให้ปะการังอยู่ในสภาวะเครียดจนส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อแนวปะการังที่ยังคง

เหลืออยู่ได้ จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สถานภาพมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาวคงที่บริเวณเกาะแมว ด้านเหนือและเกาะขามด้านเหนือ และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะยาวเสียหายมากบริเวณแนวปะการังเกาะ หนูด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ เกาะแมวด้านทิศใต้ และเกาะขามด้านทิศใต้ ซึ่งสาเหตุหลักของความเสื่อมโทรมเกิด จากปริมาณตะกอนปกคลุม ส่วนเกาะหนูทิศตะวันตกเฉียงใต้มีความสมบูรณ์ของแนวปะการัง สถานภาพดีขึ้นอยู่ ในเกณฑ์ที่ปานกลาง พบปริมาณตะกอนน้อยลง

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรปะการัง

- ๑) การพัฒนาแนวชายฝั่งและการดำเนินกิจกรรม เช่น ตะกอนจากการขุดลอกร่องน้ำ ทะเลสาบสงขลา , ตะกอนจากความขุ่นของน้ำ เนื่องจากเกาะหนู-เกาะแมว อยู่ใกล้ปากทะเลสาบสงขลา , การทิ้งสมอเรือบริเวณเกาะหนู - เกาะแมว เกาะขาม เพื่อจอดหลบคลื่นลม
- ๒) การลักลอบปล่อยน้ำเสียลงทะเลและน้ำจืดจากทะเลสาบสงขลา
- ๓) การเกิดรั่วไหล ของน้ำมันลงทะเล และการชะล้างน้ำมันจากเรือประมง เรือท่องเที่ยว
- ๔) การทิ้งขยะลงทะเล บริเวณ เกาะหนู-เกาะแมว และเกาะขาม
- ๕) การใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวอย่างไม่เหมาะสม เช่น นักท่องเที่ยว ดำน้ำดูปะการัง อาจมีการเหยียบย่ำปะการัง เรือนักท่องเที่ยวอาจจะส่งผลกระทบต่อปะการัง บริเวณ เกาะหนู-เกาะแมว และ เกาะขาม
- ๖) การทำประมงผิดกฎหมายบริเวณแนวปะการัง เช่น บริเวณ เกาะหนู-เกาะแมว และเกาะขาม
- ๗) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลทำให้เกิด ปะการังฟอกขาว บริเวณเกาะหนู-เกาะแมว และเกาะขาม

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- ๑) สำรวจ ติดตาม และประเมินผลสถานภาพปะการัง
- ๒) สำรวจและประเมินผลสิ่งมีชีวิตในแนวปะการัง
- ๓) ฟื้นฟูแนวปะการัง

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) ควบคุมกิจกรรมการพัฒนาชายฝั่งเพื่อป้องกันไม่ให้ตะกอนไหลลงสู่ทะเล โดยกรณี การขุดลอกร่องน้ำในทะเลสาบสงขลาต้องมีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องมีการควบคุม/ตรวจสอบให้ ดำเนินการตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ๒) การประกาศกฎกระทรวงกำหนดให้บริเวณเกาะหนู เกาะแมว ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ... ตามมาตรา ๒๐ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๓) จัดอบรมให้ความรู้ การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- ๔) จัดการแหล่งน้ำชุมชนผิวดิน โดยลดการปล่อยของเสียลงแหล่งน้ำ
- ๕) กำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับเรือที่ทำน้ำมันรั่วไหล หรือชะล้างน้ำมันลงทะเล
- ๖) จัดกิจกรรม/เข้าร่วมกับชุมชนในพื้นที่ และรณรงค์เรื่องการจัดการขยะทะเลและมีการเก็บขยะ ใต้น้ำเป็นประจำ เพื่อให้ปะการังฟื้นตัวได้ตามปกติ
- ๗) พัฒนาเขตชายฝั่งทะเลให้เป็นพื้นที่ที่ปลอดภัย
- ๘) การจัดสร้างปะการังเทียมในพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างแหล่งดำน้ำใหม่ เพื่อทดแทนและลดผลกระทบต่อแนวปะการังธรรมชาติ
- ๙) จัดทำทุนแสดงแนวเขตปะการังและทุนผูกเรือ

- ๑๐) ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสม
- ๑๑) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ๑๒) กำหนดเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์การทำประมงที่เหมาะสมในพื้นที่แนวปะการัง
- ๑๓) ติดตาม ตรวจสอบและเฝ้าระวัง สถานการณ์ปะการังฟอกขาว

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

๑) แนวปะการังจังหวัดสงขลา เป็นแนวปะการังน้ำตื้นและอยู่ใกล้ปากแม่น้ำทำให้มีตะกอนและน้ำขุ่น พบว่ามีขยะอยู่ชายหาดและในแนวปะการังจำนวนมากและมีการเหยียบย่ำปะการังแนวปะการังน้ำตื้นของคนขึ้นไปบนชายหาด

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควรมีทุนกำหนดแนวเขตปะการังให้ชัดเจนและทำที่จอดเรือ
- ๒) ควรมีมาตรการในการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างเคร่งครัด
- ๓) ควรมีการควบคุมการขุดลอกร่องน้ำอย่างเคร่งครัดและให้เป็นไปตามขอบเขตและรายละเอียดงานจ้าง (TOR)

๓.๑.๒ หย้าทะเล

แหล่งหย้าทะเลในเขตจังหวัดสงขลา ดำเนินการสำรวจและติดตามสถานภาพหย้าทะเลบริเวณจังหวัดสงขลา ทั้ง ๒ บริเวณ คือ ๑) ทะเลสาบสงขลา (บ้านบ่อปาย) ๒) เกาะหนู ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งหย้าทะเลรวม ๑,๗๒๗ ไร่ แหล่งหย้าทะเลในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นแหล่งหย้าทะเลขนาดเล็ก การขึ้นเจริญของหย้ามักขึ้นกระจายกันเป็นกลุ่ม แหล่งหย้าทะเลส่วนใหญ่อยู่ในทะเลสาบสงขลา ซึ่งมีสภาพเป็นแหล่งน้ำกร่อย คลื่นลมค่อนข้างสงบ นอกจากนี้ยังสามารถพบแหล่งหย้าทะเลเจริญได้ดีบริเวณชายฝั่งที่อับคลื่นลม ในบางพื้นที่การก่อตัวของแหล่งหย้าทะเลเขตจังหวัดสงขลาในแต่ละบริเวณได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไป อิทธิพลของคลื่นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือความเค็มของน้ำทะเล และปริมาณตะกอนบนพื้นทะเล รวมถึงในมวลน้ำทะเลเป็นปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่ควบคุมพัฒนาการของแหล่งหย้าทะเล ทำให้แหล่งหย้าทะเลในแต่ละพื้นที่มีลักษณะโดดเด่นแตกต่างกัน จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบหย้าทะเลมีพื้นที่รวม ๘๘ ไร่ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงตามฤดูกาล โดยแหล่งหย้าทะเลต่าง ๆ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคงที่ เมื่อเทียบกับข้อมูลในอดีต บริเวณเกาะหนู และมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงตามฤดูกาล เมื่อเทียบกับข้อมูลในอดีต บริเวณทะเลสาบสงขลา (บ้านบ่อปาย)

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรหย้าทะเล

- ๑) ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ตะกอนจากการขุดลอกร่องน้ำ/การก่อสร้างบริเวณชายฝั่ง ทำให้เกิดตะกอนทับถม ส่งผลต่อหย้าทะเล บ้านเขาแดง บ้านหัวเขาเขียว บ้านบ่อปาย ทะเลสาบสงขลา และเกาะหนู
- ๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล บริเวณบ้านบ่อปาย ทะเลสาบสงขลา และเกาะหนู

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- ๑) สำรวจและประเมินสถานภาพแหล่งหย้าทะเล
- ๒) สำรวจและประเมินสิ่งมีชีวิตในแนวหย้าทะเล

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) ควบคุมกิจกรรมการก่อสร้างชายฝั่ง ควรมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมชายฝั่ง
- ๒) กำหนดมาตรการการขุดลอกร่องน้ำ
- ๓) การสร้างแนวป้องกันดินตะกอนจากการก่อสร้างไม่ให้ไหลลงสู่ทะเล
- ๔) การวางตาข่ายดักตะกอน ระหว่างการก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำพื้นที่ทะเล
- ๕) ควบคุมการปล่อยน้ำเสียจากชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม
- ๖) ส่งเสริมการศึกษา การรณรงค์ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามของชายฝั่ง และสร้างจิตสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์ ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของชายฝั่งและทรัพยากรชายฝั่ง
- ๗) ดำเนินการจัดกิจกรรมฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเล ในพื้นที่เคยมีหญ้าทะเลอยู่และมีสภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของหญ้าทะเล

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) ขาดการควบคุมในการดำเนินกิจกรรมบริเวณแหล่งหญ้าทะเล

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควรส่งเสริมการศึกษา การรณรงค์ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามของชายฝั่ง ให้แก่ประชาชนทั่วไป ให้ตระหนักถึงความสำคัญของชายฝั่งและทรัพยากรชายฝั่ง รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ ป้องกันและแก้ไขปัญหา/ภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อให้หญ้าทะเลคงสภาพเดิมไว้
- ๒) สร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเลในแต่ละพื้นที่ของชุมชน
- ๓) การประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองแหล่งหญ้าทะเล

๓.๑.๓ สัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

จังหวัดสงขลา พบสัตว์ทะเลหายากไม่น้อยกว่า ๖ ชนิด คือ เต่าทะเล ๒ ชนิด ได้แก่ เต่าตนุ และเต่ากระ กลุ่มของโลมาและวาฬ ๔ ชนิด ได้แก่ โลมาหลังโหนก โลมาอิรวดี โลมาปากขวด และโลมาหัวบาตรหลังเรียบ สัตว์ทะเลหายากชนิดเด่น คือ โลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา ซึ่งพบมากบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนบน อ.กระแสดำ และโลมาหลังโหนก พบบริเวณเกาะหนูเกาะแมว อ.เมือง ชายฝั่ง อ.ม่วงงาม และชายฝั่ง อ.สทิงพระ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๕ พบการเกยตื้นของสัตว์ทะเล รวม ๓๗๔ ตัว ได้แก่ เต่าทะเล ๒๓๔ ตัว โลมาและวาฬ ๑๔๐ ตัว โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ พบการเกยตื้นของสัตว์ทะเล รวม ๔๒ ตัว ได้แก่ เต่าทะเล ๒๘ ตัว ลดลงจากปี ๒๕๖๔ โลมาและวาฬ ๑๔ ตัว ลดลงจากปี ๒๕๖๔

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

- ๑) ภัยจากเครื่องมือ-ขยะทะเล โดยเฉพาะเต่าทะเล ซึ่งการเกยตื้นมักพบเศษอาหารติดพันลำตัว แขน ขา เป็นผลให้ แขน ขาด สำหรับโลมา-วาฬ อาจยังไม่ทราบผลแน่ชัดเรื่องการติดเครื่องมือประมง เนื่องจากการเกยตื้นส่วนใหญ่มาจากความเจ็บป่วยตามธรรมชาติ และไม่เห็นบาดแผลที่ลำตัว
- ๒) การผสมพันธุ์แบบเลือดชิด ภายในฝูงประชากรเดียวกัน ของโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา ทำให้ลูกที่เกิดไม่แข็งแรง เสียชีวิตได้ง่าย
- ๓) ปริมาณสัตว์น้ำที่เป็นอาหารของโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา ลดจำนวนลง
- ๔) ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสัตว์ทะเลหายาก

๕) มลพิษและความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและขยะในทะเล มักพบร่วมในการเกยตื้น อาจเป็นสาเหตุหลักและสาเหตุของการเกยตื้น เช่น เมื่อเต่าทะเล หรือสัตว์ทะเลหายากอื่นๆ อ่อนแอจากการเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากการติดเครื่องมือประมงการหาอาหารทำได้ยากขึ้น จึงหาอาหารที่ง่ายต่อการล่า ขยะจึงมัก ถูกกินเข้าไป อาจเป็นสาเหตุร่วมที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต ส่งผลกระทบต่อสัตว์ทะเลหายาก

๖) การตื้นเขินของทะเลสาบส่งผลกระทบต่อโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา เกิดตะกอนจาก แผ่นดินมาทับถม การเกิด Eutrophication และการก่อสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ

๗) ขาดมาตรการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ของสัตว์ทะเลหายากที่เหมาะสม เช่น พื้นที่แหล่งวางไข่เต่าทะเล หรือ แหล่งที่อยู่อาศัยเต่าทะเล มักถูกรบกวนโดยการท่องเที่ยว หรือการใช้เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ และแหล่งที่อยู่อาศัยของโลมา-วาฬ ประจำถิ่น มักซ้อนทับกับการทำประมง

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) การอนุบาลเต่าทะเล

๒) การสำรวจติดตามและประเมินประชากรของโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา

๓) การคุ้มครองป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

๑) ป้องกันการทำการประมงที่ผิดกฎหมายหรือหยุดการใช้เครื่องมือที่เป็นภัยคุกคามต่อ สัตว์ทะเลหายาก โลมาอิรวดี ได้แก่ อวนปลาปัก อวนลอยปลากระพง

๒) ให้ความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากร โลมาอิรวดี ด้วยการเพิ่มกิจกรรมและการณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์โลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา เช่น จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้ความรู้แก่ชาวประมง แจกแผ่นพับให้ความรู้แก่ชาวบ้าน และบรรยายให้กับนักเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณทะเลสาบสงขลา เพื่อเน้นการปลูกสร้างจิตสำนึกการเป็นนักรักษ์ทรัพยากรโลมาอิรวดี ที่ดีในอนาคต

๓) จัดทำแผนบริหารจัดการแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลหายากเชิงพื้นที่ในแต่ละชนิดให้เหมาะสม และยั่งยืน

๔) สำรวจ ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับการผสมกันแบบเลือดชิดในกลุ่มโลมาทะเลสาบ

๕) การหาแนวทางเพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำที่เป็นอาหารของโลมาอิรวดี

๖) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๗) ศึกษาแหล่งที่มาของมลพิษในทะเลให้ชัดเจน

๘) วางแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมลพิษในทะเลตามมาตรฐานสากล

๙) พัฒนาองค์ความรู้ และเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักในเรื่องของปัญหามลพิษ

ในทะเลสาบ

๑๐) ประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่ก่อให้เกิดมลพิษในทะเล

๑๑) สร้างจิตสำนึกในการลดมลพิษในทะเล

๑๒) สร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของปัญหาและผลกระทบจากการสร้าง สิ่งล่วงล้ำลำน้ำก่อให้เกิดการตื้นเขินของทะเลสาบ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

๑) อัตราการเกยตื้นโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา มักจะสืบเนื่องมาจากการทำการประมง

๒) การผสมพันธุ์แบบเลือดชิดของโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา ภายในฝูงประชากรเดียวกัน ทำให้ลูกที่เกิดไม่แข็งแรง เสียชีวิตได้ง่าย และลดน้อยลงเรื่อย ๆ ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการขยายพันธุ์โลมาอิรวดี เพื่อเพิ่มจำนวนประชากร ให้มากขึ้น ป้องกันการลดลงและการสูญพันธุ์ของสัตว์ทะเลหายากโลมาอิรวดี

ข้อเสนอแนะ

๑) ให้ความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากร โลมาอิรวดี ด้วยการเพิ่มกิจกรรมและการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์โลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา เช่น จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้ความรู้แก่ชาวประมง แจกแผ่นพับให้ความรู้แก่ชาวบ้าน และบรรยายให้กับนักเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในบริเวณทะเลสาบสงขลา เพื่อเน้นการปลูกสร้างจิตสำนึกการเป็นนกออนุรักษ์ทรัพยากร โลมาอิรวดี ที่ดีในอนาคต

๒) สนับสนุนการสำรวจ ศึกษา วิจัย และวิเคราะห์ประเมินประชากรโลมาอิรวดี และทำการติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นฐานข้อมูลต่อไป

๓) ควรเข้มงวดในการป้องกันการทำประมงผิดกฎหมาย

๔) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันศึกษาและวิจัยการขยายพันธุ์โลมาอิรวดี และแก้ไขปัญหาการผสมพันธุ์แบบเลือดชิด

๓.๑.๔ สถานการณ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล

- คุณภาพน้ำทะเล

สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลจังหวัดสงขลา ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ คุณภาพน้ำทะเลมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งจังหวัดสงขลา ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๕ พบว่า โดยรวมมีแนวโน้มดีขึ้น โดยพิจารณาจากแนวโน้มของค่า MWQI เฉลี่ยในแต่ละปี สถานการณ์คุณภาพน้ำทะเลจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาเป็นเกณฑ์ดีมาก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบคุณภาพน้ำทะเลส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี (ร้อยละ ๗๕) และเกณฑ์ดีมาก (ร้อยละ ๒๕) โดยมีสาเหตุมาจากสถานีตรวจวัดส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่ชายฝั่งเป็นทะเลเปิดมีการไหลเวียนของกระแสน้ำในพื้นที่ชายฝั่งที่ดี ช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากแผ่นดินทำให้สถานะคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี พบปัจจัยคุณภาพน้ำที่มีค่าสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลประเภทที่ ๑ คุณภาพน้ำทะเลเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๔) ได้แก่ ปริมาณฟอสเฟต และไนเตรท

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์คุณภาพน้ำทะเล

๑) คุณภาพน้ำชายฝั่งจังหวัดสงขลาพื้นที่สำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่บริเวณท่าเทียบเรือ และบริเวณแหล่งชุมชน ปัญหาการเพิ่มขึ้นของตะกอน และสารอาหารอินทรีย์สารในน้ำทะเลซึ่งมีแนวโน้มมากขึ้น

๒) กิจกรรมทางทะเล ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่ง เช่น การทำกระชังปลา ซึ่งทำให้เกิดการสะสมของตะกอนดินหรือเศษอาหารปลา ท่าเทียบเรือประมง และสะพานปลา นอกจากนี้ น้ำทิ้งที่ยังไม่ได้รับการบำบัดจากเรือท่องเที่ยวเรือนำสินค้าและเรือประมง

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๒ สถานี ระยะใกล้ฝั่ง ๕๐๐ เมตร และระยะห่างฝั่ง ๓ กิโลเมตร เป็นประจำทุก ๓ เดือน ดำเนินการ ๒ ครั้งต่อปี

๒) ติดตามตรวจสอบและประเมินสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งพื้นที่จังหวัดสงขลาอย่างต่อเนื่อง และติดตามเฝ้าระวังสถานะคุณภาพน้ำกรณีเหตุฉุกเฉินซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น น้ำเสีย ปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี

๓) เผยแพร่ข้อมูลคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ทาง website ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง www.dmcr.go.th

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

๑) เฝ้าระวังติดตามพื้นที่เสี่ยงและเป็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาปัจจัยที่เป็นปัญหา

๒) แจ้งผลการดำเนินการ โดยเฉพาะข้อมูลของพื้นที่ที่มีปัญหาและเป็นพื้นที่เสี่ยง ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ได้ทราบ สนับสนุนข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อไป เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการต่อไป

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีการจัดการและดูแลพื้นที่ที่เป็นปัญหาและพื้นที่เสี่ยงเป็นพิเศษ ส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำทิ้งจากชุมชนก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๔) การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการคุณภาพน้ำในระบบลุ่มน้ำ ระหว่าง องค์การภาครัฐ และทุกภาคส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งเครือข่ายฯ ในแต่ละพื้นที่ในการประสานการจัดการแก้ไขปัญหา น้ำเสียแบบองค์รวม รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสียชุมชน เพื่อลดปริมาณการปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

๕) เคร่งครัดมาตรการควบคุม และการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

๑) เนื่องจากบางพื้นที่มีการใช้ประโยชน์เชิงท่องเที่ยวทำให้ยากต่อการควบคุมปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อเกิดปัญหาคุณภาพน้ำ รวมทั้งการดำเนินการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการบูรณาการในเรื่องของการจัดการคุณภาพน้ำทะเลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

- น้ำมันรั่วไหล

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ – กรกฎาคม ๒๕๖๕) จากการตรวจสอบและประเมินสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ไม่พบน้ำมันรั่วไหล

จากการติดตามตรวจสอบคราบน้ำมันและก้อนน้ำมันดินบริเวณชายฝั่งจังหวัดสงขลา ดำเนินการ ๒ ครั้งต่อปี จำนวน ๕ สถานี ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ พบก้อนน้ำมันกระจายรวมอยู่กับหินภูเขาไฟบริเวณแนวชายหาดลักษณะเป็นคราบซึมลงเกาะติดพื้นทรายกระจายอยู่เป็นหย่อมๆตลอดแนวชายหาด

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์น้ำมันรั่วไหล

๑) การรั่วไหลของน้ำมันจากการเดินเรือ ได้แก่ เรือประมง และเรือท่องเที่ยว

๒) การแอบทิ้งหรือล้างน้ำมันเครื่อง น้ำมันที่ปนน้ำจากถังบรรจุจากเรือลงสู่ทะเล

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังการเกิดก้อนน้ำมันขึ้นบริเวณชายฝั่งจังหวัดสงขลา รวม ๕ สถานี ดำเนินการ ๒ ครั้งต่อปี

๒) ในช่วงที่ได้รับแจ้งเหตุพบก้อนน้ำมัน หน่วยงานในสังกัดของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เข้าสำรวจพื้นที่เก็บข้อมูลและเก็บตัวอย่างในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ประสานพลังงานจังหวัดสงขลา

ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบเก็บตัวอย่างส่งวิเคราะห์หาองค์ประกอบไฮโดรคาร์บอน และสารอินทรีย์ และประสานแจ้งข้อมูลแก่หน่วยงานส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้ข้อมูลในการหาแนวทางในการแก้ปัญหามลพิษในพื้นที่ต่อไป

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) ร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประสานงานกับหน่วยงานสถานศึกษา และเทศบาลบริเวณพื้นที่เฝ้าระวังที่มีการเกิดก่อนน้ำมันบ่อยครั้ง หรือมีการลักลอบทิ้งน้ำมันลงสู่ทะเล
- ๒) อาศัยความร่วมมือจากองค์กรส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ สร้างเครือข่ายให้ช่วยเก็บตัวอย่าง และแจ้งเหตุเมื่อพบการทิ้งน้ำมัน
- ๓) ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น ไม่ทิ้งน้ำมันที่ปนเปื้อนจากการล้างเรือลงสู่ทะเล
- ๔) ดูแลและควบคุมการใช้เรือ และอุปกรณ์ไม่ให้เกิดการรั่วไหลของน้ำมันในทะเล

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการติดตามตรวจสอบน้ำมันรั่วไหลบริเวณชายฝั่งที่สามารถทำได้ตามภารกิจเป็นการติดตามตรวจสอบในเชิงตั้งรับ และติดตามการปนเปื้อนในเชิงปริมาณโดยใช้เทคนิค Fluorescence Spectroscopy ที่ทราบเฉพาะปริมาณที่ปนเปื้อนอยู่ในตัวอย่าง แต่ไม่สามารถจำแนกชนิดและแหล่งที่มาได้ตลอดจนยังไม่เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเท่าที่ควร ดังนั้นควรมีการพัฒนาการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบการปนเปื้อนของสารมลพิษประเภทน้ำมันหรือสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนบริเวณชายฝั่ง เพื่อที่จะทำให้สามารถประเมิน ทราบสถานภาพการปนเปื้อนของสารปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนในสิ่งแวดล้อมทางทะเลและระบบนิเวศชายฝั่งที่ครอบคลุมและถูกต้องแม่นยำ เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหา ลดผลกระทบมลพิษดังกล่าว และฟื้นฟูทรัพยากรอย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่องค์ความรู้ให้ชุมชนชายฝั่งและประชาชนทั่วไปรับทราบข้อมูลสถานภาพมลพิษบริเวณชายฝั่ง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเฝ้าระวังเหตุในพื้นที่ชายฝั่ง

ปัญหาในการดำเนินงานอื่น ๆ ได้แก่

- ๑) ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์วิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ
- ๒) หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจด้านมลพิษเนื่องจากน้ำมันและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

- น้ำทะเลเปลี่ยนสี

สถานการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีจังหวัดสงขลา ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (๕ ปีย้อนหลัง) เกิดขึ้นทั้งหมด ๒ ครั้ง โดยปี ๒๕๖๕ พบปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี จำนวน ๖ ครั้ง ช่วงเวลาที่เกิดส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๕ บริเวณหาดทรายแก้ว เดือนมีนาคม บริเวณหาดขลาทัศน์ และในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ บริเวณหาดมหาราช หาดบ่อदान หาดม่วงงาม และหาดบ้านบ่อเตี้ย โดยแพลงก์ตอนพืชที่เป็นสาเหตุของปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี คือ *Noctiluca scintillans* *Gymnodinium* sp. และ *Guinardia* sp.

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี

- ๑) การเพิ่มปริมาณอินทรีย์สารจากบริเวณทะเลสาบสงขลา เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น น้ำเสียจากบ้านเรือนชุมชน จากกิจกรรมการเกษตร อุตสาหกรรม และการขยายตัวของทางเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา
- ๒) การปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติโดยไม่ผ่านการบำบัด

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- ๑) ลงพื้นที่ติดตามตรวจสอบทุกครั้งที่เกิดน้ำทะเลเปลี่ยนสี
- ๒) ประสานงานกับศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง เพื่อประสานงานข้อมูลน้ำทะเลเปลี่ยนสี และการประสานงานการเผยแพร่ข้อมูลกับสื่อมวลชนเมื่อเกิดเหตุการณ์
- ๓) จัดทำรายงานผลวิเคราะห์เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับสื่อมวลชนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงคำแนะนำต่าง ๆ ในช่วงการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี
- ๔) ให้คำปรึกษา และเสนอแนะต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่เกี่ยวกับสาเหตุที่อาจทำให้เกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี เพื่อปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย และสุขภาพ

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) ควรกำหนดมาตรการควบคุมแหล่งมลพิษ
- ๒) สนับสนุนให้มีการติดตั้งระบบบำบัดน้ำทิ้งในส่วนของภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และชุมชน
- ๓) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ๔) การบูรณาการระหว่างองค์กรของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการคุณภาพน้ำในระบบลุ่มน้ำ
- ๕) ส่งเสริมสร้างความรู้ สร้างจิตสำนึก สนับสนุน เสริมสร้างแรงจูงใจต่าง ๆ ให้กับชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสียชุมชน เพื่อลดปริมาณการปล่อยน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งรณรงค์ให้ช่วยฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา
- ๖) สร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานในการจัดการแก้ไขปัญหา

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) ขาดการควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

- ๑) ควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ โดยผ่านการบำบัดก่อน

- แมงกะพรุนพิษ

จากการสำรวจพบแมงกะพรุนพิษจำนวน ๖ ชนิด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๕ ในปี ๒๕๖๕ ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยสงสัยเสียชีวิตหรือบาดเจ็บรุนแรง (ผู้ป่วยหมดสติ) จากแมงกะพรุนกล่อง

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์แมงกะพรุน

- ๑) กระแสน้ำและคลื่นลม พัดพาแมงกะพรุนซึ่งเป็นแพลงก์ตอนขนาดใหญ่ที่ลอยลอยตามกระแสน้ำเข้าใกล้ชายฝั่ง ประกอบกับธาตุอาหารในน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้นในบางฤดูกาล ทำให้แพลงก์ตอนสัตว์ขนาดเล็กที่เป็นอาหารของแมงกะพรุนมีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณชายฝั่งทะเล
- ๒) การลดลงของปลาและเต่าทะเลที่เป็นผู้ล่าของแมงกะพรุน ส่งผลให้จำนวนแมงกะพรุนเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ฤดูกาล

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- ๑) ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การปฐมพยาบาลเมื่อสัมผัสแมงกะพรุนพิษ
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ไม่มีการจัดฝึกอบรมเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

๑) ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การปฐมพยาบาลผู้สัมผัสพิษแมงกะพรุนพร้อมเสาน้ำส้มสายชูในพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยว

๒) ประชาสัมพันธ์ และจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแมงกะพรุนกล่องและขั้นตอนการปฐมพยาบาลที่ถูกต้องแก่ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานรัฐ และสถานศึกษาในพื้นที่

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

๑) ป้ายประชาสัมพันธ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้นมีไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากแมงกะพรุนพิษ และการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่เสี่ยง

๒) ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและทอบรรจุเสาน้ำส้มสายชูแทนที่ชำรุด/เสียหาย และตรวจเช็คความพร้อมของเสาน้ำส้มสายชู

๓) ผลักดันการดำเนินการตามมาตรการพื้นที่ป้องกันภัย โดยให้หน่วยงานท้องถิ่นภายใต้หน่วยงานที่ร่วมลงนามตามบันทึกความเข้าใจและความร่วมมือด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันการบาดเจ็บจากการสัมผัสแมงกะพรุนพิษ ฉบับใหม่ระหว่าง ทช. กรมควบคุมโรค กรมแพทย์ทหารเรือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล มีบทบาทในการตั้งคณะทำงานในพื้นที่เสี่ยง ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์การปฐมพยาบาลเมื่อสัมผัสแมงกะพรุนพิษและเสาน้ำส้มสายชูให้ครบทุกพื้นที่ชายหาดท่องเที่ยวสำคัญ อบรมให้ความรู้ให้แก่ประชาชน บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ทะเลมีพิษ รวมถึงติดตั้งตาข่ายกันแมงกะพรุนพิษในพื้นที่และช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงสูง

๓.๑.๕ ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ

ป่าชายเลน จากข้อมูล ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ป่าชายเลนในความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔๐,๙๖๕.๑๓ ไร่ (๖๕.๕๔ ตร.กม.) แบ่งเป็นป่าชายเลนคงสภาพ จำนวน ๑๔,๖๒๔.๗๑ ไร่ (๒๓.๔ ตร.กม.) โดยเป็นพื้นที่ป่าชายเลนซ้อนทับในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า) จำนวน ๙,๒๕๔.๘๘ ไร่ (๑๔.๘ ตร.กม.) พื้นที่ป่าอื่น ๆ (ป่าพรุ ป่าชายหาด) จำนวน ๑๕,๔๓๐.๗๖ ไร่ (๒๔.๖๙ ตร.กม.) พื้นที่เปลี่ยนแปลงสภาพ ๓๙,๑๖๘.๖๐ ไร่ (๖๒.๖๗ ตร.กม.) (พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่เกษตรกรรม เมืองและสิ่งก่อสร้าง หาดทราย แม่น้ำ คูแพรก ชุมเมือง ทะเล ป่าบนที่เนิน และระบบนิเวศไม้พื้นล่าง)

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าชายเลน

๑) การเปลี่ยนสภาพพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อทำการเกษตร การประมง

๒) การเปลี่ยนสภาพพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อขยายชุมชน/ที่อยู่อาศัยและการเพิ่มขึ้นของประชาชน

๓) การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลนเพื่อการท่องเที่ยว

๔) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลน เช่น การลักลอบตัดต้นลำพูและต้นโกงกาง บริเวณบ้านโคกเมือง เพื่อทำซั้งส่วนตัว, การลักลอบตัดต้นโกงกาง บริเวณบ้านโคกไร่ เพื่อนำไปปักเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมง

๕) สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๑) การดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าชายเลน (AO)

การดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าชายเลน (AO) สามารถจำแนกแนวทางการดำเนินงาน รายละเอียดดังตารางที่ ๒-๑๕

ตารางที่ ๒-๑๕ การดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าชายเลน (AO)

พื้นที่จังหวัดสงขลา	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ผลดำเนินการ	
			จำนวน (แปลง)	เนื้อที่ (ไร่)
งานบูรณาการพลิกฟื้น (ทวงคืน) พื้นป่าชายเลน	-	๑๖๔.๗๗	-	๑๖๔.๗๗
งานเพิ่มประสิทธิภาพงานคดี	-	-	-	-
งานรื้อถอนและทำลายผลอาสินในพื้นที่บุกรุก	-	-	-	-
งานลาดตระเวนเพื่อป้องกันรักษาป่าชายเลน	๔๓ ครั้ง	-	๔๓ ครั้ง	-

๒) การเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน

ปลูกป่าชายเลนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำป่าชายเลนและป้องกันไฟป่า เนื้อที่ ๖ ไร่ และ ปลูกป่าโครงการบรรเทาอุทกภัย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื้อที่ ๑๔๐ ไร่ รวมทั้งหมด ๑๔๖ ไร่

ตารางที่ ๒-๑๖ ผลการเพิ่มพื้นที่ป่าชายเลน ปี ๒๕๖๕

จังหวัด	ปลูกป่าโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ปลูกป่าร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ	ปลูกป่าชายเลนร่วมกับเอกชนหรือบุคคลภายนอก(CSR)	ปลูกป่าวันสำคัญหรือประชาสัมพันธ์	รวม (ไร่)
สงขลา	๑๔๐	-	-	๖	๑๔๖

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

๑) จัดทำแนวเขตป่าชายเลนให้ชัดเจน เช่น ชุดคู/แพรงเป็นแนวป้องกันการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ป่าชายเลน หรือติดป้ายประกาศ หลักหมายแนวเขต

๒) จัดทำเขตป่าชายเลนอนุรักษ์ตามมาตรา ๑๘ และ มาตรา ๒๓ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

๓) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีหลักธรรมาภิบาล

๔) ดำเนินการปลูก ฟื้นฟู สภาพป่าที่ทวงคืนได้ รวมถึงพื้นที่ป่าชายเลนเสื่อมโทรม

๕) การสร้างจิตสำนึกรักษ์และตระหนักถึงความสำคัญของป่าชายเลนและประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ

๖) สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ป่าชายเลน

๗) เพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่และจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานดูแลพื้นที่ป่าชายเลน

๘) จัดทำโครงการจัดที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในพื้นที่ป่าชายเลน

๙) การสร้างกฎ กติกา ระเบียบ รูปแบบการใช้ประโยชน์ในชุมชน

๑๐) การจัดระบบการท่องเที่ยวและรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

๑๑) กำหนดพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ให้ชัดเจนโดยมีการมีส่วนร่วมของชุมชน

๑๒) การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าชายเลนที่ถูกต้อง และถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากทรัพยากรป่าชายเลน

๑๓) เปิดประตูน้ำป่ากระวะและชุดลอกร่องน้ำให้น้ำทะเลเข้ามาได้

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค

- ๑) ประชาชนในพื้นที่ที่มีที่ดินไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
- ๒) แนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนไม่ชัดเจน
- ๓) เจ้าหน้าที่ในการลาดตระเวนหรือเฝ้าระวังพื้นที่มีไม่เพียงพอ ส่งผลให้มีการลักลอบตัดต้นลำพูและต้นโกงกางในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

- ๑) จัดทำแนวเขตป่าชายเลนให้ชัดเจนโดยประชาชนมีส่วนร่วม
- ๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดูแลและฟื้นฟูป่าชายเลน
- ๓) การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานกับชุมชน เนื่องจากชุมชนทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการเฝ้าระวังการลักลอบตัดไม้ป่าชายเลนอยู่ หากมีการติดต่อประสานงานและทำงานร่วมกัน จะสามารถทำให้มีประโยชน์ในด้านการร่วมกันดูแลรักษาป่าชายเลน

-**ป่าชายหาด** จากข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีพื้นที่ป่าชายหาด จำนวน ๒,๖๑๕.๗๘ ไร่ กระจายอยู่มากที่สุดในพื้นที่อำเภอสทิงพระ ๘๐๕ ไร่

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าชายหาด

- ๑) การกัดเซาะชายฝั่ง
- ๒) ไม่ค่อยได้รับความสนใจในการอนุรักษ์ ประกอบกับป่าชายหาดส่วนใหญ่อยู่ใกล้ทะเล จึงถูกปรับเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น เช่น ก่อตั้งชุมชน , ทำเทียบเรือ และสถานที่ท่องเที่ยว

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

-

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) ปลูกป่าบริเวณที่มีการกัดเซาะชายฝั่ง
- ๒) การให้ความรู้ให้เห็นถึงความสำคัญของป่าชายหาด

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

-

ป่าพรุ จากข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีพื้นที่ป่าพรุ จำนวน ๑๒,๘๑๔.๙๘ ไร่ กระจายอยู่มากที่สุดในพื้นที่อำเภอควนเนียง ๘,๒๙๓ ไร่

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรป่าพรุ

- ๑) การลักลอบตัดฟัน ใช้ประโยชน์ของประชาชน

การดำเนินงานที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

-

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

- ๑) การให้ความรู้ให้เห็นถึงความสำคัญของป่าพรุ

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- ๑) งบประมาณไม่เพียงพอ
-

๓.๑.๖ สถานการณ์ด้านการกัดเซาะชายฝั่ง

จังหวัดสงขลา มีความยาวชายฝั่งประมาณ ๑๕๙.๖๖ กิโลเมตร อยู่ในระบบกลุ่มหาดหลัก ระบบกลุ่มหาดหลักทะเลอ่าวไทยตอนล่าง (T๖) โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๑ ระบบกลุ่มหาด ๔ ระบบหาด ได้แก่ ระบบกลุ่มหาดแหลมตะลุมพุก-แหลมสมิหลา มีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่ ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา อำเภอจะนะ และอำเภอเทพา รวม ๒๘ ตำบล มีระบบหาด จำนวน ๔ หาด ได้แก่ ระบบหาดแหลมตะลุมพุก-แหลมสมิหลา (T๖B๑๕๑) ระบบหาดหาดชลาทัศน์ (T๖B๑๕๒) ระบบหาดสะกอม (T๖B๑๕๓) ระบบหาดเทพา-แหลมโพธิ์ (T๖B๑๕๔) มีพื้นที่ชายฝั่งที่ประสบปัญหาการกัดเซาะยาวประมาณ ๖๔.๑๒ กิโลเมตร โดยแบ่งออกเป็น

- ๑) พื้นที่ที่ยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขยาวประมาณ ๙.๘๙ กิโลเมตร จำแนกเป็น
 - พื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะรุนแรง ๔.๖๒ กิโลเมตร
 - พื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะปานกลาง ๔.๓๒ กิโลเมตร
 - พื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะเล็กน้อย ๐.๙๕ กิโลเมตร
- ๒) พื้นที่ที่ประสบปัญหาการกัดเซาะที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้วประมาณ ๕๔.๒๓ กิโลเมตร

จำแนกเป็น

- พื้นที่ที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้วและไม่มีการกัดเซาะ ความยาวประมาณ ๕๒.๐๒ กิโลเมตร
 - พื้นที่ที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ยังมีการกัดเซาะ ความยาวประมาณ ๒.๒๑ กิโลเมตร
- ๓) พื้นที่ไม่กัดเซาะ (ติดตามตรวจสอบ) ความยาวประมาณ ๙๕.๕๔ กิโลเมตร จำแนกเป็น
 - พื้นที่ที่มีการสะสมของตะกอนมากประมาณ ๒.๘๐ กิโลเมตร
 - พื้นที่ที่มีการสะสมของตะกอนปานกลางประมาณ ๑.๙๕ กิโลเมตร
 - พื้นที่ที่มีการสะสมของตะกอนน้อยประมาณ ๐.๐๐ กิโลเมตร
 - พื้นที่สมดุลประมาณ ๘๘.๐๖ กิโลเมตร
 - พื้นที่อื่น ๆ (พื้นที่ก่อสร้างรุกล้ำแนวชายทะเล, พื้นที่หาดหิน, พื้นที่ปากแม่น้ำ) ประมาณ

๒.๗๓ กิโลเมตร

สาเหตุ ประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อสถานการณ์ด้านการกัดเซาะชายฝั่ง

๑) การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ริมทะเล การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การตั้งถิ่นฐานและสิ่งก่อสร้าง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การสูบน้ำทะเลมาใช้เพื่อการเพาะเลี้ยง การวางท่อระบายน้ำทิ้งและการเปลี่ยนแปลงทางไหลของน้ำ และหรือร่องน้ำ การก่อสร้างรุกล้ำลำน้ำ อย่างเช่น การก่อสร้างสะพาน การสร้างท่าเทียบเรือและถนนเลียบชายฝั่ง ล้วนกระตุ้นให้ชายฝั่งทะเลซึ่งมีความเบาบาง เกิดการเปลี่ยนแปลงชายฝั่งกัดเซาะ

๒) การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของภาครัฐ โดยเฉพาะในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หลายพื้นที่ประสบกับปัญหาชายฝั่งทะเลถูกกระแสน้ำกัดเซาะ ได้มีการแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กำแพงกันคลื่น หินทิ้งและรอดักทราย เป็นต้น โครงสร้างดังกล่าวไม่สามารถสลายพลังงานคลื่นได้ กลับส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงและขยายตัวเป็นวงกว้างมากขึ้น ถือว่าเป็นการแก้ไขปัญหามั่วๆ

๓) กระบวนการทางธรรมชาติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกระแสน้ำและลมแรงเมื่อคลื่นและลมกระทบชายฝั่งจะชะตะกอนทรายออกไปทำให้

เกิดภาวะขาดความสมดุลของตะกอนทรายชายหาด ผนวกกับสภาวะโลกร้อนระดับน้ำทะเลสูงขึ้นส่งผลให้ชายฝั่งทะเลมีการเปลี่ยนแปลงเกิดปัญหากัดเซาะชายฝั่ง การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เป็นกระบวนการทางธรรมชาติ

การดำเนินการที่ผ่านมาของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และหน่วยงานต่าง ๆ

เช่น กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมเจ้าท่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และภาคเอกชน ทั้งที่เป็นโครงสร้างทางวิศวกรรม การวางกองหิน กระชูดหิน ปักไม้ กระสอบทราย และอื่น ๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยรวมถึงโครงการศึกษาวิจัย การศึกษาออกแบบ การรับฟังความคิดเห็น

๑) โครงการออกแบบและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระยะที่ ๓ พื้นที่บริเวณวัดโคกเปี้ยว หมู่ที่ ๕ ตำบลเกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา ความยาวแนวโครงการ ๓๘๐ เมตร ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๒) โครงการออกแบบและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระยะที่ ๓ บริเวณชายฝั่งทะเลเทศบาล ตำบลปากแตระ (เหนือคลองปากแตระ) อ.ระโนด จ.สงขลา ความยาวแนวโครงการ ๗๗๐ เมตร ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๓) โครงการประเมินผลและติดตามผลกระทบจากการก่อสร้างเชื่อมโยงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระยะที่ ๒ พื้นที่ชายฝั่งทะเล บริเวณบ้านหัวระวะ ตำบลระวะ อ.ระโนด จ.สงขลา รับผิดชอบโดยดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๔) โครงการประเมินผลและติดตามผลกระทบจากการก่อสร้างเชื่อมโยงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระยะที่ ๒ พื้นที่ชายฝั่งทะเล บริเวณ ตำบลชิงโค อ.สิงหนคร จ.สงขลา ความยาวแนวโครงการ ๒๕๐ เมตร ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๕) โครงการเชื่อมโยงป้องกันตลิ่งริมทะเล เชื่อมป้องกันตลิ่งริมทะเล พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ (ระยะที่ ๕) บริเวณชายฝั่งทะเล ตำบลปากแตระ อ.ระโนด จ.สงขลา ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๖) ประชุมเชิงวิชาการเฉพาะด้านวิศวกรรมการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โครงการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะที่ ๒ ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๗) โครงการออกแบบและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงป้องกัน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล ระยะที่ ๔ พื้นที่ชายฝั่งทะเล ตำบลระวะ อ.ระโนด จ.สงขลาดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง

๘) โครงการก่อสร้างเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่ง บริเวณ พื้นที่บ้านพังซีพัว หมู่ ๓ เทศบาลตำบลบ่อตรุ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ดำเนินโครงการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๙) โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาการกัดเซาะและฟื้นฟูเนินทรายชายฝั่งโดยการทำรั้วดักทรายในพื้นที่ ๒ จังหวัด (จังหวัดสงขลาและจังหวัดนครศรีธรรมราช) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ได้มีการติดตั้งรั้วดักทราย (รูปแบบก้างปลา) เพื่อลดผลกระทบการกัดเซาะชายฝั่ง ระยะทางรั้วไม้ ๑,๕๐๐ เมตร ระยะแนวชายฝั่ง ประมาณ ๒๖๙ เมตร ดำเนินโครงการโดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๑๐) โครงการศึกษานำร่องเพื่อทดสอบและพัฒนาประสิทธิภาพอุปกรณ์ลดการกัดเซาะชายฝั่ง "นวัตกรรมตาข่ายลดพลังงานคลื่นและกักเก็บตะกอนทรายชายฝั่ง Derosion Lattice" พื้นที่ศึกษา : ปลายเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล ตำบลชิงโค อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาพฤติกรรมของคลื่นทะเลขณะปะทะกับตะกอนทรายบนชายหาดบริเวณส่วนปลายเขื่อนป้องกันคลื่น ดำเนินโครงการโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ร่วมกับสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสงขลา เทศบาลเมืองสิงหนคร และบริษัท ไทย ไวริ่ง ซิสเต็ม จำกัด

๑๑) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณชายฝั่ง หมู่ที่ ๓, ๔ และตำบลปากแตร อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา ระยะทางยาว ๒,๙๙๐ เมตร (อยู่ระหว่างการดำเนินการ)

๑๒) โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งริมทะเล พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ชายฝั่งหาด มหาราช เทศบาลตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ระยะทางยาว ๑,๑๐๒ เมตร (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๑๓) โครงการก่อสร้างกำแพงป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง บริเวณบ้านทุ่งใหญ่ หมู่ที่ ๓ -๗ ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ระยะทางยาว ๓,๔๓๙ เมตร (ดำเนินการแล้วเสร็จ)

แนวทางการแก้ไขปัญหา (Responses)

๑) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๑

๒) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) ทบทวนและประเมินผลการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่ผ่านมา

๔) แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งเชิงพื้นที่ ให้พิจารณาและเสนอแนวทางแก้ไขต่อ คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด

๕) การจัดการองค์ความรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๖) จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเฝ้าระวังภัยพิบัติกัดเซาะชายฝั่ง

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหา อุปสรรค

๑) รูปแบบโครงสร้างทุกรูปแบบที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน อาจจะเหมาะกับบางพื้นที่ แต่อาจจะไม่เหมาะกับบางพื้นที่

๒) การกัดเซาะจากการรบกวนหรือเปลี่ยนแปลงสภาพตามธรรมชาติ ได้แก่ การกัดเซาะ เนื่องจากการเลี้ยวเบนของกระแสน้ำเมื่อสิ้นสุดแนวโครงสร้างทางวิศวกรรม ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง ทางกายภาพของชายฝั่งและหรือชายหาด ทั้งในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง และหลังดำเนินการก่อสร้าง

๓) โครงสร้างบางรูปแบบที่ดำเนินการไปแล้วนั้นไม่สอดคล้องกับวิถีชุมชนชายฝั่งและการใช้ ประโยชน์

๔) กระบวนการเปลี่ยนแปลงแนวชายฝั่งทะเลตามธรรมชาติ ได้แก่ อิทธิพลของคลื่นกระแสน้ำ ขึ้น-น้ำลง ลมและพายุ หรือมรสุม

๕) การทำลายแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ

๖) การขาดปริมาณตะกอนสะสมตามแนวชายฝั่งทะเล

๗) การพัฒนา/การขยายตัวของแหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณชายฝั่งทะเล

๘) การป้องกันแก้ไขของหน่วยงานและชุมชนที่ขาดการบูรณาการร่วมกัน ทำให้การแก้ไข อย่างหนึ่งส่งผลต่อการกัดเซาะชายฝั่งอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

๑) การบูรณาการในพื้นที่ระหว่างชุมชนชายฝั่งกับหน่วยงานท้องถิ่นในการแก้ไขการปะทะของคลื่น ในช่วงฤดูมรสุม ควรมีการมีมาตรการเตรียมความพร้อมในลักษณะการป้องกันกันการกัดเซาะชายฝั่ง แบบชั่วคราว

๒) การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งบางครั้งเป็นแบบชั่วคราว ควรแก้ปัญหาแบบชั่วคราว เพื่อรักษา ชายหาด วิถีชุมชนชายฝั่ง และการใช้ประโยชน์ชายฝั่งดั้งเดิมไว้

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ควรใช้หลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง” ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบหลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ไปใช้ประกอบการจัดทำแผนงานโครงการ

ต้องมีการศึกษาออกแบบให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อไม่ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๗ ประเด็นปัญหาในพื้นที่

ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดสงขลา มีสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญและเป็นที่สนใจของประชาชนที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์เชิงพื้นที่ที่สำคัญ (โครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา - ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง) ประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรที่สำคัญ (สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่ง ในพื้นที่จังหวัดสงขลา , สัตว์ทะเลหายากในพื้นที่จังหวัดสงขลา การทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา และ พบหินภูเขาไฟลอยเกลื่อนตลอดแนวชายหาด)

๔.๑ สถานการณ์เชิงพื้นที่ที่สำคัญ

๔.๑.๑ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา - ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง

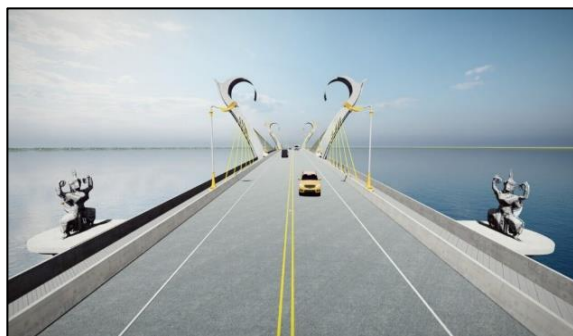
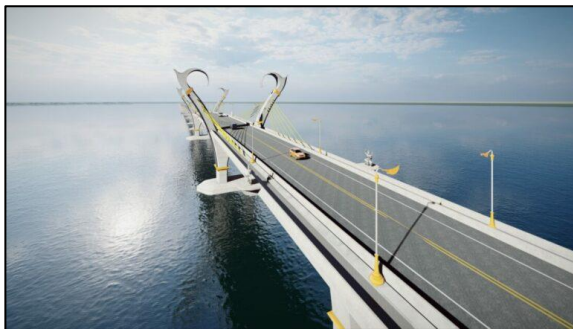
เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา - ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง ของกรมทางหลวงชนบท วงเงิน ๔,๘๔๑ ล้านบาท มีระยะเวลาก่อสร้าง ๓ ปี (ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) เรียบร้อยแล้ว โดยให้กระทรวงการคลังจัดหาแหล่งเงินกู้ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะอัตราส่วนของแหล่งเงินกู้และเงินงบประมาณเป็น ๗๐:๓๐ ทั้งนี้ เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในการเดินทางและการขนส่งระหว่างจังหวัด ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอย่างยั่งยืน ตามนโยบายของนายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ซึ่งคาดว่าจะเริ่มก่อสร้างได้ประมาณปลายปี ๒๕๖๖ และคาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จพร้อมเปิดให้บริการได้ภายในปี ๒๕๖๙ ต่อไป

สำหรับโครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา - ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง มีวงเงิน ๔,๘๔๑ ล้านบาท เป็นค่าก่อสร้าง ๔,๗๐๐ ล้านบาท และค่าจ้างควบคุมงานก่อสร้าง ๑๔๑ ล้านบาท โดยในส่วนของค่าก่อสร้างมอบหมายให้กระทรวงการคลังจัดหาแหล่งเงินกู้ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะ อัตราส่วนของแหล่งเงินกู้ และเงินงบประมาณเป็น ๗๐:๓๐ สัดส่วนเงินกู้คิดเป็นวงเงิน ๓,๒๙๐ ล้านบาท และสัดส่วนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี วงเงิน ๑,๕๕๑ ล้านบาท ส่วนค่าจ้างควบคุมงาน ๑๔๑ ล้านบาท ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ส่วนเหตุผลความจำเป็นในการก่อสร้างเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจะช่วยลดระยะทางระหว่าง อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา - อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง จาก ๘๐ กิโลเมตร เป็น ๗ กิโลเมตร และลดระยะเวลาในการเดินทาง จาก ๒ ชั่วโมง เป็น ๑๕ นาที สามารถพัฒนาการขนส่งโลจิสติกส์และเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงทะเลอันดามัน - อ่าวไทย และเชื่อม ๓ จังหวัด คือ ตรัง พัทลุง และสงขลา ช่วยบรรเทาปริมาณการจราจรของถนนทางหลวงและแก้ปัญหาการจราจรติดขัด ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินทางในกรณีเกิดภัยพิบัติ จะสามารถอพยพประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว โดยมีจุดเริ่มต้นบริเวณทางแยกจากถนนทางหลวงชนบทสาย พท.๔๐๐๔ (กม.ที่ ๓+๓๐๐) บ้านแหลมจองถนน ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง วางแนวข้ามทะเลสาบ

สงขลา ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และมีจุดสิ้นสุดที่ถนนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา (ถนนรอบเกาะใหญ่) บริเวณ หมู่ ๒ บ้านแหลมยาง ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา รวมระยะทางทั้งสิ้น ๗ กิโลเมตร โดยสะพานมีขนาด ๒ ช่องจราจร (สามารถขยายเป็น ๔ ช่องจราจรได้ในอนาคต) และมีรูปแบบสะพานที่เหมาะสม คือ สะพานคานขึง (Extradosed Bridge) และสะพานคานคอนกรีตรูปกล่องความหนาคงที่ (Box Segmental Bridge) รวมถึงบริเวณราวสะพานได้ออกแบบให้มีความสวยงาม โดยนำรูปแบบทางจิตรกรรมโนราห์ของท้องถิ่นมาประยุกต์

นอกจากนี้ กรม.ยังได้กำชับว่าการดำเนินโครงการจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกระทรวงการคลังจะประสานกับหน่วยงานต่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมในการกำหนดแนวทางป้องกัน ไม่ให้กระทบสัตว์ที่ต้องได้รับการคุ้มครองต่อไป (สยามรัฐออนไลน์, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๑ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา - ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท ดร.วีรเดช ชีวาพัฒนานุวงศ์ รักษาการวิศวกรใหญ่ด้านสำรวจและออกแบบ กรมทางหลวงชนบท พร้อมคณะ เข้าพบนายอรรถพล เจริญชันษา อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และนางสุนา ขจรวัดนากุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อหารือเตรียมการจัดประชุม และจัดทำ MOU ร่วมกันในการดำเนิน “โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาการใกล้สูญพันธุ์ของโลมาอิรวดี ในบริเวณทะเลสาบสงขลา” ในระหว่างการเตรียมการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา และ ต.เขาถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง ของกรมทางหลวงชนบท เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๒ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งหารือร่วมกับกรมทางหลวงชนบท เตรียมการจัดประชุมร่วมกัน และจัดทำ MOU เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา

และ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ได้มีการประชุมหารือร่วม ๖ หน่วยงาน ป้องกันโลมาอิรวดีสูญพันธุ์จากสะพานทะเลสาบสงขลา แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ปัญหาการใกล้สูญพันธุ์ของโลมาอิรวดีในบริเวณทะเลสาบสงขลา ณ ห้องประชุมธารสิทธิ์พงษ์ กรมทางหลวงชนบท กรุงเทพฯ โดยมีนางสุขสมรวย วันทนียกุล เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และนายธนศพล ธนบุญยวัฒน์ เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการประชุม

โดยนายอภิรัฐ ไชยวงศ์น้อย อธิบดีกรมทางหลวงชนบท เปิดเผยถึง ความคืบหน้าในการดำเนินการกรณีคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบให้ดำเนินโครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลา อ.กระแสสินธุ์ จ.สงขลา - อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง พร้อมกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแก้ไขปัญหาการใกล้สูญพันธุ์ของโลมาอิรวดีในบริเวณทะเลสาบสงขลา

นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ได้มอบหมายให้กรมทางหลวงชนบท เร่งหารือร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมเพื่อนำสู่การอนุรักษ์คุ้มครองและขยายพันธุ์โลมาอิรวดี ตลอดจนฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทะเลสาบสงขลาให้เหมาะสมและยั่งยืน

ดังนั้น กรมทางหลวงชนบทจึงได้นำแนวทางดังกล่าวมาขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยกรมทางหลวงชนบทเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) กระทรวงคมนาคม ๒) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๔) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๖) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

อธิบดีกรมทางหลวงชนบทกล่าวว่า การประชุมหารือในครั้งนี้ ได้ข้อสรุปในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันว่าจะมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ดำเนินการ

อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ปัญหาการใกล้สูญพันธุ์ของโลมาอิรวดี ในบริเวณทะเลสาบสงขลา ระหว่างกระทรวงคมนาคม กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีคณะกรรมการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ประกอบด้วย ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมประมง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้แทนจากหน่วยงานในพื้นที่

โดยจะมีกำหนดการเบื้องต้นที่จะหารือครั้งต่อไป ในวันที่ ๘ และ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อวางแผนการจัดทำร่าง MOU และในวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ จะนำเข้าสู่ที่ประชุมผู้บริหารเพื่อพิจารณาเห็นชอบกรอบความร่วมมือ จากนั้นจะเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอพิจารณาอนุมัติในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ และคาดว่าจะมีพิธีลงนาม MOU บริเวณจุดเริ่มต้นโครงการก่อสร้างจังหวัดพัทลุง ในเดือนมกราคม ๒๕๖๖ ต่อไป

อธิบดีกรมทางหลวงชนบทให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า สะพานข้ามทะเลสาบสงขลาเกิดขึ้นจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการการเดินทางและโครงข่ายถนนที่เชื่อมโยงระหว่างฝั่งตะวันตกกับฝั่งตะวันออกของทะเลสาบสงขลา จากความต้องการดังกล่าว กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม จึงได้ดำเนินโครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบสงขลาพร้อมถนนเชื่อมต่อกับถนนโดยรอบ

ในส่วนของกรมทางหลวงชนบทได้มีมาตรการ แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ประกอบด้วย ก่อนดำเนินการก่อสร้าง จะต้องทำการศึกษาร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อนำผลการศึกษามาดำเนินการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด ระหว่างก่อสร้าง หากมีอะไรส่งผลกระทบต่อโลมาอิรวดีหรือสิ่งแวดล้อม กรมทางหลวงชนบท จะปรับเปลี่ยนแผนดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด และหลังการก่อสร้าง กรมทางหลวงชนบทจะติดตามผลการดำเนินงานในทุกมิติ เพื่อที่จะพัฒนาประเทศควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน ทั้งนี้ กรมทางหลวงชนบทจะนำข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านมาทำการศึกษา เพื่อหาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมแก้ไขปัญหาการใกล้สูญพันธุ์ของโลมาอิรวดีในบริเวณทะเลสาบสงขลาต่อไป (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๓ กรมทางหลวงชนบท หรือร่วม ๖ หน่วยงาน เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
พร้อมป้องกันปัญหาโลมาอิรวดีสูญพันธุ์บริเวณทะเลสาบสงขลา

๔.๒ ประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ

ในช่วงปี ๒๕๖๕ จังหวัดสงขลา มีสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ และเป็นที่สนใจของประชาชน ที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่ง ในพื้นที่จังหวัดสงขลา , สัตว์ทะเลหายากในพื้นที่จังหวัดสงขลา , การทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา และ พบหินภูเขาไฟลอยเกลื่อนตลอดแนวชายหาด ดังตารางที่ ๔-๑

ตารางที่ ๔-๑ ประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ช่วงเวลา	สถานการณ์	การดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ
-ระยะเวลาไม่ได้	<u>สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่จังหวัดสงขลา</u> - กรณีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง บริเวณบ้านปากบาง เทพา ม.๗ ต.เทพา อ.เทพา จ.สงขลา	- ส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง สทช.๕ ลงพื้นที่สำรวจ	
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕	<u>สัตว์ทะเลหายากในพื้นที่จังหวัดสงขลา</u> - ปัญหาการลดลงของโลมาอิรวดีบริเวณทะเลสาบสงขลา	- หรือแก้ไขปัญหาวิกฤต ‘โลมาอิรวดี’ ๑๔ ตัวสุดท้ายในทะเลสาบสงขลา ระหว่าง อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ร่วมกับนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง , มีการนำเสนอร่างแผนการดำเนินงานอนุรักษ์โลมาอิรวดีทะเลสาบสงขลา ระยะสั้น (๒๕๖๕ - ๒๕๖๖) , ทช.ทำหนังสือขอความร่วมมือในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ไปยังอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เตรียมลงนามความร่วมมือการบริหารจัดการโลมาอิรวดี ระหว่าง ทช. กรมอุทยานฯ กรมเจ้าท่า กรมประมง จ.สงขลา จ.พัทลุง ม.เกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ม.สงขลานครินทร์ (ม.อ.)	
๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕	การทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา	ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และคณะ (ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัดสงขลา สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสงขลา ศูนย์ป้องกันและ	

ช่วงเวลา	สถานการณ์	การดำเนินการ	ข้อเสนอแนะ
		ปราบปรามประมงทะเลสงขลา กองกำกับการ ๗ ตำรวจน้ำ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลา และสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๕) ลงพื้นที่ตรวจสอบเครื่องมือทำการประมงผิดกฎหมาย (โพงพาง) เพื่อจัดระเบียบร่องน้ำทะเลสาบสงขลา	
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	พบหินภูเขาไฟลอยเกลื่อนตลอดแนวชายหาด	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่างได้ลงพื้นที่สำรวจชายหาด	

๔.๒.๑ สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่ง ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

- กรณีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง บริเวณบ้านปากบางเทพา หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

จากการสำรวจสถานภาพชายฝั่งตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ พื้นที่ชายฝั่งทะเลบริเวณบ้านปากบางเทพา หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง จำนวนหลายจุด นอกจากนี้บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลบางจุดมีการกัดเซาะชายฝั่งใกล้จะถึงถนนทางหลวงหมายเลข ๔๓ ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักในการเดินทางจากจังหวัดสงขลาไปยังสามจังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ปัจจุบันการกัดเซาะชายฝั่งบางจุดมีระยะห่างจากถนนเพียงแค่ ๑๕-๒๐ เมตร เท่านั้น

รูปที่ ๔-๔ ภาพแสดงการเปรียบเทียบพื้นที่กัดเซาะชายฝั่ง พิกัด E ๗๑๕๐๗๖ N ๗๖๑๑๖๘

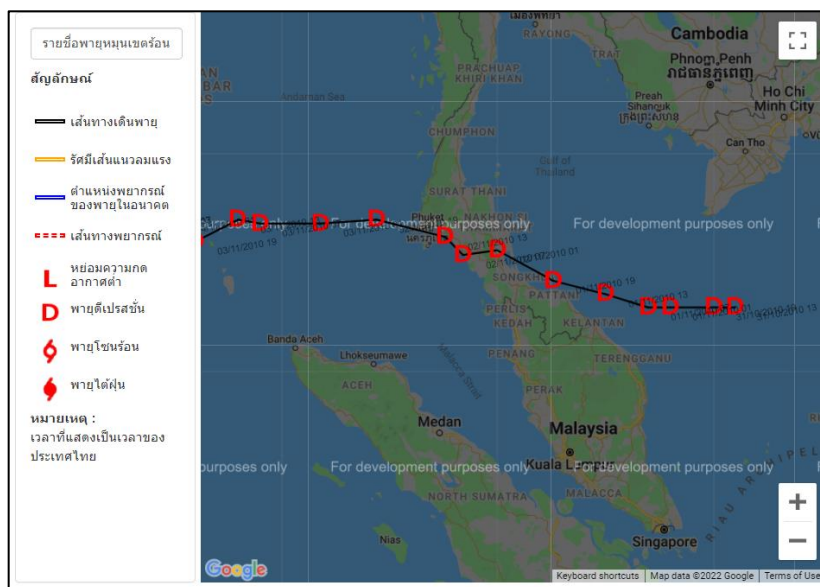
และยังมีแนวโน้มการกัดเซาะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะเกิดการกัดเซาะชายฝั่งถึงแนวถนนได้ เนื่องจากพื้นที่ชายฝั่งบริเวณนี้ มีปัจจัยกระตุ้นการกัดเซาะชายฝั่ง ณ ปัจจุบัน ได้แก่

การกัดเซาะชายฝั่งโดยธรรมชาติ ได้แก่ คลื่น กระแสน้ำชายฝั่ง ลมมรสุมและพายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยจากการแปรปรวนของสภาพอากาศในปัจจุบัน จากการรวบรวมการแปรปรวนของสภาพอากาศที่ผิดปกติ และข้อมูลจำนวนพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่ประเทศไทยในคาบ ๖๙ ปี (พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๕๖๒) ของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่าจำนวนพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่เข้าสู่พื้นที่จังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มักเคลื่อนเข้ามาในเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม พายุเหล่านี้ทำให้เกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมฉับพลัน กำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายให้แก่เรือต่างๆ อาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่ง รวมทั้งทำให้เกิดการกัดเซาะพื้นที่ตามแนวชายฝั่งทะเลได้อีกด้วย พายุที่เกิดขึ้นในจังหวัดสงขลาส่วนมากจะเป็นดีเปรสชันเขตร้อน (Tropical depression) มีความเร็วลมใกล้ศูนย์กลางน้อยกว่า ๓๔ นอต (๖๓ กิโลเมตร/ชั่วโมง) มีผลกระทบต่อพื้นที่ชายฝั่งทำให้คลื่นสูง ตารางที่ ๔-๒ ได้แสดงสถิติพายุที่พัดผ่านเฉพาะพื้นที่จังหวัดสงขลา ตั้งแต่ ๒๔๙๔-๒๕๖๒ ของศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา (มกราคม ๒๕๖๓)

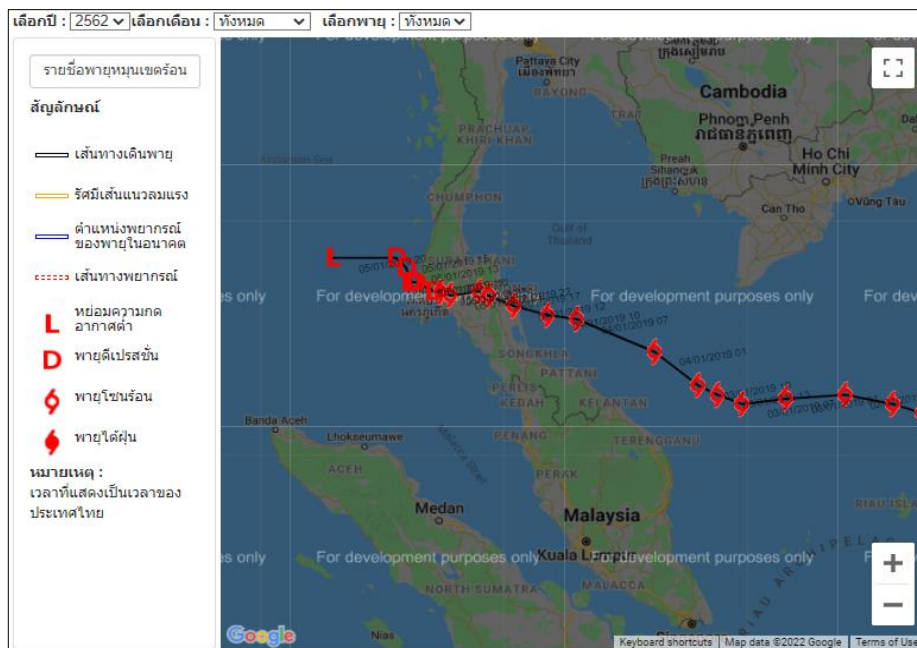
ตารางที่ ๔-๒ สถิติข้อมูลพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนที่ผ่านสงขลาในรอบ ๖๙ ปี (พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๕๖๒)

จังหวัด	ความถี่	เดือน	พ.ศ.
สงขลา	๑	มกราคม	๒๕๖๒
	๑	เมษายน	๒๕๐๔
	๓	ตุลาคม	๒๕๐๙, ๒๕๑๒, ๒๕๑๔
	๓	พฤศจิกายน	๒๕๑๑, ๒๕๕๓
	๕	ธันวาคม	๒๕๐๗, ๒๕๐๘, ๒๕๐๙, ๒๕๑๗, ๒๕๓๖
รวม	๑๓	*ระดับดีเปรสชันเขตร้อนทั้งหมด	

หมายเหตุ สถิติข้อมูลของพายุที่พัดผ่านพื้นที่จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่เป็นดีเปรสชันเขตร้อน มีจำนวน ๑๓ ลูก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๖๒ ความถี่ของพายุเดือนธันวาคม และตุลาคม มีพายุเกิดขึ้นมากที่สุดจำนวน ๕ ลูก และ ๓ ลูก ตามลำดับ พายุที่เกิดขึ้นทำให้คลื่นมีความรุนแรงจะพัดพามวลทรายออกจากชายฝั่ง ทำให้เกิดการกัดเซาะของชายฝั่ง โดยเฉพาะพายุ ดีเปรสชันและพายุโซนร้อนที่พัดผ่านจังหวัดสงขลา ล่าสุดเมื่อช่วงวันที่ ๓๑ ธันวาคม.๖๑-๕ มกราคม ๒๕๖๒ คือพายุโซนร้อน “ปาบึก (PABUK(๑๙๐๑) และเมื่อวันที่ ๑-๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ คือพายุทำให้เกิดคลื่นรุนแรงมากกว่าปกติ

รูปที่ ๔-๕ แผนที่แสดงเส้นทางการเคลื่อนตัวของพายุดีเปรสชัน“พายุไซโคลน”JAL” (๐๕B) ”
ของศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

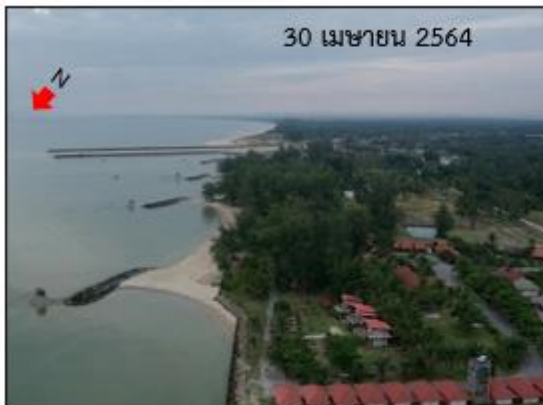

รูปที่ ๔-๖ แผนที่แสดงเส้นทางการเคลื่อนตัวของพายุโซนร้อน “ปาบึก PABUK (๑๙๐๑) ”
ของศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

โครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ได้แก่ เขื่อนกันทรายและคลื่น (Jetty) ปากร่องน้ำเทพา เป็นสาเหตุหลัก ในการขัดขวางกระแสน้ำเลียบชายฝั่ง (longshore current) สาเหตุลำดับสองเขื่อนกันคลื่นนอกชายฝั่ง (offshore breakwater) จำนวน ๕ ตัว และอีกหนึ่งสาเหตุที่สำคัญคือการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา

การกัดเซาะชายฝั่งที่ดำเนินการในพื้นที่ส่วนบุคคลของผู้ประกอบทั้งรีสอร์ทและร้านอาหารหลายรูปแบบ ได้แก่ รอดักทรายแบบตัวไอ (Groin) เชื่อนหินทิ้งริมชายฝั่ง ริมชายฝั่ง (Revetment) กำแพงกันคลื่นประเภทตั้งตรง (Seawall) และท่าเรือของเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

จุดสำรวจที่ ๑ ปากร่องน้ำเทพา บ้านปากบางเทพา หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา เป็นที่มีการดำเนินการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่นปากแม่น้ำเทพา จำนวน ๑ คู่ เขื่อนกันทรายและคลื่นนอกชายฝั่ง จำนวน ๕ ตัว ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยกรมเจ้าท่า และมีพื้นที่ปากแม่น้ำ ระยะทางประมาณ ๐.๑๖ กิโลเมตร โดยจากการสำรวจพบร่องรอยการกัดเซาะถัดจากจุดสิ้นสุดโครงสร้างทุกตัวต่อเนื่องไปทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ชายฝั่ง

รูปที่ ๔-๗ รูปภาพแสดงร่องรอยการกัดเซาะชายฝั่งจากชุดโครงสร้างปากร่องน้ำเทพา

จุดสำรวจที่ ๒ ชาวทองรีสอร์ท หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พิกัด E ๗๑๕๘๙๒ N ๗๖๐๘๕๐ มีโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งรูปแบบเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่ง และรอดักทราย ซึ่งโครงสร้างทั้งสองนี้ เป็นโครงสร้างที่ต่อเนื่องจากเขื่อนกันคลื่นนอกชายฝั่งตัวสุดท้าย โดยจากการสำรวจพบว่า รอดักทรายที่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการกัดเซาะต่อเนื่องไปทางด้านทิศเหนือของโครงสร้าง ซึ่งมีระยะห่างจากถนนทางหลวงหมายเลข ๔๓ ประมาณเพียง ๓๐ เมตร นับเป็นจุดวิกฤตที่ ๑ อาจจะทำให้เกิดถนนขาดได้ ปรากฏดังรูปด้านล่าง

รูปที่ ๔-๘ รูปภาพแสดงการกัดเซาะชายฝั่งจากโครงสร้างเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่ง และรอดักทราย ของชาวทองรีสอร์ท

จุดสำรวจที่ ๓ หาดทิพย์ ซีวิว รีสอร์ท หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา พบประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง มีระยะทางยาวประมาณ ๔๐๐ เมตร ส่งผลให้ต้นมะพร้าวริมชายฝั่งล้มหลายต้น ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องจากโครงสร้างเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่งของรีสอร์ทดังกล่าว ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่ไปทางทิศเหนือของโครงสร้างดังกล่าว และพื้นที่จุดพิกัด E ๗๑๕๐๗๖ N ๗๖๑๑๖๘ มีการกัดเซาะชายฝั่งใกล้ห่างจากถนนสายทางหลวงหมายเลข ๔๓ ระยะทางประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร นอกจากนี้มีการนำก้อนหินมาวางเรียงคล้ายลักษณะเป็นเขื่อนกันคลื่นนอกชายฝั่ง (offshore breakwater) ระยะทางประมาณ ๓๐ เมตร ห่างจากชายฝั่งประมาณ ๒๐ เมตร นับเป็น**จุดวิกฤตที่ ๒** อาจจะทำให้เกิดถนนขาดได้ ปรากฏดังรูปด้านล่าง

รูปที่ ๔-๙ รูปภาพแสดงการกัดเซาะชายฝั่งจากโครงสร้างเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่ง ของหาดทิพย์ ซีวิว รีสอร์ท

จุดสำรวจที่ ๔ ไม้สน รีสอร์ท หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พบว่าเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่งของรีสอร์ท ส่งผลให้เกิดการกัดเซาะต่อเนื่องจากจุดสิ้นสุดโครงสร้างต่อมา ปี ๒๕๖๓ บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากจุดสิ้นสุดโครงสร้างนั้นได้มีการดำเนินการสร้างเขื่อนหินทิ้งพร้อมเสากำแพง เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งที่เกิดขึ้นและกำแพงกันอาณาเขตที่ดิน ซึ่งมีลักษณะยื่นรุกล้ำหาดทราย หากแต่พื้นที่ถัดไปทางทิศเหนือของจุดสิ้นสุดโครงสร้างนี้เกิดการกัดเซาะต่อเนื่องระยะทางประมาณ ๒๘๐ เมตร และในช่วงฤดูมรสุมที่ผ่านพื้นที่ดังกล่าวเกิดการกัดเซาะอย่างรุนแรง ทำให้ชายฝั่งมีลักษณะเป็นหน้าผา

รูปที่ ๔-๑๐ รูปภาพแสดงการกัดเซาะชายฝั่งจากโครงสร้างเขื่อนหินทิ้งริมชายฝั่งของไม้สนรีสอร์ท

และผู้ประกอบการร้านอาหารชาวบ้านได้มีการนำไม้มาปักบริเวณชายฝั่งเป็นการชั่วคราว เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องมาทางด้านทิศเหนือจาก ไม้สน รีสอร์ท

รูปที่ ๔-๑๑ รูปภาพแสดงการนำปักไม้บริเวณชายฝั่งเป็นการชั่วคราว เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งพื้นที่
ของผู้ประกอบการร้านอาหาร

จุดสำรวจที่ ๕ บริเวณหาดสร้อยสวรรค์และแขวงทางหลวงเทพา หมู่ที่ ๗ ตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา พบการกัดเซาะอย่างรุนแรงประจำปีในช่วงฤดูมรสุม ส่งผลกระทบทำให้กล่องกระจูห็น ฉีกขาดพังเสียหายกระจัดกระจายไม่สามารถป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งได้ และกลักลับกลายเป็นอีกต้นเหตุหนึ่ง ในการกระตุ้นให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้น จนส่งผลกระทบทำให้ต้นสนล้มตลอดแนวชายฝั่ง เกิดการชำรุดทรุดตัวของศาลาเอนกประสงค์ด้านหลังของแขวงทางหลวงเทพา และศาลาร้านอาหารพังเสียหายระยะทางการกัดเซาะประมาณ ๒๕๐ เมตร นอกจากนี้หาดสร้อยสวรรค์ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภเทพาอีกด้วย และผู้ประกอบการร้านอาหารชาวบ้านได้มีการนำไม้มาปักบริเวณชายฝั่งเป็นการชั่วคราว เพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องมาทางด้านทิศเหนือจากหาดสร้อยสวรรค์และแขวงทางหลวงเทพา

รูปที่ ๔-๑๒ รูปภาพแสดงการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณหาดสร้อยสวรรค์

ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจพบว่าพื้นที่กัดเซาะชายฝั่ง พบว่า พื้นที่กัดเซาะชายฝั่งหลายจุด ซึ่งแต่ละจุดของพื้นที่กัดเซาะชายฝั่งเป็นผลมาจากโครงสร้างป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งของหน่วยงานรัฐ และผู้ประกอบการทั้งของรีสอร์ทและร้านอาหารในพื้นที่ ซึ่งได้ดำเนินการสร้างเพื่อปกป้องที่ดินและทรัพย์สินของตนไว้ หากแต่เป็นการแก้ไขปัญหาก็ทำให้เกิดผลกระทบต่อเนื่องต่อระบบนิเวศทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนั้นสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๕ โดยส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง มีความกังวลต่อการกัดเซาะที่เกิดขึ้นอาจจะทำให้เกิดความเสียหายต่อถนนทางหลวงหมายเลข ๔๓ และอาจส่งผลทำให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้รถใช้ถนนสายนี้สำหรับการสัญจรได้ จึงขอเรียน ดังนี้

๑. ตามหลักเกณฑ์ประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ตำแหน่งที่ ๑ - ๕ มีแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง รูปแบบการฟื้นฟูเสถียรภาพชายฝั่ง ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน

๒. จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าสาเหตุที่กระตุ้นให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มขึ้น ได้แก่ การแปรปรวนของสภาพอากาศที่ผิดปกติ ก่อให้เกิดพายุหมุนเขตร้อนทำให้เกิดคลื่นลมกระทบต่อชายฝั่ง และผลกระทบของโครงสร้างที่มีการขัดขวางการเคลื่อนที่ของตะกอนทรายชายฝั่ง และการกัดเซาะต่อเนื่องจากโครงสร้างในลักษณะของการเลี้ยวเบนของคลื่นส่งผลให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง

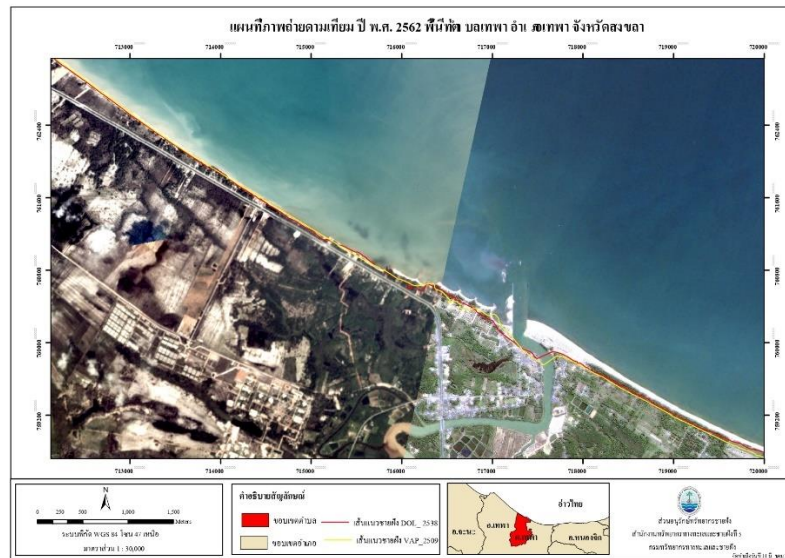
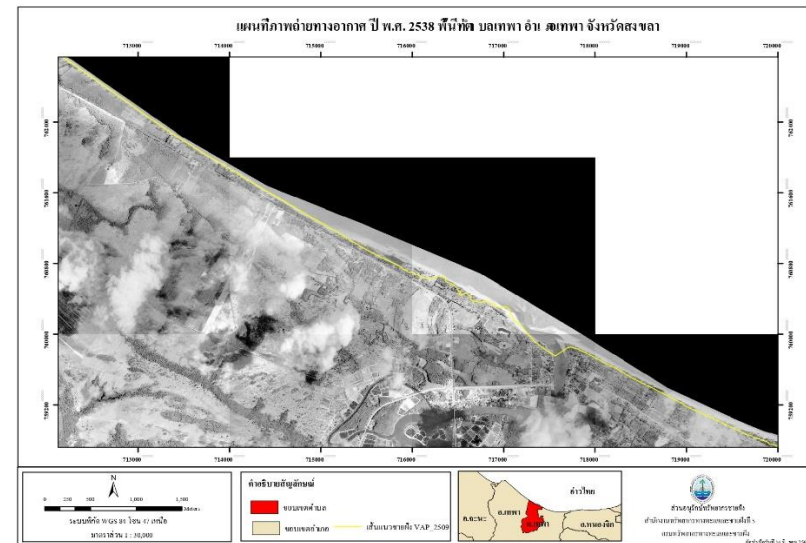
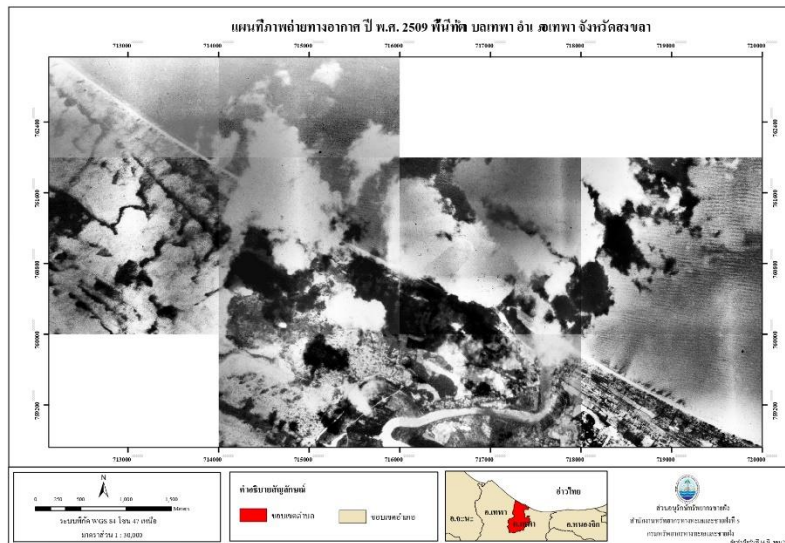
จึงขอจัดส่งรายงานฉบับนี้แก่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ และ/หรือปรับปรุงแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง พร้อมทั้งชุดข้อมูลตามที่คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ได้มีข้อเสนอแนะและข้อกังวลถึงสถานภาพการกัดเซาะชายฝั่งที่อาจจะมีผลกระทบต่อถนนทางหลวงหมายเลข ๔๓ ที่ใช้สำหรับสัญจรสู่สามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งในภาพรวมและเชิงพื้นที่ต่อไป

รูปที่ ๔-๑๓ แผนที่แสดงจุดสำรวจสถานภาพชายฝั่งพื้นที่ตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

รูปที่ ๔-๑๔ แผนที่แสดงจุดสำรวจสถานภาพชายฝั่งพื้นที่ตำบลเทพา อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

รูปที่ ๔-๑๕ แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม และ ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงพื้นที่ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๐๙ ๒๕๓๘ ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๔

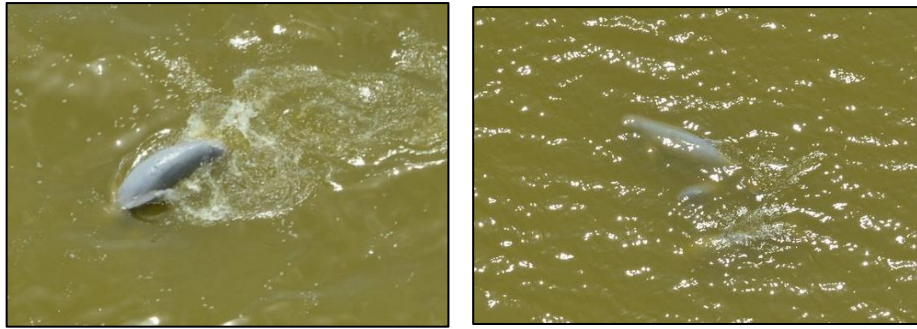
๔.๒.๒ สัตว์ทะเลหายากในพื้นที่จังหวัดสงขลา

- ปัญหาการลดลงของโลมาอิรวดี บริเวณทะเลสาบสงขลา

โลมาอิรวดี ในประเทศไทยส่วนใหญ่อาศัยในแม่น้ำ ปากแม่น้ำ และชายฝั่งในพื้นที่ที่เป็นน้ำเค็ม และส่วนน้อยอาศัยในน้ำจืดและน้ำกร่อยที่ทะเลสาบสงขลาตอนบน (ทะเลหลวง) ในเขตจังหวัดสงขลาและพัทลุง ทะเลสาบสงขลาจัดเป็นเพียง ๑ ใน ๒ แห่งของโลกที่พบโลมาอิรวดีในทะเลสาบน้ำจืด ล่าสุดโลมาอิรวดีจัดเป็นสัตว์สัญลักษณ์ที่ควรอนุรักษ์ ๑ ใน ๒๐ ชนิด ของปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

ปัญหาของโลมาอิรวดีในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คือ จำนวนโลมาที่ลดลงอย่างมาก เหลือเพียง ๑๔ - ๒๐ ตัว จากจำนวนโลมาอิรวดีที่เหลืออยู่ทั่วโลกประมาณ ๑,๐๐๐ กว่าตัว มีอัตราการตายเฉลี่ย ปีละ ๓ - ๗ ตัว โดยมีแนวโน้มเป็นโลมาขนาดเล็กมากขึ้น สาเหตุหลัก คือ โลมาติดอวนชาวประมง โดยเฉพาะอวนปลาปัก การทำประมงในบริเวณทะเลสาบสงขลาตอนนอกที่ใช้เครื่องมือประมงที่ปิดกั้นเส้นทาง เดินทางของโลมาอิรวดีระหว่างทะเลสาบสงขลากับอ่าวไทย ทำให้โลมาอิรวดีในรุ่นปัจจุบันอ่อนแอ เนื่องจากเกิดการผสมพันธุ์กันเองในกลุ่ม (การผสมพันธุ์แบบเลือดชิด) การสะสมสารพิษในทะเลสาบ และความเสื่อมโทรมของทะเลสาบ ซึ่งเกิดจากการรองรับน้ำทิ้งชุมชนน้ำทิ้งจากการเพาะเลี้ยง กุ้ง และน้ำชะผิวดินในช่วงฤดูฝน

ปัจจุบัน จากการลงพื้นที่สำรวจ การรับแจ้งข่าวสารจากกลุ่มชุมชนชายฝั่งในพื้นที่ จากการประชุมของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การประชุมคณะทำงานจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและการกีดเซาชายฝั่ง ของจังหวัดสงขลาและพัทลุง ที่ผ่านมา พบว่า การลดลงของโลมาอิรวดีในทะเลสาบสงขลา เนื่องจากการผสมพันธุ์กันเอง (แบบเลือดชิด) เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้โลมาอิรวดีเกิดความอ่อนแอ และตายลงตั้งแต่อายุยังน้อย เป็นข้อกังวลใจของผู้แทนภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง ซึ่งทางศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชาวบ้าน ชาวประมงในพื้นที่ จากการสัมภาษณ์และติดต่อประสานงานกับชาวบ้าน ชาวประมงในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ชาวบ้านช่วยเก็บสถิติในการพบโลมา นำมาวิเคราะห์เพื่อให้สัมพันธ์กับข้อมูลที่เจ้าหน้าที่ได้ลงพื้นที่ ไปสำรวจมาด้วย ผลกระทบจากธรรมชาติในพื้นที่ คือ การตื้นเขินของทะเลสาบ ร่องน้ำตื้นและแคบ ส่งผลทำให้การใช้ชีวิตของโลมาเมื่อต้องการออกไปหากินเกิดความลำบากเหมือนถูก กักบริเวณโดยพื้นที่ โลมาเป็นสัตว์น้ำเค็ม แต่ได้พัฒนาตัวเองให้สามารถที่จะอาศัยอยู่ในน้ำจืดได้นั้นเป็นเพราะการติดอยู่ในทะเลสาบและไม่สามารถที่จะออกสู่ทะเลนอกได้นั่นเอง แต่เมื่อมองในแง่พันธุกรรมแล้วนั้น โลมาในทะเลสาบสงขลาเริ่มมีครอบครัวที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นอีกประเด็นที่ศูนย์วิจัยฯ พยายามที่จะศึกษาหาข้อมูล ว่า จะทำอย่างไรเพื่อให้มีโลมาตัวอื่นเข้ามาในพื้นที่เพื่อผสมพันธุ์ ให้มีประชากรโลมาเกิดขึ้นได้ เพราะทางทฤษฎีโลมากลุ่มเดียว ซึ่งเกิดจากครอบครัวเดียวในอดีต เมื่อมีการขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โอกาสผสมกันแบบเลือดชิดมีมากขึ้น หรืออาจจะลดลงไปตามธรรมชาติ เป็นกรณีที่กำลังศึกษาวิจัยหาข้อมูลกันอยู่นั่นเอง และจากการประชุมในหลายๆครั้ง ได้มีการเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ เสนอให้มีการศึกษาวิจัยการขยายพันธุ์โลมาอิรวดี เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนประชากรโลมาอิรวดีให้มากขึ้น และลดความเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ของโลมา ซึ่งเป็นข้อกังวลใจของประชาชนในพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา

รูปที่ ๔-๑๖ ภาพแสดงโลมาอีรวดี ในทะเลสาบสงขลา

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ นายโสภณ ทองดี อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เปิดเผยผลการหารือแก้ไขปัญหาวิกฤต ‘โลมาอีรวดี’ ๑๔ ตัวสุดท้ายในทะเลสาบสงขลา ร่วมกับนักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากผลสำรวจประชากรโลมาอีรวดีในทะเลสาบสงขลาตอนบน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ พบว่า มีแนวโน้มประชากรลดลง โดยในปี ๒๕๕๘ มีรายงานการพบประมาณ ๒๗ ตัว ขณะที่ปัจจุบันเหลือ อยู่ประมาณ ๑๔ - ๒๐ ตัวเท่านั้น สาเหตุหลักมาจากการติดเครื่องมือประมง ซึ่งหากสามารถลดอัตราการตาย จากเครื่องมือประมงให้เป็นศูนย์ได้ คาดว่าประชากรโลมาอีรวดีจะเพิ่มขึ้นมากกว่า ๓๐ ตัว ภายใน ๑๐ ปี

อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กล่าวว่า ที่ประชุมได้นำเสนอร่างแผนการดำเนินงานอนุรักษ์โลมาอีรวดีทะเลสาบสงขลา ระยะสั้น (๒๕๖๕ - ๒๕๖๖) ภายใต้งาน ๕ แผนงาน ประกอบด้วย ๑) การลดภัยคุกคามโลมาอีรวดี และแหล่งที่อยู่อาศัย ๒) การเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำซึ่งเป็นอาหารของโลมาอีรวดี และจัดทำพื้นที่หวงห้าม ๓) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์โลมาอีรวดี ๔) การศึกษาวิจัยโลมาอีรวดี และแหล่งที่อยู่อาศัย และ ๕) การช่วยชีวิตและดูแลรักษาโลมาอีรวดีเกยตื้น

ส่วนแผนงานในระยะยาว (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เช่น การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประชากรโลมาอีรวดี โครงการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลา การพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโลมาอีรวดีทะเลสาบสงขลา และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่าย

นอกจากนี้ ทช.ยังได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ไปยังอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยเตรียมลงนามความร่วมมือการบริหารจัดการโลมาอีรวดีระหว่าง ทช. กรมอุทยานฯ กรมเจ้าท่า กรมประมง จ.สงขลา จ.พัทลุง ม.เกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ม.สงขลานครินทร์ (MGR ONLINE ข่าวภาคใต้, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๑๗ ภาพประกอบการหารือแก้ไขปัญหาวิกฤต ‘โลมาอีรวดี’ ๑๔ ตัวสุดท้ายในทะเลสาบสงขลา

๔.๒.๓ การทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และคณะ ลงพื้นที่ตรวจสอบเครื่องมือทำการประมงผิดกฎหมาย (โพงพาง) เพื่อจัดระเบียบร่องน้ำทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ที่ท่าเรือตำรวจน้ำ กองกำกับการ ๗ ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นายเจษฎา จิตรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้มอบหมายให้นายวรณัฐ หนูรอด รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา พร้อมด้วยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล จังหวัดสงขลา สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสงขลา ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลสงขลา กองกำกับการ ๗ ตำรวจน้ำ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลา และสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๕ ลงพื้นที่ตรวจสอบเครื่องมือทำการประมงผิดกฎหมาย (โพงพาง) เพื่อจัดระเบียบร่องน้ำในทะเลสาบสงขลา

นายวรณัฐ หนูรอด รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา กล่าวว่า การลงพื้นที่ตรวจสอบครั้งนี้ถือเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญและเร่งด่วนของผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เนื่องจากปัจจุบันในร่องน้ำทะเลสาบสงขลา มีเครื่องมือประมงผิดกฎหมาย (โพงพาง) วางกีดขวางเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดอุปสรรคในการเดินเรือ และไม่เป็นระเบียบของร่องน้ำ จึงจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบดังกล่าว ซึ่งในวันนี้เป็นการลงพื้นที่สำรวจ โดยละเอียดในแนวร่องน้ำ จุดเริ่มต้นคือหัวพญานาค ตลอดจนทำเทียบเรือประมงใหม่ รวมระยะทางมีความยาวประมาณ ๕ กิโลเมตร และความกว้างประมาณ ๓๐๐ เมตร ซึ่งมีเครื่องมือประมงผิดกฎหมาย (โพงพาง) ที่อยู่ในแนวร่องน้ำ จำนวน ๑๓ แถว ๑๕๙ ช่อง เพิ่มขึ้นจาก ๒ ปีที่ผ่านมาจำนวนมาก โดยเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ จำนวน ๗ แถว ๑๒๔ ช่อง

นอกจากนี้ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เปิดเผยว่า ปีนี้มีโพงพางผิดกฎหมายมากกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งโพงพางที่ส่งผลกระทบต่อการเดินเรือนั้น จำเป็นต้องรื้อออกโดยเร็ว และได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำฐานข้อมูลร่องน้ำใหม่ให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามปัจจุบัน และเร่งสืบหาเจ้าของเครื่องมือประมง (โพงพาง) มาเพิ่มเติม ทั้งนี้ ได้กำชับให้ชุดลาดตระเวนทำงานหนักขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ หากตกเตือนแล้วยังมีการฝ่าฝืนอยู่ก็จำเป็นต้องดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายข้างต้น เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ต่อไป (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๑๘ ภาพการลงพื้นที่ตรวจสอบการทำประมงผิดกฎหมายในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา

๔.๒.๔ พบหินภูเขาไฟลอยเกลื่อนตลอดแนวชายหาด

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ได้ลงพื้นที่สำรวจชายหาด กรณีได้รับแจ้งข่าวพบตะกอนหินถูกคลื่นซัดขึ้นมากองตลอดแนวชายหาด ตั้งแต่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จนถึงจังหวัดนราธิวาส จากการตรวจสอบพบว่าเป็นหินขนาดเล็ก มีรูพรุนชัดเจน น้ำหนักเบา สีเทาปนเขียว ขนาดอนุภาคตะกอนประมาณ ๐.๓ - ๓ เซนติเมตร ลักษณะคล้ายหินพัมมิช (Pumice) หรือที่เรียกว่าหินภูเขาไฟ เป็นหินประเภท หินอัคนีพุ มีลักษณะเนื้อเป็นฟองและเบา ซึ่งเกิดจากการเย็นตัวของหินหลอมเหลว และแร่ธาตุต่างๆ ใต้พื้นโลก โดยจังหวัดสงขลาพบกระจายทั่วไปตลอดแนวชายหาด พบมากในพื้นที่ ๘ ตำบลชายฝั่งทะเลของอำเภอสทิงพระ ได้แก่ วัดจันทร์ บ่อแดง บ่อดาน จะทิ้งพระ กระดังงา สนามชัย ดีหลวง และชุมพล ในพื้นที่อื่น ๆ เช่น ชายหาดบ้านทอน (นราธิวาส) ปะนาเระ (ปัตตานี) และหัวไทร (นครศรีธรรมราช) นอกจากนี้ยังพบหินประเภทเดียวกันนี้ลอยเกลื่อนเป็นแพตามผิวหน้าน้ำทะเล จากการสอบถามชาวบ้านยังไม่มีข้อมูลผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าว (ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง, ๒๕๖๕)

รูปที่ ๔-๑๙ แสดงพบหินภูเขาไฟลอยเกลื่อนตลอดแนวชายหาด

๓.๒ สารสำคัญของนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่ออนุรักษ์ ค้ำครอง ป้องกัน พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล และ สนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- ๒) เพื่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือ กฎระเบียบ ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้สามารถเชื่อมโยงการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม และเห็นผลเป็นรูปธรรม
- ๓) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและบูรณาการทำงานของภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ และสามารถเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๒.๒ เป้าหมาย

- ๑) ทรัพยากรคุณภาพสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งได้รับการอนุรักษ์ ค้ำครอง และพื้นฟูให้สามารถเป็นฐานสนับสนุนการเจริญเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- ๒) เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนา บนฐานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน
- ๓) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ครอบคลุมทั้งระบบ มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมาย ข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ
- ๔) มุ่งองค์ความรู้ งานวิจัย นวัตกรรม และบุคลากรที่มีศักยภาพและเพียงพอต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓.๒.๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ และการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เป็นงานวิจัย รายงานสถานการณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การจัดเวทีระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ และข้อมูลจากข้อเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในอนุกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับจังหวัด นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ และแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา โดยใช้การวิเคราะห์ ๒ วิธีด้วยกัน ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม (Strength Weakness Opportunity Threat - SWOT ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด และการวิเคราะห์แรงกดดัน สถานภาพ และการตอบสนอง (Pressure State Response-PSR) ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในจังหวัดสงขลา โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ของจังหวัดสงขลา	
จุดแข็ง (Strength=S)	จุดอ่อน (Weakness=W)
ทรัพยากร ๑. มีทรัพยากรที่ยังอุดมสมบูรณ์ เช่น ทรัพยากรสัตว์น้ำ บางพื้นที่ ๒. มีแหล่งทรัพยากรที่สำคัญเช่น แหล่งปะการัง หาดทะเล ป่าชายเลน ที่สมบูรณ์สวยงามและมีคุณค่าด้านทรัพยากร ๓. มีชายหาดบางพื้นที่ สมบูรณ์และสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การบริหารจัดการแบบบูรณาการ ๔. จังหวัดสงขลาและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง (มีแผนฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่ง) ๕. มีคณะกรรมการและอนุกรรมการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งระดับจังหวัด ๖. มีศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง เช่น ธนาครานุ สิ่งนคร/คลองนาทับ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ๗. มีการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำชายฝั่งโดยวางปะการังเทียมของหน่วยงานต่างๆเช่น อบจ.สงขลา ๘. การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่ง ชุมชนต้นตัว ๙. ชุมชนมีการจัดการตนเองมีการจัดการเขตอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลหน้าบ้าน เครือข่าย ๑๐. มีกลุ่ม เครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง มีกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น ชมรมอนุรักษ์โลมากระแสนันธุ์ สมาคมรักษ์ทะเลจะนะ สมาคมประมงพื้นบ้านฝั่งอ่าวไทย อ.สทิงพระ สมาคมเรือประมงชายฝั่งคลองนาทับ	ทรัพยากร ๑. มีการปล่อยน้ำเสียลงทะเลทั้งในทะเลสาบและฝั่งอ่าวไทย ๒. สัตว์น้ำลดลงทั้งทะเลสาบและฝั่งอ่าวไทย ๓. สัตว์น้ำหายาก(โลมาอิรวดี) ลดลงอย่างต่อเนื่อง ๔. ปัญหากัดเซาะชายฝั่ง ๕. มีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ พื้นที่ทะเลสาบและพื้นที่ชายฝั่ง ๖. ระบบไหลเวียนของน้ำทะเลสาบไม่ดี ๗. ทะเลสาบตื้นเขิน ๘. ระบบนิเวศป่าชายเลน ป่าพรุถูกทำลาย การบริหารจัดการ ๙. หน่วยงานราชการทำงานยังไม่บูรณาการ แยกส่วนการทำงาน ๑๐. บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ ๑๑. ฐานข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง ยังไม่เพียงพอ เช่น ข้อมูลชุมชน ประมง สถานการณ์ปัญหาทรัพยากร ฯลฯ ๑๒. การบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ ๑๓. มีการใช้เครื่องมือประมงทำลายล้าง และผิดกฎหมายของบางชุมชน ๑๔. การปิดกั้นการไหลเวียนของน้ำทะเลสาบโดยโครงสร้างพื้นฐาน การมีส่วนร่วม ๑๕. ขาดความตระหนักและการมีส่วนร่วมของชุมชนบางพื้นที่ เครือข่าย ๑๖. ความร่วมมือกับเครือข่ายด้านวิชาการยังไม่ชัดเจนและต่อเนื่อง

โอกาส (Opportunity=O)	อุปสรรค (Treat=T)
ทรัพยากร ๑.นโยบาย/ยุทธศาสตร์ กฎหมายสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากร ๒. กระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การดำเนินอุปการัง ๓. ราคา มูลค่าสัตว์น้ำของทะเลสูง การบริหารจัดการแบบบูรณาการ ๔.มีคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระดับชาติ ๕. มีพื้นที่ต้นแบบในการจัดการทรัพยากรที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น การจัดการทะเลหน้าบ้าน ต.เกาะหมาก การอนุรักษ์โลมาสีชมพู สิชล ร้านคนจับปลาชุมพร สตูล การมีส่วนร่วม เครือข่าย ๖. มีเครือข่ายภายนอกที่พร้อมสนับสนุนเช่น เครือข่ายผู้บริโภค ๗. มีช่องทางในการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกทั้งในและต่างประเทศ เช่น ปตท.การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) EU UNDP OXFAM การสนับสนุนปลูกป่าเลน การทำธนาคารปู	ทรัพยากร ๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติธรรมชาติ ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรม ๒. การรुक้าของเครื่องมือประมงขนาดใหญ่ทำลายทรัพยากรชายฝั่งจากนอกพื้นที่ ๓. การท่องเที่ยว ทำให้ปะการังเสียหาย ชายหาดสกปรก มลพิษในทะเลเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการ ๔. โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น แท่นขุดเจาะน้ำมัน โรงไฟฟ้า ท่าเรือน้ำลึก เชื้อเพลิงกลั่น ๕. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ๖. กระแสนิยมและบริโภคนิยม คนต้องการรายได้มาก ๆ ขาดความตระหนัก ใช้ประโยชน์ทรัพยากรเกินศักยภาพ เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รุกพื้นที่ชายฝั่ง ๗. นโยบายและการส่งเสริมการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐและชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง เช่น การส่งเสริมการปลูกปาล์ม การปลูกพืชเชิงเดี่ยว การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี การมีส่วนร่วม ๘. ยังขาดการมีส่วนร่วมของสังคมภายนอกในการจัดการทรัพยากร เครือข่าย -

๓.๒.๔ เป้าหมายและตัวชี้วัด

มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อย่างสมดุลและเป็นธรรม

เป้าหมาย

(๑) อนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ทั้งป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ ปะการัง หญ้าทะเล สัตว์น้ำหายาก และชายหาด ให้มีประสิทธิภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืน

ตัวชี้วัด

(๑) ประกาศพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ ๑๗,๑๗๘ ไร่

(๒) พื้นที่คุ่มครองทางทะเลและชายฝั่ง ๑ แห่ง

(๓) พื้นที่ปะการังสมบูรณ์ มากกว่าร้อยละ ๙๐ และมีพื้นที่ปะการังเสียหาย ไม่เกินร้อยละ ๕๐

มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดย การจัดการแบบบูรณาการในภาพรวม

เป้าหมาย

(๑) บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างบูรณาการ ทั้งกลไกการบริหาร มาตรการกฎหมาย ข้อมูล องค์ความรู้ และความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- (๑) ภายใต้นโยบายที่แนบมาที่การจำแนกเขตทะเลและชายฝั่ง ในลักษณะ One marine chart ที่สามารถแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ และพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา
- (๒) มีแผนบูรณาการการใช้ประโยชน์พื้นที่ทางทะเลที่มีการแบ่งโซนอย่างเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอื่น
- (๓) ร้อยละความสำเร็จในการควบคุม ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน
- (๔) ร้อยละความสำเร็จในการบริหารจัดการประมงทะเล

มาตรการที่ ๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเน้นการมีส่วนร่วมและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมาย

(๑) เสริมสร้างศักยภาพการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทพื้นที่

ตัวชี้วัด

- (๑) คณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมบทบาทอย่างต่อเนื่อง
- (๒) ชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมบทบาทอย่างต่อเนื่อง
- (๓) จำนวนเครือข่าย/อาสาสมัครพิทักษ์ทะเล
- (๔) ระบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอนุรักษ์ คุ้มครอง การใช้ประโยชน์ขององค์เอกชน ชุมชนชายฝั่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒.๕ แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา

(ต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของแผนระดับ ๒ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (และแผนย่อย) ที่เกี่ยวข้อง โดยที่การดำเนินการจะต้องสามารถไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายระดับแผนย่อย และเป้าหมายระดับประเด็นได้อย่างเป็นรูปธรรม)

- ๑) เป้าหมาย/ตัวชี้วัดระดับแนวทางการดำเนินการ/พัฒนา (ตัวชี้วัดเชิง outcome)

๓.๒.๖ โครงการสำคัญ

มาตรการที่ ๑

- ๑) งานคุ้มครองป้องกันทรัพยากรป่าชายเลน
- ๒) งานเพาะชำกล้าไม้ป่าชายเลน
- ๓) งานเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าชายเลน (AO)
- ๔) โครงการปลูกป่า และป้องกันไฟป่า ระยะที่ ๒ และผลสำเร็จโครงการปลูกป่า และป้องกัน

ไฟป่า ระยะที่ ๑

๕) งานกำหนดและประกาศเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์และออกกฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตาม ม.๑๘ และมาตรการคุ้มครอง ตาม ม.๒๓

๖) กิจกรรมอนุบาลเต่าทะเลเพื่อการฟื้นฟู

๗) กิจกรรมวันทะเลโลก

๘) งานคุ้มครองและป้องกันการบุกรุกทำลายระบบนิเวศและทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๙) งานป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรปะการังเทียม

๑๐) กิจกรรมป้องกันและปราบปรามการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU)

๑๑) งาน สำรวจติดตามเพื่อแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

๑๒) โครงการช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากและใกล้สูญพันธุ์

๑๓) โครงการสำรวจประเมินผลผลิตชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง

๑๔) โครงการติดตามตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง

๑๕) โครงการสำรวจติดตามและประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๑๖) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าชายเลน (ศึกษาวิจัยการปลูกป่าชายเลน ปลูกป่าชายเลน)

๑๗) โครงการกำหนดเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ (กำหนดเขตอนุรักษ์ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ วางชี้

ให้ความรู้ กำหนดกติกาการทำประมง)

๑๘) โครงการกำหนดพื้นที่และเครื่องมือประมงที่เหมาะสม (เช่น โพงพาง ตาอวนไม่ต่ำกว่า ๓ ซม.)

๑๙) กิจกรรมการกำหนดพื้นที่และควบคุมจำนวนการทำประมงที่เหมาะสม

๒๐) โครงการจัดการน้ำเสียจากต้นทาง (בודักไขมันในครัวเรือน การให้ความรู้และเสริมสร้างจิตสำนึก)

๒๑) โครงการ จัดการขยะครัวเรือน

๒๒) โครงการสร้างจิตสำนึกร่วมในการลดขยะทะเลและรักษาสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง

๒๓) งานตรวจพิสูจน์สิทธิ์ในที่ดินป่าชายเลน

๒๔) โครงการบูรณาการการจัดป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล

๒๕) โครงการสำรวจประเมินทรัพยากรในทะเลสาบสงขลา

๒๖) โครงการป่าในเมืองทุ่งเสม็ดงาม ตำบลน่าน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

๒๗) โครงการบริหารจัดการและซ่อมแซมทุนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

๒๘) โครงการจัดทำแนวเขตอนุรักษ์ชายฝั่งทะเลและบ้านปลา

มาตรการที่ ๒

๑) งานจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรป่าชายเลน

๒) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่ง (ธนาคารปูม้า เพาะฟัก)

๓) กิจกรรมตรวจสอบแปลงที่ดินเพื่อดำเนินการจัดที่ดินให้ชุมชนและการบริหารด้านการอนุญาตในพื้นที่ป่าชายเลน

๔) สร้างความรู้และเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ

๕) การจัดทำแผนความร่วมมือในการจัดการภัยพิบัติระดับจังหวัด

๖) โครงการศึกษาศักยภาพและจัดทำแผนขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่พิเศษลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

มาตรการที่ ๓

๑) งานส่งเสริมการบริหารจัดการและอนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินป่าชายเลน

๒) งานอนุรักษ์พันธุ์กรรมป่าไม้ป่าชายเลนแบบมีส่วนร่วม

๓) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและเครือข่ายอาสาสมัครในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๔) กิจกรรมเก็บขยะที่ตกค้างในระบบนิเวศที่สำคัญแบบมีส่วนร่วม

๕) กิจกรรมเก็บขยะที่ตกค้างในระบบนิเวศที่สำคัญแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับหน่วยงานอื่น

๖) กิจกรรมใช้มาตรการลดปริมาณขยะในพื้นที่เป้าหมายตามหลักวิชาการ

๗) กิจกรรมทุนกักขยะ

๘) เรือเก็บขยะ

๙) กิจกรรมเก็บขยะชายหาดสากล

๑๐) การส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการกักเก็บขยะชายฝั่ง

๑๑) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชนชายฝั่ง และอาสาสมัครพิทักษ์ทะเล

๑๒) โครงการสร้างบ้านปลา

๑๓) โครงการเงินอุดหนุนชุมชนชายฝั่ง

๑๔) โครงการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรืออบรมให้ความรู้กับเครือข่ายชุมชนชายฝั่งและอาสาสมัครพิทักษ์ทะเล

๑๕) โครงการเสริมสร้างความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สัตว์ทะเลหายาก

๑๖) โครงการจัดประชุมคณะกรรมการ/อนุกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา

๑๗) โครงการจัดทำ/ทบทวนนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา

๑๘) โครงการจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการกักเก็บขยะชายฝั่งของจังหวัดสงขลา

๓.๓ ข้อมูลทั่วไป

๓.๓.๑ ขอบเขตจังหวัด

พื้นที่จังหวัดสงขลา ๗,๓๙๓ ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาร์และรัฐเปอร์ลิสของมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

(แหล่งข้อมูล : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๓.๒ เขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น	๑๖	อำเภอ
	๑๒๗	ตำบล
	๑,๐๒๓	หมู่บ้าน

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	แห่ง
เทศบาลนคร	๒	แห่ง
เทศบาลเมือง	๑๑	แห่ง
เทศบาลตำบล	๓๕	แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล	๙๒	แห่ง

(แหล่งข้อมูล : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๓.๓ สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทางตะวันออก เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ชายฝั่งมีลักษณะเป็นหาดทรายยาวทอดตัวในแนวเกือบเหนือใต้ ตั้งแต่อำเภอระโนด อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอเมืองสงขลา อำเภोजะนะ และอำเภอเทพา รวมชายฝั่งทะเลยาว ๑๕๗.๙๐ กิโลเมตร ทางใต้เป็นที่ราบสูง ป่าและภูเขา ค่อยๆ ลาดเทไปทางทะเลสาบสงขลา เหมาะแก่ การทำเกษตรกรรม แบ่งเป็น ๓ บริเวณ ประกอบด้วย

- บริเวณทะเลสาบสงขลาทางทิศเหนือ ในพื้นที่อำเภอสทิงพระและระโนด เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนาและพืชพันธุ์อื่น ๆ

- บริเวณทะเลนอก เป็นที่ราบเหมาะแก่การปลูกมะพร้าว

- พื้นที่ซึ่งห่างจากทะเลไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา ได้แก่ อำเภอสทิงพระ อำเภอระโนด อำเภอเทพา อำเภोजะนะ และอำเภอเมือง

- บริเวณที่ประกอบด้วยเนินเขาและภูเขา พื้นที่เป็นดินเหนียวปนทรายและลูกรัง มีลำน้ำไหลผ่านหลายสาย มีป่าไม้อย่างพารา และการปลูกผลไม้เป็นแห่งๆ ได้แก่ พื้นที่อำเภोजะนะ อำเภอเทพา อำเภอรัตนภูมิ อำเภอนาหวี และอำเภอสะบ้าย้อย

(แหล่งข้อมูล : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๓.๔ สภาพภูมิอากาศ

(๑) ฤดูฝน คือฤดูที่มีฝนตกชุกหนาแน่นในแต่ละปี สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ช่วง

๑.๑ ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมที่พัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามันมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมหรือในช่วงฤดูฝนของประเทศไทย ทำให้จังหวัดสงขลามีฝนชุกทั่วไปแต่การกระจายและปริมาณฝนจะน้อยกว่าในช่วงมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ

๑.๒ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้จังหวัดสงขลามีอากาศเย็นลงและมีฝนตกชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่งเนื่องจากมรสุมนี้ พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลจีนใต้และอ่าวไทยมาปะทะพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันออก ซึ่งเป็นด้านรับลมจึงมีปริมาณฝนมากกว่าพื้นที่ด้านตะวันตก

(๒) ฤดูร้อน เป็นฤดูที่มีฝนตกน้อย และมีอากาศร้อนได้ในบางวัน จะเริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าช่วงเปลี่ยนฤดูมรสุม ลมที่พัดปกคลุมในพื้นที่จังหวัดสงขลาจะไม่แน่ทิศ เป็นลมตะวันออกเฉียงใต้ และลมใต้บ้างที่พัดปกคลุม

(แหล่งข้อมูล : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๓.๓.๔.๑	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี		
- ปี ๒๕๖๐	๓,๔๓๔.๙	มิลลิเมตร	
- ปี ๒๕๖๑	๒,๑๔๒.๒	มิลลิเมตร	
- ปี ๒๕๖๒	๑,๓๗๑.๔	มิลลิเมตร	
- ปี ๒๕๖๓	๒,๗๖๔.๒	มิลลิเมตร	
- ปี ๒๕๖๔	๒,๒๘๑.๐	มิลลิเมตร	
๓.๓.๔.๒	อุณหภูมิเฉลี่ยรายปี		
- ปี ๒๕๖๐	๒๗.๙	องศาเซลเซียส	
- ปี ๒๕๖๑	๒๘.๑	องศาเซลเซียส	
- ปี ๒๕๖๒	๒๙.๓	องศาเซลเซียส	
- ปี ๒๕๖๓	๒๙.๓	องศาเซลเซียส	
- ปี ๒๕๖๔	๒๘.๕	องศาเซลเซียส	

(แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

๓.๓.๕ ข้อมูลประชากร

๓.๓.๕.๑ จำนวนประชากร

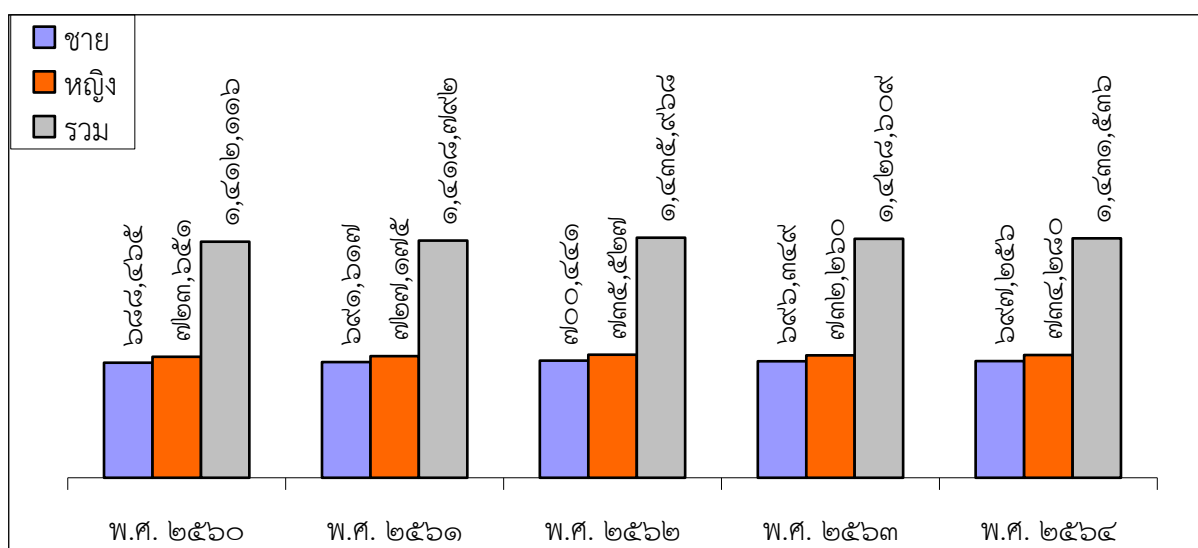
จังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากรมีแนวโน้มค่อนข้างผันผวน โดยจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จำนวนประชากรของจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ โดยมีประชากรเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๐ ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๑,๔๑๒,๑๑๖ ๑,๔๑๘,๗๙๒ และ ๑,๔๓๕,๙๖๘ คน ตามลำดับ ต่อมาปีประชากรลดน้อยลงในปี ๒๕๖๓ โดยมีประชากรทั้งสิ้น ๑,๔๒๘,๖๐๙ คน และมีประชากรเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในปี ๒๕๖๔ โดยมีประชากรรวมทั้งสิ้น ๑,๔๓๑,๕๓๖ คน ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว มีจำนวนประชากรหญิงมากกว่าประชากรชาย โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ ๑ และ แผนภาพที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ จำนวนประชากรของจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

(หน่วย : คน)

ปี พ.ศ.	ชาย	หญิง	รวม
๒๕๖๐	๖๘๘,๔๖๕	๗๒๓,๖๕๑	๑,๔๑๒,๑๑๖
๒๕๖๑	๖๙๑,๖๑๗	๗๒๗,๑๗๕	๑,๔๑๘,๗๙๒
๒๕๖๒	๗๐๐,๔๔๑	๗๓๕,๕๒๗	๑,๔๓๕,๙๖๘
๒๕๖๓	๖๙๖,๓๔๙	๗๓๒,๒๖๐	๑,๔๒๘,๖๐๙
๒๕๖๔	๖๙๗,๒๕๖	๗๓๔,๒๘๐	๑,๔๓๑,๕๓๖

(แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

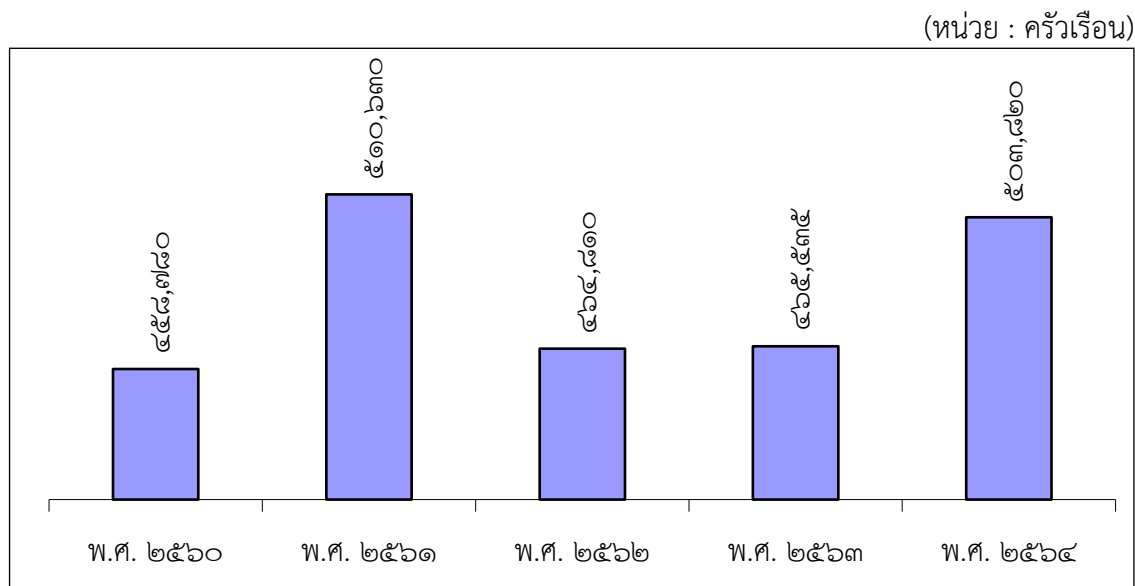
แผนภาพที่ ๑ จำนวนประชากรจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓.๓.๕.๒ จำนวนครัวเรือน

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ทำการสำรวจจำนวนครัวเรือนในจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ พบว่า จังหวัดสงขลาจำนวนครัวเรือนในพื้นที่มีแนวโน้มค่อนข้างผันผวน โดยมีจำนวนครัวเรือน ๔๕๘,๗๘๐ ครัวเรือน ในปี ๒๕๖๐ และเพิ่มขึ้นเป็น ๕๑๐,๖๓๐ ครัวเรือน ในปี ๒๕๖๑ จากนั้นลดลงเหลือเพียง ๔๖๔,๘๑๐ ครัวเรือน ในปี ๒๕๖๒ และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ เป็น ๔๖๕,๕๓๕ และ ๕๐๓,๘๒๐ ครัวเรือน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดตามข้อมูลและแผนภาพที่ ๒ ดังนี้

- ปี ๒๕๖๐ ๔๕๘,๗๘๐ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๑ ๕๑๐,๖๓๐ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๒ ๔๖๔,๘๑๐ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๓ ๔๖๕,๕๓๕ ครัวเรือน
- ปี ๒๕๖๔ ๕๐๓,๘๒๐ ครัวเรือน

(แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

แผนภาพที่ ๒ จำนวนครั้วเรือนในจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

๓.๓.๖ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๓.๓.๖.๑ อาชีพหลักของประชากรในพื้นที่

- ๑) ด้านการเกษตร
- ๒) ด้านอุตสาหกรรม
- ๓) ด้านการค้า
- ๔) ด้านการบริการ

(แหล่งข้อมูล : แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

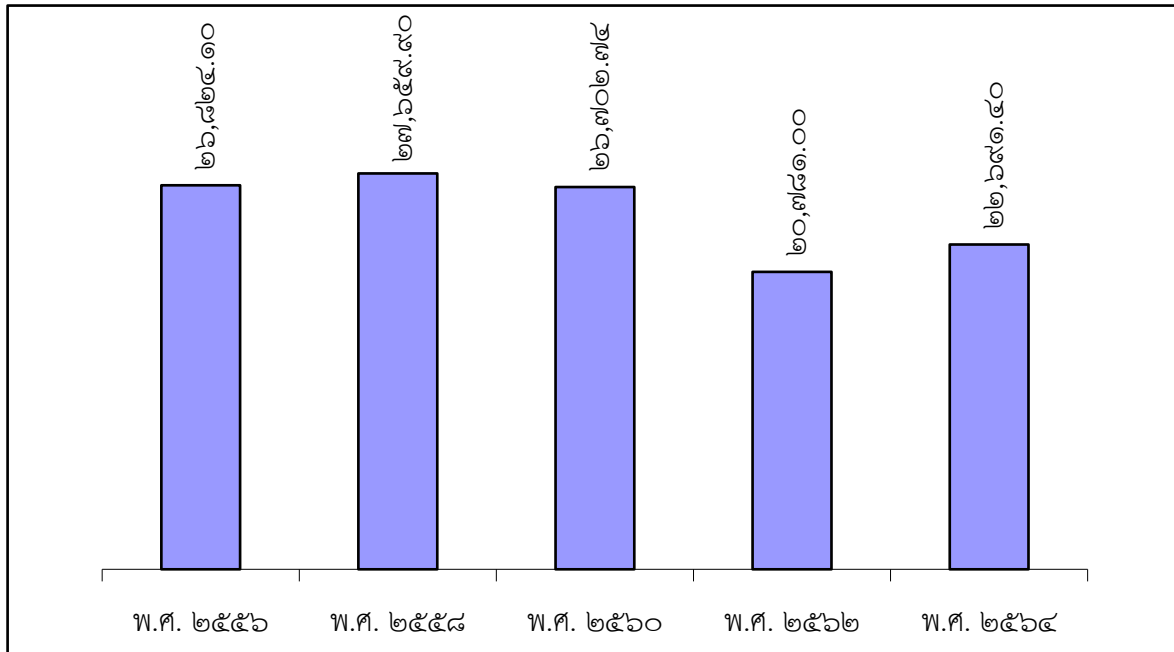
๓.๓.๖.๒ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครั้วเรือน

ประชากรในจังหวัดสงขลา มีรายได้เฉลี่ยต่อครั้วเรือนค่อนข้างผันผวน ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๔ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็น ๒๖,๘๒๔.๑๐ และ ๒๗,๖๕๙.๙๐ บาทต่อครั้วเรือน ตามลำดับ และ ในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๒ ลดลงจากปี ๒๕๕๘ คงเหลือ ๒๖,๗๐๒.๗๔ และ ๒๐,๗๘๑.๑๐ บาทต่อครั้วเรือน ตามลำดับ และมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอีกครั้งในปี ๒๕๖๔ เป็น ๒๒,๖๙๑.๔๐ บาทต่อครั้วเรือน โดยมีรายละเอียดตามข้อมูลและแผนภาพที่ ๓ ดังนี้

- ปี ๒๕๕๖ ๒๖,๘๒๔.๑๐ บาท
- ปี ๒๕๕๘ ๒๗,๖๕๙.๙๐ บาท
- ปี ๒๕๖๐ ๒๖,๗๐๒.๗๔ บาท
- ปี ๒๕๖๒ ๒๐,๗๘๑.๑๐ บาท
- ปี ๒๕๖๔ ๒๒,๖๙๑.๔๐ บาท

(แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

(หน่วย : บาท)

แผนภาพที่ ๓ รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนในจังหวัดสงขลา ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๔

๓.๓.๖.๓ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชากรจังหวัดสงขลา จำแนกจากวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม โดยดำเนินการปีเว้นปี (รายละเอียดตามตารางที่ ๒ และแผนภาพที่ ๔) ประชาชนมีหนี้สินรวมเฉลี่ยค่อนข้างผันผวน ซึ่งจากผลการสำรวจ พบว่า หนี้สินทั้งสิ้นของประชาชน ในปี ๒๕๕๖ ๒๕๕๘ ๒๕๖๐ ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑๖๑,๕๒๖.๐๐ ๑๗๒,๒๗๒.๑๐ ๑๗๔,๔๐๕.๒๑ ๑๒๕,๘๒๕.๘๙ และ ๑๒๔,๓๐๗.๑๙ บาท ตามลำดับ ซึ่งส่วนมากเกิดจากค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเป็นหลัก รองลงมา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน ทำธุรกิจ การศึกษา และ ทำการเกษตร ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชากรจังหวัดสงขลาจำแนกจากวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๔

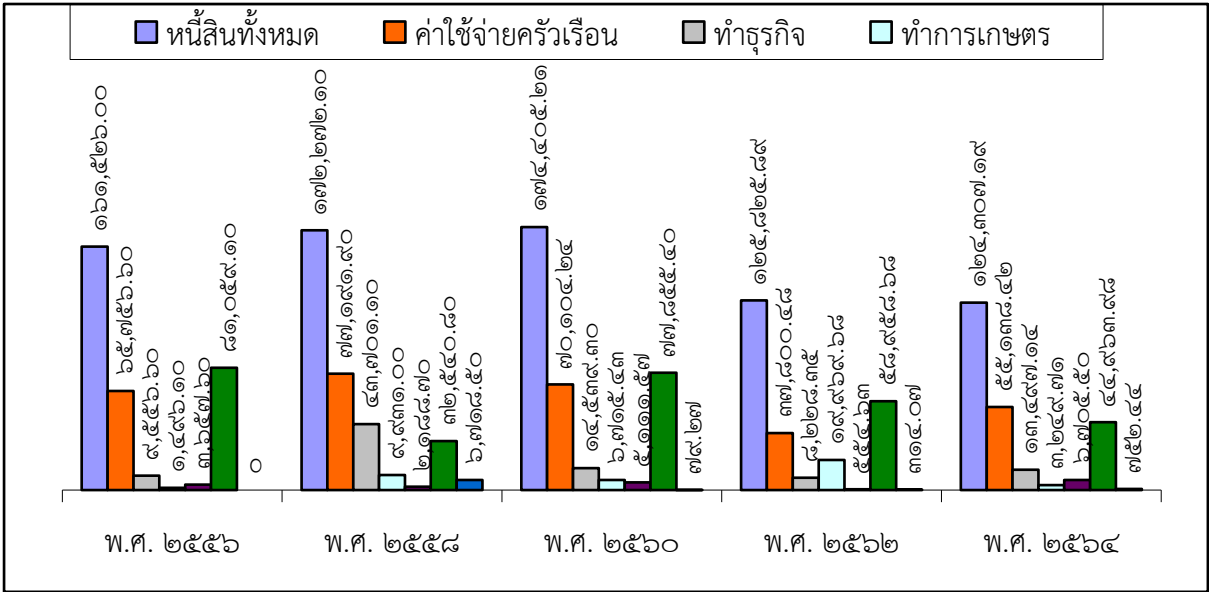
(หน่วย : บาท)

รายการ	๒๕๕๖	๒๕๕๘	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
หนี้สินทั้งสิ้น	๑๖๑,๕๒๖.๐๐	๑๗๒,๒๗๒.๑๐	๑๗๔,๔๐๕.๒๑	๑๒๕,๘๒๕.๘๙	๑๒๔,๓๐๗.๑๙
เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๖๕,๗๕๖.๖๐	๗๗,๑๙๑.๙๐	๗๐,๑๐๔.๒๔	๓๗,๘๐๐.๔๘	๕๕,๑๓๘.๔๒
เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	๙,๕๕๖.๖๐	๔๓,๗๐๑.๑๐	๑๔,๕๓๙.๓๐	๘,๒๒๘.๓๕	๑๓,๔๙๗.๑๔
เพื่อใช้ทำการเกษตร	๑,๔๙๖.๑๐	๙,๙๓๑.๐๐	๖,๗๑๕.๔๓	๑๙,๙๖๙.๖๘	๓,๒๔๙.๗๑
เพื่อใช้ในการศึกษา	๓,๖๕๗.๖๐	๒,๑๘๘.๗๐	๕,๑๑๑.๕๗	๕๕๔.๖๓	๖,๗๐๕.๕๐
เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๘๑,๐๕๙.๑๐	๓๒,๕๔๐.๘๐	๗๗,๘๕๕.๔๐	๕๘,๙๕๘.๖๘	๔๔,๙๖๓.๙๘

รายการ	๒๕๕๖	๒๕๕๘	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
อื่น ๆ	-	๖,๗๑๘.๕๐	๗๙.๒๗	๓๑๔.๐๗	๗๕๒.๔๔

(แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

(หน่วย : บาท)

แผนภาพที่ ๔ หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชากรจังหวัดสงขลาจำแนกจากวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ระหว่างปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๔

๓.๓.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน สำรวจและรายงานการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๗,๓๙๓.๘๘๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔,๖๒๑,๑๘๑ ไร่ แบ่งประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งสิ้น ๕ ประเภท โดยประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนมาก ได้แก่

๑. พื้นที่เกษตรกรรม เนื้อที่ ๓,๐๘๘,๐๗๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๗.๐๓)
๒. พื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ ๕๙๒,๙๐๙ ไร่ (ร้อยละ ๑๒.๘๒)
๓. พื้นที่น้ำ เนื้อที่ ๓๙๔,๗๘๑ ไร่ (ร้อยละ ๘.๕๕)
๔. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เนื้อที่ ๓๕๐,๗๖๗ ไร่ (ร้อยละ ๗.๖๐) ไร่
๕. พื้นที่เบ็ดเตล็ด เนื้อที่ ๑๘๔,๖๕๑ ไร่ (ร้อยละ ๔.๐๐)

ทั้งนี้ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่จังหวัดสงขลา มีทั้งสิ้น ๒๘,๖๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๒ สำหรับรายละเอียดเนื้อที่แยกรายประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินสามารถสรุปได้ตาม โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ ๓ และ ภาพที่ ๒๔ ดังนี้

ตารางที่ ๓ การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสงขลา แยกประเภทการใช้ที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๓๕๐,๗๖๗	๗.๖๐
ตัวเมืองและย่านการค้า	๓๑,๑๙๙	๐.๖๘
หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง	๘๑๒	๐.๐๒
หมู่บ้านบนพื้นราบ	๒๑๒,๓๕๒	๔.๖๐

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	๕๑,๓๒๔	๑.๑๑
สนามบิน	๕,๖๓๗	๐.๑๒
สถานีรถไฟ	๖๕	-
สถานีขนส่ง	๓๙	-
ท่าเรือ	๙๕	-
ถนน	๑๓,๓๐๖	๐.๒๙
ทางรถไฟ	๕๐๒	๐.๐๑
พื้นที่อุตสาหกรรมร้าง	๗๓	-
นิคมอุตสาหกรรม	๒,๗๓๖	๐.๐๖
โรงงานอุตสาหกรรม	๒๒,๘๘๑	๐.๕๐
ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	๒๕๑	๐.๐๑
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	๓,๘๘๑	๐.๐๘
รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	๑,๕๗๐	๐.๐๓
สุสาน ป่าช้า	๙๕๖	๐.๐๒
สถานีบริการน้ำมัน	๓๑๘	๐.๐๑
สนามกอล์ฟ	๒,๗๗๐	๐.๐๖
พื้นที่เกษตรกรรม	๓,๐๙๘,๐๗๓	๖๗.๐๓
พื้นที่นา	๓๕๕,๓๐๘	๗.๖๙
นาร้าง	๔๙,๒๔๙	๑.๐๗
นาข้าว	๓๐๖,๐๕๙	๖.๖๒
พืชไร่	๑,๐๓๖	๐.๐๒
อ้อย	๓๖	-
สับปะรด	๒๕๓	๐.๐๑
แตงโม	๖๗๘	๐.๐๑
พริก	๖๙	-
ไม้ยืนต้น	๒,๕๙๔,๒๕๖	๕๖.๑๓
ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	๑๑๓	-
ไม้ยืนต้นผสม	๑๓,๕๑๖	๐.๒๙
ยางพารา	๒,๔๗๒,๗๔๑	๕๓.๕๑
ปาล์มน้ำมัน	๑๐๖,๓๔๙	๒.๓๐
ยูคาลิปตัส	๑๓๕	-
สัก	๔๖	-
สนประดิพัทธ์	๙๕๖	๐.๐๒
กระถิน	๓๗๑	๐.๐๑
หมาก	๒๙	-

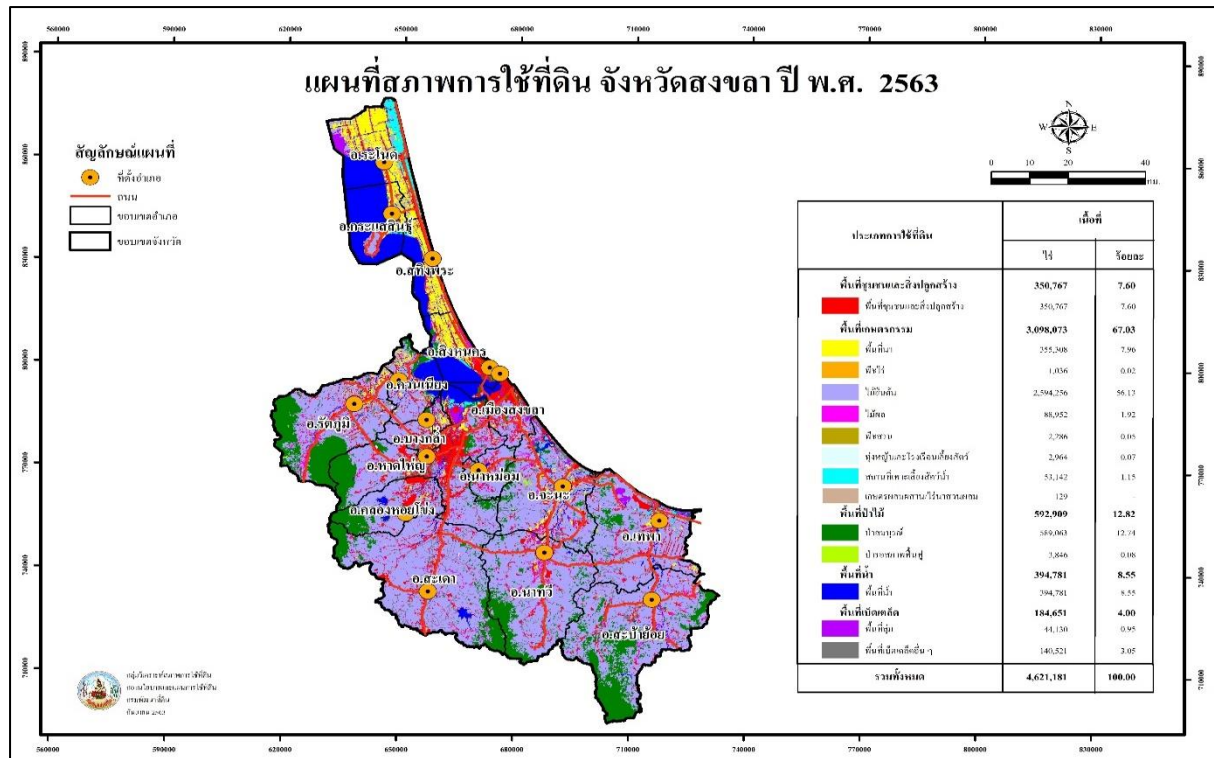
ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
ไม้ผล	๘๘,๙๕๒	๑.๙๒
ไม้ผลผสม	๖๗,๐๒๘	๑.๔๕
ส้ม	๑๐	-
ทุเรียน	๒๕๕	๐.๐๑
เงาะ	๙๗๒	๐.๐๒
มะพร้าว	๑๖,๐๘๐	๐.๓๕
มะม่วง	๒,๓๒๗	๐.๐๕
มะม่วงหิมพานต์	๓๑	-
กล้วย	๑,๐๐๐	๐.๐๒
ลำไย	๔๑๐	๐.๐๑
มะละกอ	๖๓	-
ขนุน	๒๘	-
มังคุด	๑๒๓	-
กลางсад ลองกอง	๕๗๙	๐.๐๑
มะนาว	๒๕	-
แก้วมังกร	๒๑	-
พืชสวน	๒,๒๘๖	๐.๐๕
พืชผัก	๒,๒๔๖	๐.๐๕
นาหญ้า	๔๐	-
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๒,๙๖๔	๐.๐๗
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	๓๑๐	๐.๐๑
โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	๒๕๑	๐.๐๑
โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	๑,๘๒๑	๐.๐๔
โรงเรือนเลี้ยงสุกร	๕๘๒	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๓,๑๔๒	๑.๑๕
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	๔,๔๔๓	๐.๑๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	๓๗๙	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	๕๓๙	๐.๐๑
สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	๔๗,๗๘๑	๑.๐๓
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑๒๙	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑๒๙	-
พื้นที่ป่าไม้	๕๙๒,๙๐๙	๑๒.๘๒
ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	๓,๖๘๖	๐.๐๘
ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	๕๕๖,๘๖๗	๑๒.๐๕
ป่าชายเลนรอสภาพฟื้นฟู	๗๒	-

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
ป่าชายเลนสมบูรณ์	๒๘,๖๑๘	๐.๖๒
ป่าพรุหรือสภาพฟื้นฟู	๑๓	-
ป่าพรุสมบูรณ์	๒,๙๗๙	๐.๐๖
ป่าปลูกรอสภาพฟื้นฟู	๗๕	-
ป่าปลูกสมบูรณ์	๕๙๙	๐.๐๑
พื้นที่น้ำ	๓๙๔,๗๘๑	๘.๕๕
แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	๓๕๓,๖๘๓	๗.๖๕
หนอง บึง ทะเลสาบ	๑๕,๙๗๔	๐.๓๕
ทะเล	๔,๘๗๗	๐.๑๑
อ่างเก็บน้ำ	๑๑,๐๐๕	๐.๒๔
บ่อน้ำในไร่นา	๔,๔๖๗	๐.๑๐
คลองชลประทาน	๔,๗๗๕	๐.๑๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๘๔,๖๕๑	๔.๐๐
ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	๑๗,๓๕๙	๐.๓๘
ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	๑๐๓,๙๕๕	๒.๒๕
พื้นที่ลุ่ม	๔๔,๑๓๐	๐.๙๕
เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	๒,๗๔๒	๐.๐๖
เหมืองแร่	๓,๕๖๑	๐.๐๘
บ่อลูกรัง	๗,๑๐๖	๐.๑๕
บ่อทราย	๑๘๐	-
บ่อดิน	๒,๒๐๙	๐.๐๕
พื้นที่กองวัสดุ	๓๓๓	๐.๐๑
พื้นที่ถม	๙๖๑	๐.๐๒
หาดทราย	๒,๐๗๖	๐.๐๕
ที่ทิ้งขยะ	๓๙	-
รวมทั้งสิ้น	๔,๖๒๑,๑๘๑	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ ๑. การใช้ที่ดินเป็นการใช้ที่ดินทั้งในและนอกพื้นที่เขตป่าตามกฎหมาย

๒. เนื้อที่ได้จากการคำนวณโดยระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) และทำการถ่วงน้ำหนักกับเนื้อที่จากกรมการปกครอง ๗,๓๙๓.๘๘๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔,๖๒๑,๑๘๑ ไร่

๓. $x + y$ หมายถึงพื้นที่ที่มีการใช้ที่ดิน ๒ ครั้งต่อปี การใช้ที่ดินในฤดูฝน+การใช้ที่ดินในฤดูแล้ง
(แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน)

ภาพที่ ๒๔ แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๖๓

แบบฟอร์ม SWOT

ตารางการจัดลำดับ ความสำคัญของประเด็น SWOT

ที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดสงขลา

ลำดับ	ประเด็น SWOT	SWOT
๑	จังหวัดสงขลา มีทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลาย เช่น ปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเลหายาก ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ	S๑
๒	การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างชัดเจน	S๒
๓	มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างชัดเจน คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	S๓
๔	การมีภาคประชาชนในรูปแบบของชุมชนชายฝั่ง ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	S๔
๕	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	S๕
๖	การประชาสัมพันธ์ ในเรื่องต่าง ๆ	S๖
๗	การดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบด้านกฎหมาย และมีการนำข้อมูลทางด้านวิชาการมาใช้ในการดำเนินงาน	S๗
๘	มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ	S๘
๙	มีการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งค่อนข้างสูง	W๑
๑๐	บุคลากรในการดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีน้อย	W๒
๑๑	การสนับสนุนด้านการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟู ให้กับกลุ่มชุมชนชายฝั่งอย่างเป็นรูปธรรม ยังไม่มีงบประมาณที่แท้จริง	W๓
๑๒	ในเรื่องของการตอบโต้ภัยในด้านมีส่วนร่วมกับชุมชนชายฝั่งในการแก้ไขปัญหา ยังขาดการร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องรับผิดชอบ	W๔
๑๓	ผู้บังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ครบถ้วนทุกกฎหมาย หรืออาจจะยังไม่มี การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	W๕
๑๔	หน่วยงานต่างมีแผนการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป	W๖
๑๕	ประชาชนยังไม่เข้าใจ หรือ ไม่ยอมรับ	W๗
๑๖	การมีส่วนร่วม	W๘
๑๗	เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจ	W๙
๑๘	การดำเนินงานเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ	W๑๐
๑๙	การขาดผู้รับผิดชอบ	W๑๑
๒๐	การประชาสัมพันธ์อาจจะเกิดการล่าช้า จะต้องรีบดำเนินการอย่างจริงจัง	W๑๒
๒๑	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	O๑

ลำดับ	ประเด็น SWOT	SWOT
๒๒	การสร้างความร่วมมือ หรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน	O๒
๒๓	การทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีการส่งเสริมอย่างจริงจัง	O๓
๒๔	สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้อย่างเป็นรูปธรรม	O๔
๒๕	การทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง	O๕
๒๖	จังหวัดสงขลาเป็นเมืองท่องเที่ยว	O๖
๒๗	เป็นพื้นที่ที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งสามารถฟื้นตัวได้เร็ว	O๗
๒๘	ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเพื่อปกป้องดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	O๘
๒๙	บุคคล องค์กร หน่วยงานภาครัฐ เมื่อกล่าวถึงอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือชุมชนชายฝั่ง จะนึกถึงกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นที่แรก ทั้งในด้านข้อมูลวิชาการ ข้อมูลประชากร และข้อมูลกลุ่มชุมชนชายฝั่ง	O๙
๓๐	การบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยมนุษย์ และภัยธรรมชาติ	T๑
๓๑	สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศ หรือมรสุมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดการกัดเซาะหรือการเปลี่ยนแปลงแนวชายหาด	T๒
๓๒	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ให้การยอมรับและไม่ให้ความร่วมมือ	T๓
๓๓	ความไม่เข้าใจของชุมชนชายฝั่งในบางส่วน	T๔
๓๔	การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และใช้กำลังจากผู้ที่เดือดร้อนจากปัญหาต่าง ๆ มาเพื่อกดดันการทำงานของเจ้าหน้าที่	T๕
๓๕	วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ รายได้ ซึ่งยังคงมีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ผิดกฎหมาย	T๖
๓๖	คนต่างถิ่นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น มีความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น เกิดการแย่งชิงทรัพยากร	T๗
๓๗	ความเคยชิน เช่น การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนในการอาศัยประกอบอาชีพ ทิ้งขยะลงสู่ระบบนิเวศทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น	T๘
๓๘	สถานการณ์ทางธรรมชาติ	T๙
๓๙	สังคมอ่อนแอทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา	T๑๐
๔๐	ไม่ได้รับความร่วมมือในการแก้ปัญหา	T๑๑
๔๑	ความเต็มใจในการทำงานร่วมกัน	T๑๒
๔๒	การดำเนินงานของรัฐที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	T๑๓

SWOT ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จ.สงขลา
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

ปัจจัยเชิงบวก		ปัจจัยเชิงลบ	
S - จุดแข็ง (Strengths)		W - จุดอ่อน (Weaknesses)	
S๑	จังหวัดสงขลา มีทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลาย เช่น ปะการัง หอยทะเล สัตว์ทะเลหายาก ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าพรุ	W๑	มีการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งค่อนข้างสูง
S๒	การกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างชัดเจน	W๒	บุคลากรในการดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีน้อย
S๓	มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างชัดเจน คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	W๓	การสนับสนุนด้านการส่งเสริม การอนุรักษ์ การฟื้นฟู ให้กับกลุ่มชุมชนชายฝั่งอย่างเป็นรูปธรรม ยังไม่มีงบประมาณที่แท้จริง
S๔	การมีภาคประชาชนในรูปแบบของชุมชนชายฝั่ง ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	W๔	ในเรื่องของการตอบโจทย์ในด้านมีส่วนร่วมกับชุมชนชายฝั่งในการแก้ไขปัญหา ยังขาดการร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่จะต้องรับผิดชอบ
S๕	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	W๕	ผู้บังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ ครบถ้วนทุกกฎหมาย หรืออาจจะยังไม่มีงบค้ำใช้กฎหมายอย่างจริงจัง
S๖	การประชาสัมพันธ์ ในเรื่องต่าง ๆ	W๖	หน่วยงานต่างมีแผนการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป
S๗	การดำเนินงานเป็นไปตามระเบียบด้านกฎหมาย และมีการนำข้อมูลทางด้านวิชาการมาใช้ในการดำเนินงาน	W๗	ประชาชนยังไม่เข้าใจ หรือ ไม่ยอมรับ
S๘	มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ	W๘	การมีส่วนร่วม
		W๙	เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจ
		W๑๐	การดำเนินงานเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ
		W๑๑	การขาดผู้รับผิดชอบ
		W๑๒	การประชาสัมพันธ์อาจจะเกิดการล่าช้า จะต้องรีบดำเนินการอย่างจริงจัง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยเชิงบวก		ปัจจัยเชิงลบ	
O - โอกาส (Opportunities)		T - ภัยคุกคาม (Threats)	
O๑	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	T๑	การบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยมนุษย์ และภัยธรรมชาติ
O๒	การสร้างความร่วมมือ หรือการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน	T๒	สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศ หรือ มรสุมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดการกัดเซาะ หรือการเปลี่ยนแปลงแนวชายหาด
O๓	การทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีการส่งเสริมอย่างจริงจัง	T๓	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ให้การยอมรับและไม่ให้ความร่วมมือ
O๔	สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้อย่างเป็นรูปธรรม	T๔	ความไม่เข้าใจของชุมชนชายฝั่งในบางส่วน
O๕	การทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง	T๕	การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และใช้กำลังจากผู้ที่เดือดร้อนจากปัญหาต่าง ๆ มาเพื่อกดดันการทำงานของเจ้าหน้าที่
O๖	จังหวัดสงขลาเป็นเมืองท่องเที่ยว	T๖	วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ รายได้ ซึ่งยังคงมีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ผิดกฎหมาย
O๗	เป็นพื้นที่ที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งสามารถฟื้นตัวได้เร็ว	T๗	คนต่างถิ่นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น มีความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น เกิดการแย่งชิงทรัพยากร
O๘	ความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเพื่อปกป้องดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	T๘	ความเคยชิน เช่น การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนในการอาศัยประกอบอาชีพ ทิ้งขยะลงสู่ระบบนิเวศ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น
O๙	บุคคล องค์กร หน่วยงานภาครัฐ เมื่อกล่าวถึงอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือชุมชนชายฝั่ง จะนึกถึงกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นที่แรก ทั้งในด้านข้อมูลวิชาการ ข้อมูลประชากร และข้อมูลกลุ่มชุมชนชายฝั่ง	T๙	สถานการณ์ทางธรรมชาติ
		T๑๐	สังคมอ่อนแอทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา
		T๑๑	ไม่ได้รับความร่วมมือในการแก้ปัญหา
		T๑๒	ความเต็มใจในการทำงานร่วมกัน

ปัจจัยเชิงบวก		ปัจจัยเชิงลบ	
O - โอกาส (Opportunities)		T - ภัยคุกคาม (Threats)	
		T๑๓	การดำเนินงานของรัฐที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลชายฝั่ง